

29623 *Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.* («BOE» 313, de 30-12-1988.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei,
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei
següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

De vegades determinades reformes legislatives la necessitat de les quals és inqüestionable i unànimement admesa són successivament i reiteradament ajornades a causa de circumstàncies imprevistes que marquen inexorablement el ritme de la dinàmica sociopolítica de l'Estat. Aquest ha estat el cas de la reforma de les hisendes locals que per fi, i per virtut d'aquesta Llei, s'incorpora al camp del dret positiu i dona per resolt el llarg període de transitorietat en el qual s'ha desenvolupat l'activitat financera del sector local.

L'evolució històrica de la Hisenda local espanyola, des que aquesta perd definitivament el caràcter patrimonialista durant la primera meitat del segle XIX i es converteix en una hisenda eminentment fiscal, és la crònica d'una institució afectada per una insuficiència financera endèmica.

En poc més d'un segle han estat moltes les reformes legislatives que han intentat posar fi a aquesta situació. Potser l'exponent més clar dels successus fracassos de totes les reformes que hi ha hagut durant l'evolució històrica de la Hisenda local espanyola és l'última, que va portar a terme la Llei 41/1975, de 19 de novembre, de bases de l'estatut de règim local, en què les bases 21 a 48 contenen les línies generals del que havia de ser la nova Hisenda local, i que van ser desplegades pel Reial decret 3250/1976, de 30 de desembre. Doncs bé, del resultat d'aquesta reforma, que va entrar en vigor l'1 de gener de 1977, sorgeix la necessitat de dictar el Reial decret llei 11/1979, de 20 de juliol, sobre mesures urgents de finançament de les corporacions locals, la rúbrica del qual expressa clarament la situació existent dos anys i mig després de la implantació de la reforma.

A partir d'aquesta data, la Hisenda local espanyola torna a entrar en una fase de deteriorament financer i per solucionar-la han estat necessàries diverses actuacions legislatives de caràcter conjuntural i transitori.

En aquest mateix temps es produeix la gran reforma institucional i legislativa impulsada per l'entrada en vigor de la Constitució de 27 de desembre de 1978, que exigeix l'adaptació de l'Estat a la nova estructura que s'hi dissenya. Comença llavors una enorme tasca legislativa de construcció del nou model d'Estat que determina l'establiment de prioritats sobretot en l'àmbit de l'organització territorial, substancialment alterada en passar d'un model unitari i centralista a un altre fortament descentralitzat i inspirat en el principi d'autonomia. En aquest àmbit, la necessitat més urgent se centra en la construcció de l'anomenat «Estat de les autonomies», cosa que indueix a l'ajornament temporal de l'organització del sector local incloent-hi la reforma de les hisendes locals.

Es tracta d'una moratòria la necessitat de la qual deriva de la dinàmica pròpia del procés d'implantació de les noves fórmules de convivència política.

Consolidat el procés autonòmic i establertes les bases del nou sistema d'organització territorial de l'Estat, arriba el moment d'emprendre la tasca pendent respecte al sec-

tor local i es posa en marxa la gran reforma que suposa la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. Tanmateix aquesta Llei no va culminar íntegrament l'ordenació del sector local, per tal com un aspecte fonamental d'aquest últim, el relatiu a l'activitat financera, només va poder ser regulat en alguns dels seus aspectes generals.

Aquesta absència d'una ordenació integral de l'activitat financera local en la Llei 7/1985 estava fonamentada en raons objectives de caràcter material, íntegrament vinculades a l'estat en què es trobava el procés de conformació definitiva de determinats aspectes de l'activitat financera general. En essència, això té a veure amb la transcendència que, en l'esfera local, tenen determinats aspectes materials i formals de l'activitat financera estatal i, més concretament, els aspectes relatius a l'estructura del sistema tributari de l'Estat i a l'ordenació de l'activitat presupostària general. Les dues qüestions, que incideixen decisivament en la configuració integral del règim financer local, estaven, el 1985, pendents de definir en els seus termes exactes, circumstància per la qual l'esmentat règim financer local no va poder ser íntegrament ordenat en la data indicada.

Per tot això, la tantes vegades esmentada Llei 7/1985, en el títol VIII, només va poder regular les línies generals del nou model d'hisenda local a causa dels impediments per portar a terme la regulació completa de l'activitat financera local. En aquests moments, tanmateix, culminats els processos de conformació definitiva dels aspectes de l'activitat financera general amb transcendència en l'àmbit local, sí que és possible portar a terme aquesta regulació, actuació que constitueix l'objecte de la present Llei.

II

Es tracta doncs d'una llei complementària de la Llei 7/1985, la qual, en el títol VIII, va plasmar el model previst a la Constitució, en els articles 137 i 142 de la qual es consagren els principis generals bàsics d'acord amb els quals s'ha de dissenyar el sistema postconstitucional de finançament de les entitats locals dotant-les d'autonomia per a la gestió dels seus respectius interessos en el primer dels preceptes esmentats i imposant el principi de suficiència financera en el segon. Són, per tant, dues les notes caracteritzadores d'aquesta Llei: la primera, de caràcter formal, està constituïda per l'atribució a aquesta del caràcter de complementària, respecte a la Llei 7/1985; la segona, de caràcter material, està constituïda per l'ordenació d'un sistema financer encaminat a l'efectiva realització dels principis d'autonomia i suficiència financera.

Així, la primera de les notes caracteritzadores indica que els preceptes d'aquesta Llei gaudeixin de la mateixa naturalesa que la dels que la Llei 7/1985 dedica a la regulació de les hisendes locals, que són, alhora, conseqüència de la delimitació competencial portada a terme per a aquesta matèria per la Constitució; per això, els esmentats preceptes són d'aplicació a tot el territori nacional, o bé perquè es tracta de normes bàsiques dictades a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució, o bé perquè es tracta de normes relatives a matèries de la competència exclusiva de l'Estat, com són el sistema tributari local i la participació de les entitats locals en els tributs de l'Estat, segons resulta dels articles 133 i 142, respectivament, de la Constitució. Alhora es respecten, tanmateix, els límits implícits en els règims financers forals o especials i en els tractats i convenis internacionals.

Respecte a la segona de les notes caracteritzadores indicades, aquesta Llei té per objecte, des d'un punt de vista material, la realització efectiva dels principis d'autonomia i suficiència financera consagrats a la Constitució i recollits en el títol VIII de la Llei 7/1985. El principi d'autonomia, referit a l'àmbit de l'activitat financera local, es tra-

dueix en la capacitat de les entitats locals per governar les seves respectives hisendes. Aquesta capacitat implica alguna cosa més que la supressió de la tutela financera de l'Estat sobre el sector local i involucra les mateixes incorporacions en el procés d'obtenció i ús dels seus recursos financers i els permet incidir en la determinació del volum d'aquests i en la lliure organització de la despesa, tal com ha declarat expressament el Tribunal Constitucional en la seva tasca integradora de la norma fonamental.

Per la seva banda, la suficiència financera no només adquireix la seva consagració institucional, sinó que, a més, troba en aquesta Llei els mecanismes necessaris per poder convertir-se en realitat material. Amb aquesta finalitat, i seguint el mandat del legislador constituent, es posen a disposició de les entitats locals, entre d'altres, dues vies fonamentals i independents de finançament, que són els tributs propis i la participació en tributs de l'Estat, que per primera vegada han de funcionar integrament amb l'objectiu de proporcionar el volum de recursos econòmics que garanteixi l'efectivitat del principi de suficiència financera.

Ara bé, no només es doten de contingut els principis d'autonomia i suficiència, sinó que s'articulen entre si de manera que tots dos se supediten mútuament. En efecte, el principi d'autonomia coadjuva a la realització material de la suficiència financera en la mesura que aquesta depèn en gran part de l'ús que les incorporacions locals facin de la seva capacitat per governar les seves respectives hisendes i, en particular, de la seva capacitat per determinar dins de certs límits el nivell del volum dels seus recursos propis. Per la seva part, la suficiència financera emmarca les possibilitats reals de l'autonomia local, ja que, sense mitjans econòmics suficients, el principi d'autonomia no passa de ser una mera declaració formal. El sistema dissenyat no només busca, doncs, l'efectivitat dels principis d'autonomia i suficiència financera en l'àmbit del sector local, sinó que a més pretén que siguin els mateixos poders locals els que assumeixin la responsabilitat compartida amb l'Estat i amb les respectives comunitats autònomes de fer efectius aquests dos principis constitucionals.

En definitiva, aquesta Llei estableix un nou sistema de recursos de les hisendes locals, adequat a la realitat i a les necessitats d'aquestes, alhora que procedeix a una nova ordenació del règim pressupostari i de despesa pública dels ens locals.

III

L'estructuració del sistema de recursos de les entitats locals constitueix el repte més difícil que ha hagut d'afrontar el legislador a l'hora d'abordar la reforma de les hisendes locals. La necessitat de superar la tradicional insuficiència financera del sector local mitjançant la utilització dels dos mecanismes constitucionalment previstos per a això, és a dir, els tributs i la participació en els tributs de l'Estat, així com l'oportunitat de modernitzar i racionalitzar l'aprofitament de la matèria imposable reservada a l'acció tributària local, han estat els criteris inspiradors del nou sistema contingut en aquesta Llei.

En l'àmbit de la Hisenda municipal, la reforma del sistema de recursos d'aquestes entitats s'ha portat a terme partint de les fonts de finançament pròpies i tradicionals d'aquestes i actuant sobre aquestes segons la seva naturalesa i la necessitat de la seva reestructuració i adaptació al nou model, fet que en permet la classificació, a aquests efectes, en tres grups diferenciats: els recursos no tributaris, els recursos tributaris i la participació en els tributs de l'Estat.

Respecte als recursos no tributaris, és a dir, els ingressos de dret privat, el rendiment de les operacions de crèdit, el producte de les multes i sancions i la prestació personal i de transport, la reforma portada a terme per

aquesta Llei no ha incidit tant en aspectes substantius com en els d'índole formal, derivats de l'adaptació del seu règim jurídic a la nova organització del sector local sorgida de la Constitució de 1978.

S'han de destacar, tanmateix, quant a la regulació de les operacions de crèdit, determinats aspectes que la nova Llei presenta i que constitueixen una novetat. Així, s'admet la possibilitat, amb les degudes cauteles i condicions, que les entitats locals accedeixin al crèdit en dos supòsits amb finalitat diferent del finançament de les despeses d'inversió, que són la cobertura del dèficit en la liquidació dels seus pressupostos i el finançament, en casos extrems, per raons de necessitat i urgència, de despeses corrents per la via dels expedients de modificació pressupostària. També és una innovació, en aquesta matèria, la possibilitat de concertar operacions de tresoreria amb venciment posterior a la data de tancament d'un exercici i la possibilitat, així mateix, que les diputacions provincials formalitzin operacions excepcionals per anticipar als ajuntaments l'import de la recaptació dels tributs el cobrament dels quals els encomanin.

D'altra banda, la Llei regula així mateix la possibilitat d'impedir o limitar, amb caràcter general, l'accés al crèdit de les incorporacions locals quan ho requereixin raons de política econòmica o, amb caràcter particular, quan la situació economicofinancera d'una corporació en concret així ho demani o l'operació que pretengui realitzar resulti inviable des d'un punt de vista econòmic.

En el camp dels recursos tributaris, la reforma ha introduït canvis vertaderament substancials tendents a racionalitzar el sistema tributari local, a modernitzar les estructures dels tributs locals i a perfeccionar l'aprofitament de la matèria imposable reservada a la tributació local, procurant, alhora, facilitar la gestió del sistema dissenyat.

La racionalització del sistema tributari local exigia superar una situació en la qual aquest estava integrat per una llarga llista de taxes i contribucions especials, i per un conjunt de fins a deu figures impositives diferents, desconnectades entre si i mancades d'una justificació comuna.

Partint de la situació descrita, s'han portat a terme les següents accions; la primera, delimitar la matèria imposable reservada a la tributació local; en segon lloc, i en funció de la delimitació, s'han creat les figures impositives més adequades per al millor i més racional aprofitament d'aquesta matèria imposable, i finalment, s'ha procedit a la supressió de molts d'aquells tributs que fins a la present reforma incidien directament o indirectament en la matèria imposable subjecta a les noves figures impositives.

Aquesta triple actuació s'ha traduït en la creació de tres grans impostos, que són l'impost sobre béns immobles, l'impost sobre activitats econòmiques i l'impost sobre vehicles de tracció mecànica.

La implantació de l'impost sobre els béns immobles ha suposat la supressió de la contribució territorial rústica i pecuària, la contribució territorial urbana i l'impost municipal sobre solars.

Per la seva banda, la implantació de l'impost sobre activitats econòmiques ha determinat la supressió de les llicències fiscals d'activitats comercials i industrials i de professional i artistes, així com de l'impost municipal sobre la radicació, substituint el nou impost sobre vehicles de tracció mecànica el fins ara vigent impost municipal sobre circulació de vehicles.

Així mateix, del conjunt de la reforma en resulta la creació de l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, que completa el sistema impositiu local, i la substitució del fins ara vigent impost municipal sobre l'increment de valor dels terrenys per un altre impost de la mateixa naturalesa i anàloga denominació, així com l'abo-

lició de l'impost municipal sobre despeses sumptuàries i de l'impost municipal sobre la publicitat.

En l'àmbit estricte de les taxes, l'exacció d'aquestes es limita a la prestació de serveis públics i a la realització d'activitats administratives de competència municipal que es refereixin, afectin o beneficiïn el subjecte passiu, quan un i altra, per la seva pròpia naturalesa o per disposició legal o reglamentària, no siguin susceptibles de ser prestats o realitzats pel sector privat, sempre que la demanda no sigui voluntària. Per als altres casos de prestació de serveis o de realització d'activitats administratives de competència municipal, així com per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic municipal, s'instrumenta un sistema de preus públics, com a recurs no tributari, que dota el règim financer municipal de més dinamisme i més capacitat d'adaptació a la realitat econòmica.

Finalment, la participació dels municipis en els tributs de l'Estat s'ha configurat de manera que el seu funcionament es coordina amb el dels tributs propis d'aquells de manera que tots dos conjuntament han de garantir la suficiència financera d'aquestes entitats locals. Aquesta configuració es manifesta, formalment, en considerar la participació dels municipis en els tributs de l'Estat com un dret constitucional d'aquells i, materialment, en estar constituïda per un percentatge sobre la recaptació líquida de l'Estat que, partint d'un finançament inicial definitiu la xifra del qual es concreta, s'incrementa cada any, com a mínim, en la mateixa mesura que s'incrementi la despesa del sector estatal. D'aquesta manera, la participació dels municipis en els tributs de l'Estat deixa de ser l'objecte d'inacabables negociacions polítiques anuals i es converteix en un mecanisme financer de funcionament automàtic, perfectament integrat en el sistema general.

L'import global de la participació en els tributs de l'Estat, durant el quinquenni 1989-1993, es distribueix entre els municipis d'acord amb la població, l'esforç fiscal i el nombre d'unitats escolars que costegin. Amb independència d'això, es preveu el finançament específic i excepcional de certs municipis mitjançant assignacions complementàries fixades d'acord amb criteris de necessitat i insuficiència financera manifesta. D'aquesta manera, amb la participació dels municipis en els tributs de l'Estat es compleix, respecte als municipis, la funció bàsica de finançament genèric de les esmentades entitats, sense perjudici de preveure's la cobertura financera necessària, de naturalesa específica, amb la finalitat de resoldre situacions extraordinàries de necessitat.

Finalment, també es preveu el finançament de les entitats supramunicipals concretades a les comarques, entitats municipals associatives i àrees metropolitanes, i es crea, a més, a favor d'aquestes últimes, un recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles situats en el territori de les esmentades entitats. Igualment es regula el finançament de les entitats locals d'àmbit territorial inferior al municipi.

IV

En l'àmbit provincial, l'estructura del sistema de recursos d'aquestes entitats és molt similar a la dissenyada per als municipis i consta dels mateixos grups, és a dir, recursos no tributaris, recursos tributaris i participació en els tributs de l'Estat. Els recursos no tributaris estan constituïts pels ingressos patrimonials i altres de dret privat, les subvencions i altres prestacions de dret públic, el rendiment de les operacions de crèdit i el producte de les multes i sancions. La seva regulació s'ha portat a terme seguint els mateixos criteris que han inspirat la configuració d'aquests recursos en l'àmbit municipal.

Quant als recursos tributaris, la seva configuració s'ha dut a terme tenint en compte la implantació a Espanya de l'impost sobre el valor afegit, que va suposar un canvi

profund en la imposició estatal indirecta respecte a la qual la tributació provincial tenia una gran incidència a través, fonamentalment, del cànon sobre la producció d'energia elèctrica i dels recàrrecs sobre l'impost general sobre el tràfic de les empreses i sobre els impostos especials de fabricació.

A conseqüència d'això, els recursos tributaris de les províncies s'estructuren en taxes, contribucions especials i el recàrrec sobre l'impost sobre activitats econòmiques. En l'àmbit de les taxes, la reforma es produeix en els mateixos termes que respecte a les taxes municipals, donant entrada, de la mateixa manera, a un sistema de preus públics com a recursos no tributaris.

Respecte a la participació en tributs de l'Estat, el mecanisme es configura i s'estructura d'acord amb aquests principis que han inspirat la instrumentació de la participació dels municipis, i se'n preveu la distribució entre les províncies d'acord amb diversos criteris socioeconòmics i es garanteix que, sigui quina sigui l'aplicació d'aquests, cada província ha de percebre, com a mínim, el que estigui rebent a l'entrada en vigor de la Llei.

V

Aquesta Llei, també ofereix un adequat tractament dels règims especials la singularitat dels quals, per diverses raons, s'ha de mantenir respecte al règim general. Així, els consells insulars de les Illes Balears disposen dels mateixos recursos que els previstos amb caràcter general per a les províncies. Les entitats locals canàries conserven el seu sistema peculiar de finançament en els termes previstos a la legislació reguladora del règim econòmicofiscal especial de l'arxipèlag. Les ciutats de Ceuta i Melilla disposen dels recursos previstos en els seus respectius estatuts i la seva participació en els tributs de l'Estat es regeix per les normes aplicables a la participació de les províncies en els esmentats tributs, i s'estableix, d'altra banda, una bonificació especial del 50 per 100 de les quotes tributàries corresponents als impostos municipals que es meritin en les dues ciutats. Finalment, els municipis de Madrid i Barcelona disposen d'un règim especial previst en aquesta Llei i del qual aquesta és supletòria.

VI

Quant al règim pressupostari i comptable de les entitats locals, la Llei tendeix a acostar-lo, tant com és possible, als preceptes de la Llei general pressupostària, dels quals, llevat de casos comptats, les hisendes locals n'estaven al marge.

El procés d'acostament s'inicia l'any 1979 amb el Reial decret llei 11/1979, de 20 de juliol, sobre mesures urgents de finançament de les corporacions locals, i va prosseguir amb l'Ordre de 14 de novembre de 1979, per la qual es va aprovar l'estructura pressupostària de les corporacions locals, i amb el Reial decret llei 3/1981, de 16 de gener, més tard convertit en la Llei 40/1981, de 28 d'octubre, sobre règim jurídic local.

Malgrat aquestes normes, el règim pressupostari i comptable de municipis i províncies va seguir substancialment influït pel text refós de règim local de 24 de juny de 1955 i, molt en especial, per la Instrucció de comptabilitat de les corporacions locals annexa al Reglament d'hisendes locals de 4 d'agost de 1952, cosa que provocava diferències sensibles de comportament entre l'Administració de l'Estat i la local, en perjudici d'aquesta, que estava privada de mesures cada vegada més àgils i flexibles de les quals aquella es beneficiava.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, en el curt espai que dedica a les hisendes locals, estableix dues premisses fonamentals que orienten clarament la futura normativa, pressupostària i comptable de les corporacions locals: d'una banda, l'existència

d'un pressupost únic integrat pel de la mateixa entitat i els de tots els organismes i empreses locals que en depenen amb personalitat jurídica pròpia i, de l'altra, la declaració que tant l'estructura dels pressupostos com el Pla de comptes han de ser determinats o establerts per l'Administració de l'Estat. Això permet facilitar l'ajustament del règim pressupostari i comptable de les corporacions locals als preceptes de la Llei general pressupostària.

A la Llei reguladora de les hisendes locals, el pressupost únic es configura com un pressupost general integrat pel de la mateixa entitat local, els dels seus organismes autònoms i pels estats de previsió de les societats mercantils de capital públic local. Per bé que cada part del pressupost general conserva una determinada autonomia que en permet l'execució i liquidació independent i, en el cas de les societats, la utilització única d'un sistema de comptabilitat patrimonial, la Llei imposa un estat de consolidació que porta a conèixer, en el seu conjunt, les previsions de despeses i ingressos anuals, tant corrents com de capital, de tots els serveis de l'entitat, sigui quina sigui la seva forma de gestió.

Encara que es difereix per a un moment posterior la regulació concreta de l'estructura pressupostària, es deixa prescrit que els ingressos han de ser objecte de classificació econòmica i les despeses, de l'economicofuncional; que les corporacions poden establir la classificació orgànica atenent la seva pròpia estructura organitzativa; que la partida pressupostària ha d'estar definida, com a mínim, per la conjunció de les classificacions funcional i econòmica; i que el control fiscal i comptable de les despeses s'ha de fer sobre la partida pressupostària així definida.

Un dels aspectes en què l'ajustament a la Llei general pressupostària és més perceptible és el relatiu a les transferències de crèdits.

Davant la situació fins ara existent en aquesta matèria a les corporacions locals, l'agilitat de tràmits que la nova Llei preveu és evident perquè no és necessària ni la intervenció del Ple ni la publicitat oficial respecte a la mesura adoptada, excepte en el cas que les transferències provoquin modificacions en els crèdits assignats a cada grup de funció.

En l'execució dels pressupostos de despeses s'estableixen per a les corporacions locals les quatre fases preceptives en els pressupostos de l'Estat: autorització, disposició, obligació i pagament. Desapareix així el buit que sobre això era visible a les hisendes locals fins ara limitades en les seves normes, exclusivament, a l'ordenació de la despesa i del pagament, cosa que sovint provocava dubtes i vacil·lacions respecte a la comptabilització d'operacions i liquidació dels pressupostos.

En relació amb la comptabilitat, la Llei es limita a dictar unes disposicions generals en què es declara la competència del Ministeri d'Economia i Hisenda per desplegar la matèria, si bé es determinen els fins que la comptabilitat local ha de perseguir i els estats i comptes que, en conseqüència, s'han de formar i retre. De conformitat amb l'existència d'un pressupost general, s'estableix, per a aquest, la formació d'un compte general integrat, com aquell, pel de la mateixa entitat, els dels seus organismes autònoms i els de les societats mercantils de capital públic local.

Tanmateix, la situació, els mitjans i l'organització interna dels ajuntaments d'escassa població semblen obligar a plantejar-se la necessitat d'un tractament especial simplificat per a aquests que afecta tant la matèria pressupostària com la comptable, aquesta última en la seva doble faceta de comptabilitat i de rendició de comptes. La Llei planteja el problema i preveu la solució oportuna a aquesta situació en el triple aspecte indicat.

Quant a la fiscalització en les corporacions locals, estava centrada fins ara en l'anomenat control de legalitat, i s'ignoraven, pràcticament, els altres controls que, fins i tot per precepte constitucional, són exigibles a les administracions públiques. D'aquí ve la necessitat, com fa

la Llei, de regular no només el control intern en la seva faceta interventora sinó també en les seves accepcions de control financer i control d'eficàcia.

TÍTOL PRELIMINAR

Àmbit d'aplicació

Article 1

1. Tenen la consideració de bases del règim jurídic financer de l'Administració local, dictades a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució, els preceptes continguts en aquesta Llei, llevat dels que regulen el sistema tributari local, dictats en virtut del que disposa l'article 133 de la Constitució i als efectes del que preveu l'article 5, E), a), de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, i els que desenvolupen les participacions en els tributs de l'Estat a què es refereix l'article 142 de la Constitució; tot això sense perjudici de les competències exclusives que corresponen a l'Estat en virtut del que disposa l'article 149.1.14a de la Constitució.

2. Aquesta Llei s'aplica en tot el territori nacional, sense perjudici dels règims financers forals dels territoris històrics del País Basc i Navarra.

3. Igualment, aquesta Llei s'aplica sense perjudici dels tractats i convenis internacionals.

TÍTOL I

Recursos de les hisendes locals

CAPÍTOL PRIMER

Enumeració

Article 2

1. La Hisenda de les entitats locals està constituïda pels següents recursos:

a) Els ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat.

b) Els tributs propis classificats en taxes, contribucions especials i impostos i els recàrrecs exigibles sobre els impostos de les comunitats autònomes o d'altres entitats locals.

c) Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes.

d) Les subvencions.

e) Els percebuts en concepte de preus públics.

f) El producte de les operacions de crèdit.

g) El producte de les multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.

h) Les altres prestacions de dret públic.

2. Per al cobrament dels tributs i de les quantitats que com a ingressos de dret públic ha de percebre la Hisenda de les entitats locals, de conformitat amb el que preveu l'apartat anterior, l'esmentada Hisenda té les prerrogatives establertes legalment per a la Hisenda de l'Estat, i ha d'actuar, si s'escau, de conformitat amb els procediments administratius corresponents.

CAPÍTOL II

Ingressos de dret privat

Article 3

1. Constitueixen ingressos de dret privat de les entitats locals els rendiments o productes de qualsevol natu-

rales derivats del seu patrimoni, així com les adquisicions a títol d'herència, llegat o donació.

2. A aquests efectes, es considera patrimoni de les entitats locals el constituït pels béns de la seva propietat, així com pels drets reals o personals de què siguin titulars, susceptibles de valoració econòmica, sempre que uns i altres no estiguin afectes a l'ús o servei públic.

3. En cap cas tenen la consideració d'ingressos de dret privat els que procedents, per qualsevol concepte, dels béns de domini públic local.

Article 4

L'efectivitat dels drets de la Hisenda local compresos en aquest capítol es porta a terme amb subjecció a les normes i procediments del dret privat.

Article 5

Els ingressos procedents de l'alienació o gravamen de béns i drets que tenen la consideració de patrimonials no es poden destinar al finançament de despeses corrents, llevat que es tracti de parcel·les sobrants de vies públiques no edificables o d'efectes no utilitzables en serveis municipals o provincials.

CAPÍTOL III

Tributs

SECCIÓ 1a NORMES GENERALS

Article 6

Els tributs que estableixin les entitats locals a l'empara del que disposa l'article 106.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, han de respectar, en tot cas, els principis següents:

a) No sotmetre a gravamen béns situats, activitats desenvolupades, rendiments originats ni despeses realitzades fora del territori de la respectiva entitat.

b) No gravar, com a tals, negocis, actes o fets celebrats o realitzats fora del territori de l'entitat impositora, ni l'exercici o la transmissió de béns, drets o obligacions que no hagin nascut ni hagin de complir-se en aquest territori.

c) No implicar cap obstacle per a la lliure circulació de persones, mercaderies o serveis i capitals, ni afectar de manera efectiva la fixació de la residència de les persones o la ubicació d'empreses i capitals dins el territori espanyol, sense que això obsti perquè les entitats locals puguin instrumentar l'ordenació urbanística del seu territori.

Article 7

1. De conformitat amb el que disposa l'article 106.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, les entitats locals poden delegar en la comunitat autònoma o en altres entitats locals en el territori de les quals estiguin integrades, les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació tributàries que aquesta Llei els atribueix.

2. L'acord que adopti el Ple de la corporació ha de fixar l'àmbit i el contingut de la referida delegació i s'ha de publicar, una vegada acceptada per l'òrgan corresponent de govern, referit sempre al Ple, en el cas d'entitats locals en el territori de les quals estiguin integrades en els butlletins oficials de la província i de la comunitat autònoma, per a coneixement general.

3. L'exercici de les facultats delegades s'ha d'ajustar als procediments, tràmits i mesures en general, jurídiques o tècniques, relatives a la gestió tributària que estableix aquesta Llei i, supletòriament, a les que preveu la Llei

general tributària. Els actes de gestió que es realitzin en l'exercici de l'esmentada delegació són impugnables d'acord amb el procediment que correspongui a l'ens gestor, i, en darrer terme, davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 8

1. De conformitat amb el que disposa l'article 106.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, les administracions tributàries de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les entitats locals han de col·laborar en tots els ordres de gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs locals.

2. En particular, les administracions tributàries:

a) S'han de facilitar tota la informació que mútuament se sol·licitin i, si s'escau, s'ha d'establir, a aquest efecte, la intercomunicació tècnica necessària a través dels respectius centres d'informàtica.

b) S'han de prestar reciprocament, en la forma que es determini per reglament, l'assistència que interressi als efectes de les seves respectives tasques i les dades i els antecedents que es reclamin.

c) S'han de comunicar immediatament, en la forma que s'estableixi per reglament, els fets amb transcendència tributària per a qualsevol d'aquestes, que es posin de manifest com a conseqüència d'actuacions comprovadores i investigadores dels respectius serveis d'inspecció tributària.

d) Poden elaborar i preparar plans d'inspecció conjunta o coordinada sobre objectius, sectors i procediments selectius.

3. Les actuacions en matèria d'inspecció o recaptació executiva que s'hagin d'efectuar fora del territori de la respectiva entitat local en relació amb els tributs propis d'aquesta, han de ser practicades pels òrgans competents de la corresponent comunitat autònoma quan s'hagin de realitzar en l'àmbit territorial d'aquesta, i pels òrgans competents de l'Estat en un altre cas, prèvia sol·licitud del president de la corporació.

Article 9

1. No es poden reconèixer altres beneficis fiscals en els tributs locals que els expressament previstos en les normes amb rang de llei o els derivats de l'aplicació dels tractats internacionals.

2. Les lleis per les quals s'estableixin beneficis fiscals en matèria de tributs locals han de determinar les fórmules de compensació que siguin procedents; les dites fórmules han de tenir en compte les possibilitats de creixement futur dels recursos de les entitats locals, procedents dels tributs respecte dels quals s'estableixin els beneficis fiscals.

3. Quan l'Estat atorgui moratòries o ajornaments en el pagament de tributs locals a alguna persona o entitat, està obligat a arbitrar les fórmules de compensació o avançament que siguin procedents a favor de l'entitat local respectiva.

Article 10

Els interessos de demora i el recàrrec de constrenyiment en els tributs locals s'exigeixen i es determinen en els mateixos casos, forma i quantia que en els tributs de l'Estat.

Article 11

En matèria de tributs locals s'aplica el règim d'infraccions i sancions regulat a la Llei general tributària i a les disposicions que la complementen i la despleguen.

Article 12

La gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs locals s'ha de fer d'acord amb el que preveuen la Llei general tributària i les altres lleis de l'Estat reguladores de la matèria, així com les disposicions dictades per al seu desplegament.

Article 13

En relació amb la gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs locals, la competència per evacuar les consultes a què es refereix l'article 107 de la Llei general tributària correspon a l'entitat que exerceix aquestes funcions.

Article 14

1. Respecte als procediments especials de revisió dels actes dictats en matèria de gestió tributària, cal atènyer-se al que disposen l'article 110 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de bases de règim local, i els apartats següents.

2. La devolució d'ingressos indeguts i la rectificació d'errors materials i de fet en l'àmbit dels tributs locals, s'han d'ajustar al que disposen els articles 155 i 156 de la Llei general tributària.

3. No són en cap cas revisables els actes administratius confirmats per sentència judicial ferma.

4. Contra els actes de les entitats locals sobre aplicació i efectivitat dels tributs locals es pot formular, davant el mateix òrgan que els va dictar, el recurs de reposició a què es refereix l'article 108 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, prèviament al contenciós administratiu, en el termini d'un mes, a comptar de la notificació expressa o l'exposició pública dels corresponents padrons o matrícules de contribuents.

Per interposar el recurs de reposició, contra els actes sobre aplicació i efectivitat dels tributs locals, no es requereix el pagament previ de la quantitat exigida; no obstant això, la interposició del recurs no atura en cap cas l'acció administrativa per al cobrament, llevat que l'interessat sol·liciti, dins el termini per interposar el recurs, la suspensió de l'execució de l'acte impugnado, a l'efecte del qual és indispensable per sol·licitar la suspensió adjuntar-hi una garantia que cobreixi el total del deute tributari, cas en què s'atorga la suspensió instada. A aquest efecte, no s'admeten altres garanties, a elecció del recurrent, que les següents:

a) Dipòsit en diners efectius o en valors públics a la Caixa General de Dipòsits o a les seves sucursals, o, si s'escau, a la corporació o entitat interessada.

b) Aval o fiança de caràcter solidari prestat per un banc o banquer registrat oficialment, per una caixa d'estalvis confederada, Caja Postal de Ahorros o per una cooperativa de crèdit qualificada.

c) Fiança provisional i solidària prestada per dos contribuents de la localitat de reconeguda solvència, només per a debtes inferiors a 100.000 pessetes.

Tanmateix, en casos molt qualificats i excepcionals, les entitats creditors poden acordar discrecionalment, a instància de part, la suspensió del procediment, sense cap prestació de garantia, quan el recurrent al·legui i justifiqui en la seva sol·licitud la impossibilitat de prestar-la o demostrï fefaentment l'existència d'errors materials o aritmètics en els actes sobre aplicació i efectivitat dels tributs locals.

La concessió de la suspensió comporta sempre l'obligació de satisfer interessos de demora per tot el temps d'aquella i només produeix efectes en el recurs de reposició.

5. La jurisdicció contenciosa administrativa és l'única competent per dirimir totes les controvèrsies de fet i de dret que se suscitin entre les entitats locals i els subjectes passius, els responsables i qualsevol altre obligat tributari, en relació amb les qüestions a què es refereix aquesta Llei.

SECCIÓ 2a IMPOSICIÓ I ORDENACIÓ DE TRIBUTS LOCALS

Article 15

1. Llevat dels casos que preveu l'article 60.1 d'aquesta Llei, les entitats locals acorden la imposició i supressió dels seus tributs propis, i aproven les corresponents ordenances fiscals reguladores d'aquests tributs.

2. Respecte als impostos previstos a l'article 60.1, els ajuntaments que decideixin fer ús de les facultats que els confereix aquesta Llei a fi de fixar els elements necessaris per determinar les respectives quotes tributàries, han d'acordar l'exercici d'aquestes facultats, i aprovar les oportunes ordenances fiscals.

Article 16

1. Les ordenances fiscals a què es refereix l'apartat 1 de l'article anterior han de contenir, com a mínim:

a) La determinació del fet imposable, subjecte passiu, responsables, exempcions, reduccions i bonificacions, base imposable i liquidable, tipus de gravamen o quota tributària, període impositiu i meritació.

b) Els règims de declaració i d'ingrés.

c) Les dates de la seva aprovació i del començament de la seva aplicació.

Els acords d'aprovació d'aquestes ordenances fiscals s'han d'adoptar simultàniament als d'imposició dels respectius tributs.

Els acords de modificació de les ordenances han de contenir la nova redacció de les normes afectades i les dates de la seva aprovació i del començament de la seva aplicació.

2. Les ordenances fiscals a què es refereix l'apartat 2 de l'article anterior han de contenir, a més dels elements necessaris per a la determinació de les quotes tributàries dels respectius impostos, les dates de la seva aprovació i del començament de la seva aplicació.

Els acords d'aprovació d'aquestes ordenances fiscals s'han d'adoptar simultàniament als de fixació dels elements regulats en aquelles.

Els acords de modificació de les ordenances s'han d'ajustar al que disposa el paràgraf tercer de l'apartat anterior.

Article 17

1. Els acords provisionals adoptats per les corporacions locals per a l'establiment, supressió i ordenació de tributs i per a la fixació dels elements necessaris per determinar les respectives quotes tributàries, així com les aprovacions i modificacions de les corresponents ordenances fiscals, s'han d'exposar en el tauler d'anuncis de l'entitat durant trenta dies, com a mínim, dins els quals els interessats poden examinar l'expedient i presentar-hi les reclamacions que considerin oportunes.

2. Les entitats locals han de publicar, en tot cas, els anuncis d'exposició en el butlletí oficial de la província, o, si s'escau, en el de la comunitat autònoma uniprovincial. Les diputacions provincials, els òrgans de govern de les entitats supramunicipals i els ajuntaments de població superior a 10.000 habitants els han de publicar, a més, en un diari dels de més difusió de la província, o de la comunitat autònoma uniprovincial.

3. Finalitzat el període d'exposició pública, les corporacions locals han d'adoptar els acords definitius que siguin procedents, resoldre les reclamacions que s'hagin presentat i aprovar la redacció definitiva de l'ordenança, la seva derogació o les modificacions a què es refereixi l'acord provisional. En cas que no s'hagin presentat reclamacions, s'entén definitivament adoptat l'acord fins aleshores provisional.

4. En tot cas, els acords definitius a què es refereix l'apartat anterior, incloent-hi els provisionals elevats automàticament a aquesta categoria, i el text integrat de les ordenances o de les seves modificacions, han de ser publicats en el butlletí oficial de la província o, si s'escau, de la comunitat autònoma uniprovincial, i no entren en vigor fins que se n'hagi fet la publicació.

5. Les diputacions provincials, consells, cabildos insulars i, en tot cas, les altres entitats locals quan la seva població sigui superior als 20.000 habitants, han d'editar el text íntegre de les ordenances fiscals reguladores dels tributs dins el primer quadrimestre de l'exercici econòmic corresponent.

En tot cas, les entitats locals han d'expedir còpies de les ordenances fiscals publicades als qui les demanin.

Article 18

Als efectes del que disposa l'apartat u de l'article anterior, tenen la consideració d'interessats:

- Els qui hi tinguin un interès directe o estiguin afectats per aquests acords.
- Els col·legis oficials, cambres oficials, associacions i altres entitats legalment constituïdes per vetllar pels interessos professionals, econòmics o veïnals, quan actuïn en defensa dels que els són propis.

Article 19

1. Les ordenances fiscals de les entitats locals a què es refereix l'article 17.3 d'aquesta Llei regeixen durant el termini, determinat o indefinit, previst en aquestes, sense que contra aquestes es pugui presentar cap altre recurs que el contenciós administratiu, que es pot interposar a partir de la seva publicació en el butlletí oficial de la província o, si s'escau, de la comunitat autònoma uniprovincial, en la forma i els terminis que estableixen les normes reguladores de l'esmentada jurisdicció.

2. Si en virtut d'una resolució judicial són anul·lats o modificats els acords locals o el text de les ordenances en matèria fiscal, la corporació ha de publicar en els termes establerts a l'article 17.4 d'aquesta Llei, o bé l'anul·lació, o bé la nova redacció dels preceptes modificats de conformitat amb la resolució corresponent.

SECCIÓ 3a TAXES

Subsecció 1a Fet imposable

Article 20

1. Constitueix el fet imposable de les taxes la prestació d'un servei públic o la realització d'una activitat administrativa de competència local que afecti o beneficïi de manera particular el subjecte passiu o s'hi refereixi, quan, en tot cas, concorrin les circumstàncies següents:

- Que siguin de sol·licitud o recepció obligatòria.
- Que no siguin susceptibles de ser prestats o realitzats per la iniciativa privada, perquè es tracta de serveis o activitats que impliquen manifestació d'exercici de l'autoritat, o bé es tracta de serveis públics en els quals està declarada la reserva a favor de les entitats locals d'acord amb la normativa vigent.

2. S'entén que l'activitat administrativa o servei afecta el subjecte passiu o s'hi refereix si ha estat motivat directament o indirectament per aquest pel fet que les seves actuacions o omissions obliguen les entitats locals a realitzar d'ofici activitats o a prestar serveis per raons de seguretat, salubritat, de proveïment de la població o d'ordre urbanístic, o qualssevol altres.

Article 21

Les entitats locals no poden exigir taxes pels serveis següents:

- Proveïment d'aigües en fonts públiques.
- Enllumenat de vies públiques.
- Vigilància pública en general.
- Protecció civil.
- Neteja de la via pública.
- Ensenyament en els nivells d'educació preescolar i educació general bàsica.

Article 22

Les taxes per la prestació de serveis no exclouen l'exacció de contribucions especials per l'establiment o ampliació d'aquests.

Subsecció 2a Subjectes passius

Article 23

1. Són subjectes passius de les taxes, en concepte de contribuents, les persones físiques i jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària que sol·licitin o que resultin beneficiades o afectades pels serveis o les activitats locals.

2. Tenen la condició de substituïts del contribuent:

- En les taxes establertes per raó de serveis o activitats que beneficïin o afectin els ocupants d'habitatges o locals, els propietaris dels esmentats immobles, els quals poden repercutir, si s'escau, les quotes sobre els respectius beneficiaris.
- En les taxes establertes per l'atorgament de les llicències urbanístiques regulades a l'article 178 de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, text refós aprovat pel Reial decret 1346/1976, de 9 d'abril, els constructors i contractistes d'obres.
- En les taxes establertes per la prestació de servei d'extinció d'incendis, l'entitat o societat asseguradora del risc.

Subsecció 3a Quantia i meritació

Article 24

1. L'import estimat de les taxes per la prestació d'un servei o per la realització d'una activitat no pot excedir, en el seu conjunt, el cost real o previsible del servei o activitat de què es tracti. Per determinar-ne el cost s'han de tenir en compte les despeses directes i indirectes que contribueixen a la formació del cost total del servei o de l'activitat, fins i tot els de caràcter financer, amortització i immobilitzat i generals que siguin aplicables, no sufragats per contribucions especials, tot això amb independència del pressupost amb càrrec al qual se satisfacin o de l'organisme que els suporti.

2. La quota tributària consisteix, segons disposi la corresponent ordenança fiscal, en:

- La quantitat resultant d'aplicar una tarifa.
- Una quantitat fixa assenyalada a aquest efecte, o
- La quantitat resultant de l'aplicació conjunta dels dos procediments.

3. Per determinar la quantia de les taxes s'han de tenir en compte criteris genèrics de capacitat econòmica dels subjectes obligats a satisfer-les.

Article 25

Els acords d'establiment de taxes per finançar totalment o parcialment els nous serveis s'han d'adoptar a la vista d'informes tecnicoeconòmics en els quals es posi de manifest la previsible cobertura del cost d'aquells.

Article 26

Les taxes es meriten en iniciar-se la prestació del servei o la realització de l'activitat, encara que es pot exigir el dipòsit previ del seu import total o parcial.

Article 27

Les entitats locals poden exigir les taxes en règim d'autoliquidació.

SECCIÓ 4a CONTRIBUTIONS ESPECIALS

Subsecció 1a Fet imposable

Article 28

Constitueix el fet imposable de les contribucions especials l'obtenció pel subjecte passiu d'un benefici o d'un augment de valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics, de caràcter local, per les entitats respectives.

Article 29

1. Tenen la consideració d'obres i serveis locals:

a) Els que realitzin les entitats locals dins l'àmbit de les seves competències per complir els fins que els estiguin atribuïts, a excepció dels que executin a títol de propietaris dels seus béns patrimonials.

b) Els que realitzin les esmentades entitats per haverlos estat atribuïts o delegats per altres entitats públiques i aquells la titularitat dels quals hagin assumit d'acord amb la llei.

c) Els que realitzin altres entitats públiques, o els concessionaris d'aquestes, amb aportacions econòmiques de l'entitat local.

2. No perden la consideració d'obres o serveis locals els compresos a la lletra a) de l'apartat anterior, encara que siguin realitzats per organismes autònoms o societats mercantils el capital social de les quals pertanyi íntegrament a una entitat local, per concessionaris amb aportacions de l'esmentada entitat o per associacions de contribuents.

3. Les quantitats recaptades per contribucions especials només es poden destinar a sufragar les despeses de l'obra o del servei per raó de la qual s'hagin exigit.

Subsecció 2a Subjecte passiu

Article 30

1. Són subjectes passius de les contribucions especials les persones físiques i jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària, especialment beneficiades per la realització de les obres o per l'establiment o ampliació dels serveis locals que originin l'obligació de contribuir.

2. Es consideren persones especialment beneficiades:

a) En les contribucions especials per realització d'obres o establiments o ampliació de serveis que afectin béns immobles, els propietaris d'aquests.

b) En les contribucions especials per realització d'obres o establiment o ampliació de serveis a conseqüència d'explotacions empresarials, les persones o entitats titulars d'aquestes.

c) En les contribucions especials per l'establiment o ampliació dels serveis d'extinció d'incendis, a més dels propietaris dels béns afectats, les companyies d'assegurances que desenvolupin la seva activitat en el ram, en el terme municipal corresponent.

d) En les contribucions especials per construcció de galeries subterrànies, les empreses subministradores que les hagin d'utilitzar.

Subsecció 3a Base imposable

Article 31

1. La base imposable de les contribucions especials està constituïda, com a màxim, pel 90 per 100 del cost que l'entitat local suporti per la realització de les obres o per l'establiment o ampliació dels serveis.

2. El cost està integrat pels conceptes següents:

a) El cost real dels treballs parcials, de redacció de projectes i de direcció d'obres, plans i programes tècnics.

b) L'import de les obres a realitzar o dels treballs d'establiment o ampliació dels serveis.

c) El valor dels terrenys que hagin d'ocupar permanentment les obres o serveis, llevat que es tracti de béns d'ús públic, de terrenys cedits gratuïtament i obligatòriament a l'entitat local, o el d'immobles cedits en els termes establerts a l'article 77 de la Llei de patrimoni de l'Estat.

d) Les indemnitzacions que siguin procedents per l'enderroc de construccions, destrucció de plantacions, obres o instal·lacions, així com les que siguin procedents als arrendataris dels béns que hagin de ser derruïts o ocupats.

e) L'interès del capital invertit en les obres o serveis quan les entitats locals hagin d'apel·lar al crèdit per finançar la porció no coberta per contribucions especials o la coberta per aquestes en cas de fraccionament general d'aquestes.

3. El cost total pressupostat de les obres o serveis té caràcter de mera previsió. Si el cost real és superior o inferior del previst, s'ha de prendre aquell a efectes del càlcul de les quotes corresponents.

4. Quan es tracti d'obres o serveis, a què es refereix l'article 29.1.c), o de les realitzades per concessionaris amb aportacions de l'entitat local a què es refereix l'apartat 2 del mateix article, la base imposable de les contribucions especials es determina en funció de l'import d'aquestes aportacions, sense perjudici de les que puguin imposar altres administracions públiques per raó de la mateixa obra o servei. En tot cas, s'ha de respectar el límit del 90 per 100 a què es refereix l'apartat primer d'aquest article.

5. Als efectes de determinar la base imposable, s'entén per cost suportat per l'entitat la quantia resultant de restar a la xifra el cost total l'import de les subvencions o auxilis que l'entitat local obtingui de l'Estat o de qualsevol altra persona, o entitat pública o privada.

6. Si la subvenció o l'auxili esmentats s'atorguen per un subjecte passiu de la contribució especial, el seu import s'ha de destinar primerament a compensar la quota de la respectiva persona o entitat. Si el valor de la subvenció o auxili excedeix aquesta quota, l'excés ha de reduir, a prorata, les quotes dels altres subjectes passius.

*Subsecció 4a Quota i meritació**Article 32*

1. La base imposable de les contribucions especials s'ha de repartir entre els subjectes passius, tenint en compte la classe i naturalesa de les obres i serveis, amb subjecció a les regles següents:

a) Amb caràcter general s'apliquen conjuntament o separadament, com a mòduls de repartiment, els metres lineals de façana dels immobles, la seva superfície, el volum edificable d'aquests i el valor cadastral a efectes de l'impost sobre béns immobles.

b) Si es tracta de l'establiment i millora del servei d'extinció d'incendis, poden ser distribuïdes entre les entitats o societats que cobreixin el risc per béns situats en el municipi de la imposició, proporcionalment a l'import de les primes recaptades l'any immediatament anterior. Si la quota exigible a cada subjecte passiu és superior al 5 per 100 de l'import de les primes recaptades per aquest, l'excés s'ha de traslladar als exercicis successius fins a la seva amortització total.

c) En el cas de les obres a què es refereix l'apartat 2.d) de l'article 30 d'aquesta Llei, l'import total de la contribució especial ha de ser distribuït entre les companyies o empreses que les hagin d'utilitzar en raó a l'espai reservat a cadascuna o en proporció a la total secció d'aquestes, encara que no les utilitzin immediatament.

2. En el cas que les lleis o els tractats internacionals concedeixin beneficis fiscals, les quotes que puguin correspondre als beneficiaris no han de ser distribuïdes entre els altres contribuents.

3. Una vegada determinada la quota a satisfer, la corporació pot concedir, a sol·licitud del subjecte passiu, el fraccionament o ajornament d'aquella per un termini màxim de cinc anys.

Article 33

1. Les contribucions especials es meriten en el moment en què les obres s'hagin executat o el servei hagi començat a prestar-se. Si les obres són fraccionables, la meritació es produeix per a cada un dels subjectes passius des que s'hagin executat les corresponents a cada tram o fracció de l'obra.

2. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, una vegada aprovat l'acord concret d'imposició i ordenació, l'entitat local pot exigir per endavant el pagament de les contribucions especials en funció de l'import del cost previst per a l'any següent. No es pot exigir l'avançament d'una nova anualitat sense que hagin estat executades les obres per a les quals es va exigir el corresponent avançament.

3. El moment de la meritació de les contribucions especials s'ha de tenir en compte als efectes de determinar la persona obligada al pagament de conformitat amb el que disposa l'article 30, encara que a l'acord concret d'ordenació hi figuri com a subjecte passiu qui ho sigui amb referència a la data de la seva aprovació i que aquest hagi anticipat el pagament de quotes, de conformitat amb el que disposa l'apartat 2 d'aquest article. Quan la persona que figuri com a subjecte passiu a l'acord concret d'ordenació i n'hagi estat notificada transmeti els drets sobre els béns o explotacions que motiven la imposició en el període comprès entre l'aprovació de l'esmentat acord i el del naixement de la meritació, està obligada a donar compte l'Administració de la transmissió efectuada, dins el termini d'un mes des de la data d'aquesta, i, si no ho fa, l'Administració pot dirigir l'acció per al cobrament contra qui figurava com a subjecte passiu en l'esmentat expedient.

4. Una vegada finalitzada la realització total o parcial de les obres, o iniciada la prestació del servei, s'ha de procedir a assenyalar els subjectes passius, la base i les quo-

tes individualitzades definitives, girar les liquidacions que siguin procedents i pensar com a lliurament a compte els pagaments anticipats que s'hagin efectuat. Aquest assenyalament definitiu s'ha de fer pels òrgans competents de l'entitat impositora ajustant-se a les normes de l'acord concret d'ordenació del tribut per a l'obra o servei de què es tracti.

5. Si els pagaments anticipats han estat efectuats per persones que no tenen la condició de subjectes passius en la data de la meritació del tribut o bé excedeixen la quota individual definitiva que els correspongui, l'ajuntament ha de practicar d'ofici la pertinent devolució.

*Subsecció 5a Imposició i ordenació**Article 34*

1. L'exacció de les contribucions especials requereix la prèvia adopció de l'acord d'imposició en cada cas concret.

2. L'acord relatiu a la realització d'una obra o a l'establiment o ampliació d'un servei que s'hagi de costejar mitjançant contribucions especials no es pot executar fins que s'hagi aprovat l'ordenació concreta d'aquestes.

3. L'acord d'ordenació és d'inexcusable adopció i ha de contenir la determinació del cost previst de les obres i serveis, de la quantitat a repartir entre els beneficiaris i dels criteris de repartiment. Si s'escau, l'acord d'ordenació concret es pot remetre a l'ordenança general de contribucions especials, si n'hi ha.

4. Una vegada adoptat l'acord concret d'ordenació de contribucions especials, i determinades les quotes a satisfer, aquestes han de ser notificades individualment a cada subjecte passiu si aquest o el seu domicili són coneguts, i, si no, per edictes. Els interessats poden formular un recurs de reposició davant l'ajuntament, que pot versar sobre la procedència de les contribucions especials, el percentatge del cost que han de satisfer les persones especialment beneficiades o les quotes assignades.

Article 35

1. Quan les obres i serveis de la competència local siguin realitzades o prestades per una entitat local amb col·laboració econòmica d'una altra, i sempre que s'imposin contribucions especials d'acord amb el que disposa la llei, la gestió i recaptació d'aquestes l'ha de fer l'entitat que assumeixi al seu càrrec la realització de les obres o l'establiment o ampliació dels serveis, sense perjudici que cada entitat conservi la seva competència respectiva en relació amb els acords d'imposició i d'ordenació.

2. En el cas que l'acord concret d'ordenació no sigui aprovat per una de les esmentades entitats, queda sense efecte la unitat d'actuació, i cadascuna d'aquestes ha d'adoptar les decisions que siguin procedents.

*Subsecció 6a Col·laboració ciutadana**Article 36*

1. Els propietaris o titulars afectats per les obres es poden constituir en associació administrativa de contribuents i promoure la realització d'obres o l'establiment o ampliació de serveis per l'entitat local, i s'han de comprometre a sufragar la part que correspongui aportar a aquesta quan la seva situació financera no ho permeti, a més de la que els correspongui segons la naturalesa de l'obra o servei.

2. Així mateix, els propietaris o titulars afectats per la realització de les obres o l'establiment o ampliació de serveis promoguts per l'entitat local es poden constituir en associacions administratives de contribuents en el període d'exposició al públic de l'acord d'ordenació de les contribucions especials.

Article 37

Per a la constitució de les associacions administratives de contribuents a què es refereix l'article anterior, l'acord ha de ser pres per la majoria absoluta dels afectats, sempre que representin, almenys, els dos terços de les quotes que s'hagin de satisfer.

SECCIÓ 5a IMPOSTOS I RECÀRRECS

Article 38

1. Les entitats locals han d'exigir els impostos previstos en aquesta Llei sense necessitat d'acord d'imposició, llevat dels casos en els quals l'esmentat acord es requereixi per aquesta.

2. Fora dels supòsits expressament previstos en aquesta Llei, les entitats locals poden establir recàrrecs sobre els impostos propis de la respectiva comunitat autònoma i d'altres entitats locals en els casos expressament previstos a les lleis de la comunitat autònoma.

CAPÍTOL IV

Participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes*Article 39*

1. Les entitats locals participen en els tributs de l'Estat en la quantia i segons els criteris que estableix aquesta Llei.

2. Així mateix, les entitats locals participen en els tributs propis de les comunitats autònomes en la forma i quantia que determinen les lleis dels seus respectius parlaments.

CAPÍTOL V

Subvencions*Article 40*

1. Les subvencions de qualsevol índole que obtinguin les entitats locals amb destinació a les seves obres i serveis no poden ser aplicades a atencions diferents d'aquelles per a les quals van ser atorgades, excepte, si s'escau, els sobrants no reintegrables la utilització dels quals no estigui prevista en la concessió.

2. Per garantir el compliment del que disposa l'apartat anterior, les entitats públiques atorgants de les subvencions poden verificar la destinació donada a aquestes. Si després de les actuacions de verificació resulta que les subvencions no van ser destinades a les finalitats per a les quals es van concedir, l'entitat pública atorgant ha d'exigir el reintegrament del seu import o pot compensar-lo amb altres subvencions o transferències a què tingui dret l'entitat afectada, amb independència de les responsabilitats que pertoqui.

CAPÍTOL VI

Preus públics

SECCIÓ 1a CONCEPTE

Article 41

Tenen la consideració de preus públics les contraprestacions pecuniàries que se satisfacin per:

A) La utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local.

B) La prestació de serveis o realització d'activitats administratives de la competència de l'entitat local preceptora de les esmentades contraprestacions, quan es doni alguna de les dues circumstàncies següents:

a) Que els serveis públics o les activitats administratives no siguin de sol·licitud o recepció obligatòria.

b) Que els serveis públics o les activitats administratives siguin susceptibles de ser prestades o realitzades pel sector privat pel fet de no implicar intervenció en l'actuació dels particulars o qualsevol altra manifestació d'autoritat, o bé pel fet de no tractar-se de serveis en els quals estigui declarada la reserva a favor de les entitats locals d'acord amb la normativa vigent.

Article 42

No es poden exigir preus públics pels serveis i activitats esmentats a l'article 21 d'aquesta Llei.

Article 43

No estan obligades al pagament de preus públics les administracions públiques pels aprofitaments inherents als serveis públics de comunicacions que explotin directament i per tots els qui immediatament interessin la seguretat ciutadana o la defensa nacional.

SECCIÓ 2a OBLIGATS AL PAGAMENT

Article 44

Estan obligats al pagament dels preus públics els qui gaudeixin, utilitzin o aprofitin especialment el domini públic en benefici particular, o es beneficiïn dels serveis o activitats pels quals hagin de satisfer-se aquells.

SECCIÓ 3a QUANTIA I OBLIGACIÓ DE PAGAMENT

Article 45

1. L'import dels preus públics per prestació de serveis o realització d'activitats ha de cobrir, com a mínim, el cost del servei prestat o de l'activitat realitzada.

2. L'import dels preus públics per la utilització privativa o aprofitament especial del domini públic es fixa prenent com a referència el valor de mercat corresponent o el de la utilitat derivada d'aquells.

Quan es tracti de preus públics per utilització privativa o aprofitaments especials constituïts al sòl, subsòl o volada de les vies públiques municipals, a favor d'empreses explotadores de serveis de subministraments que afectin la generalitat o una part important del veïnat, l'import d'aquells consisteix, en tot cas i sense cap excepció, en l'u i mig per 100 dels ingressos bruts procedents de la facturació que obtinguin anualment en cada terme municipal les esmentades empreses.

3. Quan hi hagi raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic que ho aconsellin, l'entitat pot fixar preus públics per sota dels límits previstos en els dos apartats anteriors; en aquests casos i quan es tracti dels preus públics a què es refereix l'apartat 1 anterior s'han de consignar en els pressupostos de l'entitat les dotacions oportunes per a la cobertura de la diferència resultant, si n'hi ha.

Article 46

1. Quan la utilització privativa o l'aprofitament especial comporti la destrucció o el deteriorament del domini públic local, el beneficiari, sense perjudici del pagament del preu públic que pertoqui, està obligat al reintegrament del cost total de les respectives despeses de reconstrucció o reparació i al dipòsit previ del seu import.

2. Si els danys són irreparables, l'entitat ha de ser indemnitzada en una quantia igual al valor dels béns destruïts o a l'import del deteriorament dels danysats.

3. Les entitats locals no poden condonar totalment ni parcialment les indemnitzacions i reintegraments a què es refereix el present article.

SECCIÓ 4a COBRAMENT

Article 47

1. L'obligació de pagar el preu públic neix des que s'inicia la prestació del servei o la realització de l'activitat, o es concedeixi la utilització privativa o l'aprofitament especial, si bé les entitats poden exigir el dipòsit previ del seu import total o parcial.

2. Quan per causes no imputables a l'obligat al pagament del preu, el servei públic, l'activitat administrativa o el dret a la utilització del domini públic no es presti o desenvolupi, és procedent la devolució de l'import corresponent.

3. Els deutes per preus públics es poden exigir pel procediment administratiu de constrenyiment.

SECCIÓ 5a FIXACIÓ

Article 48

1. L'establiment o modificació dels preus públics correspon al Ple de la corporació, sense perjudici de les seves facultats de delegació a la Comissió de Govern, conforme a l'article 23.2.b) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril.

2. Les entitats locals poden atribuir als seus organismes autònoms la fixació dels preus públics, establerts per aquesta, corresponents als serveis a càrrec dels esmentats organismes, llevat que els preus no cobreixin el cost d'aquests. Aquesta atribució es pot fer així mateix i en els mateixos termes respecte als consorcis, llevat que els seus estatuts diguin una altra cosa.

En tots dos casos, els organismes autònoms i els consorcis han d'enviar a l'ens local del qual depenen una còpia de la proposta i de l'estat econòmic del qual es desprengui que els preus públics cobreixen el cost del servei.

CAPÍTOL VII

Operacions de crèdit

Article 49

En els termes previstos en aquesta Llei, les entitats locals poden concertar operacions de crèdit en totes les seves modalitats amb tota classe d'entitats de crèdit.

Article 50

1. Per al finançament de les seves inversions, les entitats locals poden acudir al crèdit públic i privat, a mitjà i llarg termini, en qualsevol de les seves formes.

2. El crèdit es pot instrumentar mitjançant les formes següents:

- Emissió pública de deute.
- Contractació de préstecs o crèdits.
- Conversió i substitució total o parcial d'operacions preexistents.

3. Per als casos excepcionalment previstos als articles 158.5 i 174.2 el crèdit només es pot instrumentar mitjançant la forma determinada en el punt b) de l'apartat anterior.

4. El pagament de les obligacions derivades de les operacions de crèdit pot ser garantit amb l'afectació d'in-

gressos específics, amb la constitució d'una garantia real sobre béns patrimonials determinats, o mitjançant prestació d'aval.

Article 51

1. Les entitats locals, quan ho estimin convenient als seus interessos i als efectes de facilitar la realització d'obres i prestació de serveis de la seva competència, poden concedir el seu aval a les operacions de crèdit, sigui quina sigui la seva naturalesa i sempre de manera individualitzada per a cada operació, que concertin persones o entitats amb les quals aquelles contractin obres o serveis, o que explotin concessions que hagin de revertir en l'entitat respectiva. Les operacions estan estrictament sotmeses a fiscalització prèvia.

L'import del préstec garantit no pot ser superior al que hauria suposat el finançament directe mitjançant crèdit de l'obra o del servei per la mateixa entitat.

2. Les entitats locals poden prestar el seu aval a qualsevol operació de préstec que concertin els seus organismes autònoms o les societats mercantils que en depenen.

Article 52

Les entitats locals poden concertar operacions de tresoreria, per un termini no superior a un any, amb qualsevol entitats financeres, per atendre les necessitats transitòries de tresoreria, sempre que en el seu conjunt no superin el 35 per 100 dels seus ingressos liquidats per operacions corrents en l'últim exercici liquidat.

Article 53

1. La concertació de tota mena d'operacions de crèdit l'ha d'acordar el Ple de la corporació amb l'informe previ de la Intervenció, en el qual s'ha d'analitzar, especialment, la capacitat de l'entitat local per fer front, en el temps, a les obligacions que d'aquelles derivin per a aquesta.

2. Si es tracta d'operacions de tresoreria, l'aprovació correspon al president de la corporació sempre que no superin el 5 per 100 dels ingressos liquidats per operacions corrents de l'últim exercici liquidat, i se n'ha de donar compte al Ple a la primera sessió que aquest celebri.

Article 54

1. Les operacions de crèdit a formalitzar amb l'exterior i les que s'instrumentin mitjançant emissions de deute o qualsevol altra apel·lació al crèdit públic requereixen, en tot cas, l'autorització dels òrgans competents del Ministeri d'Economia i Hisenda.

Sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, les operacions de crèdit que s'instrumentin mitjançant emissions de valors estan subjectes al que preveu el títol III de la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors.

2. La concertació de crèdits i concessió d'aval, en general, exigeix l'autorització dels òrgans competents del Ministeri d'Economia i Hisenda, llevat que la comunitat autònoma a què aquella pertanyi tingui atribuïda en el seu estatut competència en la matèria, cas en què correspon a aquesta.

Per a l'atorgament de l'autorització de les operacions a què es refereixen el present apartat i l'anterior, cal atènyer-se a la situació econòmica de l'entitat local peticionària, termini d'amortització de l'operació, futura rendibilitat econòmica de la inversió a realitzar i condicions de tot tipus del crèdit a concertar.

3. Les entitats locals no requereixen autorització per concertar operacions de crèdit de les establertes a l'apartat anterior, en els casos següents:

– Quan la quantia de l'operació projectada no excedeixi el 5 per 100 dels recursos liquidats de l'entitat per operacions corrents, deduïts de l'última liquidació pressupostària practicada.

– Quan el crèdit es destini a finançar obres i serveis inclosos en plans provincials i programes de cooperació econòmica local degudament aprovats.

Perquè l'autorització no sigui necessària es requereix, en tot cas, que la càrrega financera anual derivada de la suma de les operacions vigents concertades per l'entitat local i de la projectada no excedeixi el 25 per 100 dels recursos d'aquesta a què en aquest apartat s'ha fet referència.

De les operacions regulades en el present apartat, n'han de tenir coneixement els òrgans competents del Ministeri d'Economia i Hisenda, en la forma que s'estableixi per reglament.

4. Als efectes d'aquest article, s'entén per càrrega financera la suma de les quantitats destinades en cada exercici al pagament de les anualitats d'amortització, dels interessos i de les comissions corresponents a les operacions de crèdit formalitzades o avalades, amb excepció de les operacions de tresoreria.

5. En el cas de crèdits o altres operacions financeres que, pel fet d'haver-se concertat en divises o amb tipus d'interès variables o amplis períodes de carència, suposin ajornament de la càrrega financera s'ha d'efectuar, als efectes del que disposa l'apartat anterior, una imputació anual de les corresponents despeses financeres d'acord amb els criteris que es fixin per reglament.

6. Les lleis de pressupostos generals de l'Estat poden fixar, anualment, límits globals a l'accés al crèdit de les entitats locals quan es donin circumstàncies que conjunturalment puguin aconsellar aquesta mesura per raons de política econòmica general.

Article 55

Els organismes autònoms poden concertar operacions de crèdit en les condicions establertes en els articles precedents, prèvia autorització del Ple de la corporació respectiva i informe de la Intervenció.

Els crèdits concertats per organismes autònoms s'han de tenir en compte a efectes del càlcul de la càrrega financera de l'entitat local de què depenen, i a aquest efecte s'han d'utilitzar els pressupostos consolidats d'aquesta.

Article 56

El Banc de Crèdit Local d'Espanya ha d'establir una central d'informació de riscos que proveeixi d'informació sobre les diferents operacions de crèdit concertades per les entitats locals i la càrrega financera que suposin. Els bancs, caixes d'estalvis i altres entitats financeres, així com les diferents administracions públiques han de remetre al Banc de Crèdit Local d'Espanya les dades necessàries amb aquesta finalitat, que tenen caràcter públic.

TÍTOL II

Recursos dels municipis

CAPÍTOL PRIMER

Enumeració

Article 57

La Hisenda dels municipis està constituïda pels recursos esmentats a l'article 2 d'aquesta Llei en els termes i amb les especialitats que es recullen en el present títol.

CAPÍTOL II

Tributs propis

SECCIÓ 1a TAXES

Article 58

Els ajuntaments poden establir i exigir taxes per prescripció de serveis o realització d'activitats de la competència municipal, segons les normes contingudes a la secció 3a del capítol tercer del títol I d'aquesta Llei.

SECCIÓ 2a CONTRIBUTIONS ESPECIALS

Article 59

Els ajuntaments poden establir i exigir contribucions especials per la realització d'obres o per l'establiment o ampliació de serveis municipals, segons les normes contingudes a la secció 4a del capítol tercer del títol I d'aquesta Llei.

SECCIÓ 3a IMPOSTOS

Subsecció 1a Disposició general

Article 60

1. Els ajuntaments exigeixen, d'acord amb aquesta Llei i les disposicions que la despleguen, els impostos següents:

- a) Impost sobre béns immobles.
- b) Impost sobre activitats econòmiques.
- c) Impost sobre vehicles de tracció mecànica.

2. Així mateix, els ajuntaments poden establir i exigir l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, i l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana, d'acord amb aquesta Llei, les disposicions que la despleguin i les respectives ordenances fiscals.

Subsecció 2a Impost sobre béns immobles

Naturalesa i fet imposable

Article 61

L'impost sobre béns immobles és un tribut directe de caràcter real, el fet imposable del qual està constituït per la propietat dels béns immobles de naturalesa rústica i urbana situats en el respectiu terme municipal, o per la titularitat d'un dret real d'usdefruit o de superfície, o de la d'una concessió administrativa sobre els esmentats béns o sobre els serveis públics als quals estiguin afectats, i grava el valor dels esmentats immobles.

Article 62

Als efectes d'aquest impost, tenen la consideració de béns immobles de naturalesa urbana:

a) El sòl urbà, el susceptible d'urbanització, l'urbanitzable programat o urbanitzable no programat des del moment en què s'aprovi un programa d'actuació urbanística; els terrenys que disposin de vies pavimentades o amb vorals i disposin a més de clavegueram, subministrament d'aigua, subministrament d'energia elèctrica i enllumenat públic, i els ocupats per construccions de naturalesa urbana.

Tenen la mateixa consideració els terrenys que es fraccionin en contra del que disposa la legislació agrària sempre que aquest fraccionament desvirtui el seu ús agrari, i

sense que això representi cap alteració de la naturalesa rústica d'aquests a altres efectes que no siguin els d'aquest impost.

b) Les construccions de naturalesa urbana, entenen com a tals:

1. Els edificis siguin quins siguin els elements de què estiguin construïts, els llocs on estiguin emplaçats, la classe de sòl on hagin estat aixecats i l'ús a què es destina, encara que per la forma de la seva construcció siguin perfectament transportables, i encara que el terreny sobre el qual estiguin situats no pertanyi al propietari de la construcció, i les instal·lacions comercials i industrials assimilables a aquests, com ara dics, tancs i carregadors.

2. Les obres d'urbanització i de millora, com ara les explanacions i les que es realitzin per a l'ús dels espais descoberts; es consideren com a tals els recintes destinats a mercats, els dipòsits a l'aire lliure, els camps o instal·lacions per a la pràctica de l'esport, els molls, els estacionaments i els espais annexos a les construccions.

3. Les altres construccions no qualificades expressament de naturalesa rústica a l'article següent.

Article 63

Als efectes d'aquest impost tenen la consideració de béns immobles de naturalesa rústica:

a) Els terrenys que no tinguin la consideració d'urbans de conformitat amb el que disposa la lletra a) de l'article anterior.

b) Les construccions de naturalesa rústica; s'entenen com a tals els edificis i les instal·lacions de caràcter agrari que, situats en els terrenys de naturalesa rústica, siguin indispensables per al desenvolupament de les explotacions agrícoles, ramaderes o forestals.

En cap cas tenen la consideració de construccions als efectes d'aquest impost els magatzems o coberts de petita entitat utilitzats en explotacions agrícoles, ramaderes o forestals que, pel caràcter lleuger i poc durador dels materials utilitzats en la seva construcció, només serveixin per a usos com ara el major aprofitament del sòl, la protecció dels conreus, l'allotjament temporal de ramats en despoblats o la guarda d'eines i instruments propis de l'activitat a la qual serveixen i estan afectes; tampoc tenen la consideració de construccions als efectes d'aquest impost les obres i millores incorporades als terrenys de naturalesa rústica, que han de formar part indissociable del valor d'aquests.

Exempcions

Article 64

Gaudeixen d'exempció els béns següents:

a) Els que siguin propietat de l'Estat, de les comunitats autònomes o de les entitats locals, i estiguin directament afectes a la defensa nacional, seguretat ciutadana i als serveis educatius i penitenciaris; així mateix, les carreteres, els camins, els del domini públic marítim terrestre i hidràulic i les altres vies terrestres que siguin d'aprofitament públic i gratuït.

b) Els que siguin de propietat dels municipis on estiguin enclavats, afectes a l'ús o servei públics, així com els comuns propietat dels esmentats municipis i les forests veïnals en mancomú.

c) Les forests poblades amb espècies de creixement lent de titularitat pública o privada.

Així mateix, les forests no previstes al paràgraf anterior, quant a la part repoblada de les finques on les corporacions, entitats i particulars realitzin repoblacions forestals, i també els trams en regeneració de masses arbrades

subjectes a projectes d'ordenació o plans tècnics aprovats per l'Administració forestal. L'exempció prevista en aquest paràgraf té una durada de quinze anys, comptats a partir del període impositiu següent a aquell en què se'n realitzi la sol·licitud.

d) Els de l'Església Catòlica, en els termes previstos a l'Acord entre l'Estat Espanyol i la Santa Seu sobre assumptes econòmics datat el 3 de gener de 1979 i en vigor el dia 4 de desembre del mateix any.

e) Els de les associacions confessionals no catòliques legalment reconegudes, amb les quals s'estableixin els acords de cooperació a què es refereix l'article 16 de la Constitució, en els termes del corresponent acord.

f) Els de la Creu Roja espanyola.

g) Els dels governs estrangers destinats a la seva representació diplomàtica o consular, o als organismes oficials, amb la condició de reciprocitat o conforme als convenis internacionals en vigor.

h) Els d'aquells organismes o entitats als quals sigui aplicable l'exempció en virtut de convenis internacionals en vigor.

i) Els terrenys ocupats per les línies de ferrocarrils i els edificis enclavats en els mateixos terrenys, que estiguin dedicats a estacions, magatzems o a qualsevol altre servei indispensable per a l'explotació de les línies.

No n'estan exempts, per tant, els establiments d'hostaloria, espectacles, comercials i d'esplai, les cases destinades a habitatges dels empleats, les oficines de la direcció ni les instal·lacions fabrils.

j) Els declarats expressament i individualitzadament monument o jardí històric d'interès cultural, mitjançant reial decret en la forma establerta per l'article 9 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, i inscrits en el Registre general a què es refereix el seu article 12 com a integrants del patrimoni històric espanyol; així com els compresos en les disposicions addicionals primera, segona i cinquena de l'esmentada Llei.

Aquesta exempció no afecta qualssevol classes de béns urbans ubicats dins del perímetre delimitador de les zones arqueològiques i llocs i conjunts històrics, globalment integrats en aquests, sinó, exclusivament, els que reuneixin les condicions següents:

- En zones arqueològiques, els inclosos com a objecte d'especial protecció en l'instrument de planejament urbanístic a què es refereix l'article 20 de la Llei 16/1985, de 25 de juny.

- En llocs o conjunts històrics, els que tinguin una antiguitat igual o superior a cinquanta anys i estiguin inclosos en el catàleg previst a l'article 86 del Reglament de planejament urbanístic com a objecte de protecció integral en els termes previstos a l'article 21 de la Llei 16/1985, de 25 de juny.

k) Els béns de naturalesa urbana la base imposable dels quals sigui inferior a 100.000 pessetes, així com els de naturalesa rústica, quan per a cada subjecte passiu la base imposable corresponent a la totalitat dels seus béns rústics situats al municipi sigui inferior a 100.000 pessetes. Aquests límits poden ser actualitzats a la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a cada any.

Subjecte passiu

Article 65

Són subjectes passius d'aquest impost les persones físiques i jurídiques, i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària, que siguin:

a) Propietaris de béns immobles gravats sobre els quals no recaiguin drets reals d'usdefruit o de superfície.

b) Titulars d'un dret real d'usdefruit sobre béns immobles gravats.

c) Titulars d'un dret real de superfície sobre béns immobles gravats.

d) Titulars d'una concessió administrativa sobre béns immobles gravats o sobre els serveis públics als quals estiguin afectes.

Base imposable

Article 66

1. La base imposable d'aquest impost està constituïda pel valor dels béns immobles.

2. Per determinar la base imposable es pren com a valor dels béns immobles el valor cadastral d'aquests, que es fixa prenent com a referència el valor de mercat d'aquells, sense que, en cap cas, pugui excedir aquest.

Article 67

1. El valor cadastral dels béns immobles de naturalesa urbana està integrat pel valor del sòl i el de les construccions.

2. Per calcular el valor del sòl s'han de tenir en compte les circumstàncies urbanístiques que l'afectin.

3. Per calcular el valor de les construccions s'han de tenir en compte, a més de les condicions urbanístiques de l'edificació, el seu caràcter historicoartístic, el seu ús o destinació, la qualitat i l'antiguitat d'aquestes i qualsevol altre factor que pugui incidir-hi.

Article 68

1. El valor cadastral dels béns de naturalesa rústica està integrat pel valor del terreny i el de les construccions.

2. El valor dels terrenys de naturalesa rústica es calcula capitalitzant l'interès que s'estableixi per reglament, les rendes reals o potencials d'aquests, segons l'aptitud del sòl per a la producció, els diferents conreus o aprofitaments i d'acord amb les seves característiques cadastrals.

Per calcular les rendes es pot atendre les dades obtingudes per investigació d'arrendaments o parceries existents en cada zona o comarca de característiques agràries homogènies.

Així mateix, s'han de tenir en compte, als efectes d'aquest apartat, les millores introduïdes en els terrenys de naturalesa rústica, que formen part indissociable del seu valor, i, si s'escau, els anys transcorreguts fins a la seva entrada en producció; per a la d'aquells que sustentin produccions forestals cal atendre l'edat de la plantació, l'estat de la massa arbòria i el cicle d'aprofitament.

En tot cas, s'ha de tenir en compte l'aplicació o utilització de mitjans de producció normals que condueixin al major aprofitament, però no la hipotètica aplicació de mitjans extraordinaris.

No obstant això, quan la naturalesa de l'explotació o les característiques del municipi dificultin el coneixement de rendes reals o potencials, es pot calcular el valor cadastral dels béns, incloses les millores permanents i plantacions, atenent el conjunt de factors técnicoagraris i econòmics i altres circumstàncies que els afectin.

3. El valor de les construccions rústiques es calcula aplicant les normes contingudes a l'apartat 3 de l'article anterior, en la mesura que ho permeti la naturalesa d'aquelles.

Article 69

Els valors cadastrals a què es refereix l'apartat 2 de l'article 66 es fixen a partir de les dades que consten en els corresponents cadastres immobiliaris. Els valors cadastrals poden ser objecte de revisió, modificació o actualit-

zació, segons els casos, en els termes previstos en els articles 70, 71 i 72 d'aquesta Llei, respectivament.

Article 70

1. La fixació dels valors cadastrals s'ha de fer de conformitat amb els criteris de valoració regulats en els articles 67 i 68.

2. Amb aquesta finalitat, prèviament s'ha de fer una delimitació del sòl de naturalesa urbana ajustada a les disposicions urbanístiques vigents, que ha de ser publicada per mitjà d'edictes. No obstant això, en els termes municipals on no s'hagi produït una variació de naturalesa del sòl, no es requereix la nova delimitació. En tot cas, els actes aprovatoris de delimitacions del sòl poden ser objecte de recurs en la via economicoadministrativa, sense que la interposició de la reclamació suspengui l'executorietat de l'acte.

3. Una vegada realitzats, si s'escau, els treballs de delimitació del sòl a què es refereix l'apartat anterior, s'han d'elaborar les corresponents ponències de valors en les quals s'han de recollir els criteris, taules de valoració i altres elements necessaris per portar a terme la fixació dels valors cadastrals. En tot cas, aquestes ponències s'han d'ajustar a les directrius per a la coordinació nacional de valors.

4. Les ponències han de ser publicades per edictes dins el primer semestre de l'any immediatament anterior a aquell en què hagin de tenir efecte els valors cadastrals resultants d'aquestes, i poden ser objecte de recurs en la via economicoadministrativa sense que la interposició de la reclamació suspengui l'executorietat de l'acte.

L'anunci d'exposició d'aquestes s'ha de fer en el butlletí oficial de la província.

5. A partir de la publicació de les ponències, els valors cadastrals resultants d'aquestes han de ser notificats individualment a cada subjecte passiu abans de la finalització de l'any immediatament anterior a aquell en què hagin de tenir efecte els esmentats valors, i poden ser objecte de recurs en la via economicoadministrativa sense que la interposició de la reclamació suspengui l'executorietat de l'acte.

6. Els valors cadastrals així fixats han de ser revisats cada vuit anys.

Article 71

1. Els valors cadastrals s'han de modificar, d'ofici o a instància de l'entitat local corresponent, quan el planejament urbanístic o altres circumstàncies posin de manifest diferències substancials entre aquells i els valors de mercat dels béns immobles situats al terme municipal o en alguna o diverses zones d'aquest.

2. Aquesta modificació requereix inexcusablement l'elaboració de noves ponències de valors en els termes previstos a l'apartat 3 de l'article anterior, sense necessitat de procedir a una nova delimitació del sòl de naturalesa urbana.

3. Una vegada elaborades les ponències, s'han de seguir els tràmits i procediments regulats en els apartats 4 i 5 del l'esmentat article 70.

Article 72

Les lleis de pressupostos generals de l'Estat poden actualitzar els valors cadastrals per aplicació de coeficients.

Quota, meritació i període impositiu

Article 73

1. La quota d'aquest impost és el resultat d'aplicar a la base imposable el tipus de gravamen.

2. El tipus de gravamen és el 0,4 per 100 si es tracta de béns de naturalesa urbana, i del 0,3 per 100 si es tracta de béns de naturalesa rústica.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els ajuntaments poden incrementar els tipus de gravamen que s'assenyalen fins als límits següents:

	Límits	
	Béns urbans - Percentatge	Béns rústics - Percentatge
A) Municipis amb una població de dret de fins a 5.000 habitants.	0,85	0,65
B) Municipis amb una població de dret de 5.001 a 20.000 habitants	0,95	0,75
C) Municipis amb una població de dret de 20.001 a 50.000 habitants	1,00	0,80
D) Municipis amb una població de dret de 50.001 a 100.000 habitants	1,05	0,85
E) Municipis amb una població de dret superior a 100.000 habitants	1,10	0,90

4. A més, en els municipis on es doni alguna de les circumstàncies que a continuació s'especifiquen, els ajuntaments respectius poden incrementar els límits fixats a l'apartat anterior amb els punts percentuals que per a cada cas s'indiquen.

	Punts percentuals	
	Béns urbans	Béns rústics
A) Municipis que siguin capital de província o comunitat autònoma.	0,07	0,06
B) Municipis en els quals es presti servei de transport públic col·lectiu de superfície.	0,07	0,05
C) Municipis els ajuntaments dels quals prestin més serveis d'aquells als quals estiguin obligats segons el que disposa l'article 24 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril	0,06	0,06

Als únics efectes dels béns de naturalesa rústica s'afegeix a les circumstàncies anteriorment especificades, la següent:

	Punts percentuals
Municipis en els quals els terrenys de naturalesa rústica representin més del 80 per 100 de la superfície total del terme	0,15

5. Els ajuntaments en els municipis dels quals es doni més d'una de les circumstàncies especificades a l'apartat anterior, poden optar per incrementar els punts percentuals corresponents a totes aquestes, a diverses o a una de sola.

6. En els municipis on entrin en vigor revisions o modificacions dels valors cadastrals d'acord amb el que disposen els articles anteriors, els ajuntaments respectius poden reduir durant un període màxim de tres anys fins a la meitat els tipus de gravamen generals previstos a l'apartat 2 anterior.

Article 74

1. Gaudeixen d'una bonificació del 90 per 100 en la quota de l'impost els immobles que constitueixin l'objecte de l'activitat de les empreses d'urbanització, construcció i promoció immobiliària i no figurin entre els béns del seu immobilitzat.

Els acords relatius als beneficis avantditos han de ser adoptats, a instància de part, per les oficines gestores competents, a les quals correspon la concessió o denegació singular d'aquestes bonificacions.

2. El termini de gaudi de la bonificació comprèn el temps d'urbanització o de construcció i un any més a partir de l'any d'acabament de les obres.

3. En tot cas el termini de gaudi a què es refereix l'apartat anterior no pot excedir els tres anys comptats a partir de la data de l'inici de les obres d'urbanització i construcció.

Article 75

1. L'impost es merita el primer dia del període impositiu.

2. El període impositiu coincideix amb l'any natural.

3. Les variacions d'ordre físic, econòmic o jurídic que es produeixin en els béns gravats tenen efectivitat en el període impositiu següent a aquell en què tinguin lloc.

Article 76

En els supòsits de canvi, per qualsevol causa, en la titularitat dels drets a què es refereixen els articles 61 i 65 d'aquesta Llei, els béns immobles objecte dels esmentats drets queden afectes al pagament de la totalitat dels deutes tributaris i recàrrecs pendents per aquest impost, en els termes previstos a l'article 41 de la Llei general tributària.

Gestió

Article 77

1. L'impost es gestiona a partir del padró que es forma anualment per a cada terme municipal, i que està constituït per censos comprensius dels béns immobles, subjectes passius i valors cadastrals, separatament per als de naturalesa rústica i urbana. El padró està a disposició del públic en els respectius ajuntaments.

2. En els casos de construccions noves, els subjectes passius estan obligats a formalitzar les corresponents declaracions d'alta dins el termini que es determini per reglament.

Així mateix, els subjectes passius estan obligats a comunicar les variacions que puguin sorgir per alteracions d'ordre físic, econòmic o jurídic relatius als béns gravats, i a formalitzar-les dins el termini que es determini per reglament.

3. La inclusió, exclusió o alteració de les dades contingudes en els cadastres, resultants de revisions cadastrals, fixació, revisió i modificació de valors cadastrals, actuacions de la inspecció o formalització d'altres i comunicacions, es consideren acte administratiu, i comporten la modificació del padró de l'impost. Qualsevol modificació del padró que es refereixi a dades que consten en els cadastres requereix, inexcusablement, la prèvia alteració d'aquests últims en el mateix sentit.

Article 78

1. L'elaboració de les ponències de valors, així com la fixació, revisió i modificació dels valors cadastrals i la formació del padró de l'impost, ho ha de portar a terme el Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària, directament a través dels convenis de col·laboració que se subscriu amb les entitats locals en els termes que s'estableixin per reglament.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, la superior funció de coordinació de valors l'exerceix, en tot cas, el Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària.

El coneixement de les reclamacions que s'interposin contra els actes aprovatoris de la delimitació del sòl, contra les ponències de valors i contra els valors cadastrals d'acord amb el que disposen els articles 70 i 71 d'aquesta Llei, correspon als tribunals economicoadministratius de l'Estat.

2. La liquidació i recaptació, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària d'aquest impost l'han de portar a terme els ajuntaments i comprèn les funcions de concessió i denegació d'exempcions i bonificacions, realització de les liquidacions conduents a la determinació dels deutes tributaris, emissió dels documents de cobrament, resolució dels expedients de devolució d'ingressos deguts, resolució dels recursos que s'interposin contra els esmentats actes i actuacions per a l'assistència i informació al contribuent referides a les matèries compreses en aquest paràgraf.

La concessió i denegació d'exempcions i bonificacions requereixen, en tot cas, l'informe tècnic previ del Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària.

3. La inspecció cadastral d'aquest impost l'han de portar a terme òrgans competents de l'Administració de l'Estat sense perjudici de les fórmules de col·laboració que s'estableixin amb els ajuntaments i, si s'escau, amb les diputacions provincials, cabildos o consells insulars, d'acord amb aquests.

Subsecció 3a Impost sobre activitats econòmiques Naturalesa i fet imposable

Article 79

1. L'impost sobre activitats econòmiques és un tribut directe de caràcter real el fet imposable del qual està constituït pel mer exercici en el territori nacional d'activitats empresarials, professionals o artístiques, s'exerceixin o no en un local determinat i es trobin o no especificades en les tarifes de l'impost.

2. Es consideren, als efectes d'aquest impost, activitats empresarials les agrícoles, ramaderes, forestals, pesqueres, industrials, comercials, de serveis i mineres.

Article 80

1. Es considera que una activitat s'exerceix amb caràcter empresarial, professional o artístic quan suposi l'ordenació per compte propi de mitjans de producció i de recursos humans o d'un d'aquests dos, amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.

2. El contingut de les activitats gravades s'ha de definir en les tarifes de l'impost.

Article 81

L'exercici de les activitats gravades es pot provar per qualsevol mitjà admissible en dret i, en particular, pels previstos a l'article 3 del Codi de comerç.

Article 82

No constitueix fet imposable en aquest impost l'exercici de les activitats següents:

1. L'alienació de béns integrats en l'actiu fix de les empreses que hagin figurat degudament inventariats com a immobilitzat amb més de dos anys d'antelació a la data de transmetre's, i la venda de béns d'ús particular i privat del venedor sempre que els hagi utilitzat durant el mateix període de temps.

2. La venda dels productes que es reben en pagament de treballs personals o serveis professionals.

3. L'exposició d'articles amb la finalitat exclusiva de decoració o adorn de l'establiment. En canvi, està subjecta a l'impost l'exposició d'articles per a regal als clients.

4. Quan es tracti de venda al detall, la realització d'un sol acte o operació aïllada.

Exempcions

Article 83

1. Estan exempts de l'impost:

a) L'Estat, les comunitats autònomes i les entitats locals, així com els seus respectius organismes autònoms de caràcter administratiu.

b) Els subjectes passius als quals sigui aplicable l'exempció en virtut de tractats o de convenis internacionals.

c) Les entitats gestores de la Seguretat Social i de mutualitats i monts de pietat constituïts de conformitat amb el que preveu la Llei 33/1984, de 2 d'agost.

d) Els organismes públics d'investigació i els establiments d'ensenyament en tots els seus graus costejats íntegrament amb fons de l'Estat, de les comunitats autònomes, o de les entitats locals, o per fundacions declarades benèfiques o d'utilitat pública, encara que com a excepció vinguin en el mateix establiment els productes dels tallers dedicats a l'esmentat ensenyament, sempre que l'import de la venda, sense utilitat per a cap particular o tercera persona, es destini exclusivament a l'adquisició de primeres matèries o al sosteniment de l'establiment.

e) Les associacions i fundacions de disminuïts físics, psíquics i sensorials, sense ànim de lucre, per les activitats de caràcter pedagògic, científic, assistencial i d'ocupació que per a l'ensenyament, educació, rehabilitació i tutela de minusvàlids realitzin, encara que vinguin els productes dels tallers dedicats als esmentats fins, sempre que l'import de la venda, sense utilitat per a cap particular o tercera persona, es destini exclusivament a l'adquisició de primeres matèries o al sosteniment de l'establiment.

f) La Creu Roja Espanyola.

2. Els beneficis regulats a les lletres d) i e) de l'apartat anterior s'han de sol·licitar i es concedeixen, si és procedent, a instància de part.

Subjectes passius

Article 84

Són subjectes passius d'aquest impost les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària sempre que realitzin en el territori nacional qualsevol de les activitats que originen el fet imposable.

Quota tributària

Article 85

La quota tributària és la que resulta d'aplicar les tarifes de l'impost, d'acord amb els preceptes que contenen aquesta Llei i les disposicions que la complementen i despleguen, i, si s'escau, el coeficient i l'índex acordats per cada ajuntament i regulats en les ordenances fiscals respectives.

Article 86

1. Les tarifes de l'impost, en les quals es fixen les quotes mínimes, així com la instrucció per a la seva apli-

cació, s'aproven per reial decret legislatiu del Govern, que es dicta en virtut de la present delegació legislativa a l'empara del que disposa l'article 82 de la Constitució. La fixació de les quotes mínimes s'ha d'ajustar a les bases següents:

Primera.—Delimitació del contingut de les activitats gravades d'acord amb les característiques dels sectors econòmics, tipificant-les, amb caràcter general, mitjançant elements fixos que han de concórrer en el moment de la meritació de l'impost.

Segona.—Els epígrafs i rúbriques que classifiquin les activitats subjectes s'han d'ordenar, en la mesura que sigui possible, d'acord amb la classificació nacional d'activitats econòmiques.

Tercera.—Determinació d'aquelles activitats o modalitats d'aquestes a les quals pel seu escàs rendiment econòmic se'ls assenyalí quota zero.

Quarta.—Les quotes resultants de l'aplicació de les tarifes no poden excedir el 15 per 100 del benefici mitjà presumpte de l'activitat gravada, i en la seva fixació s'ha de tenir en compte, a més del que preveu la base primera anterior, la superfície dels locals en els quals es realitzin les activitats gravades.

Cinquena.—Així mateix, les tarifes de l'impost poden fixar quotes provincials o nacionals, assenyalant les condicions en què les activitats poden tributar per les esmentades quotes i fixant-ne l'import, tenint en compte el respecte àmbit espacial.

2. El termini per a l'exercici de la delegació legislativa concedida al Govern a l'apartat 1 d'aquest article és d'un any a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Article 87

Les lleis de pressupostos generals de l'Estat poden modificar les tarifes de l'impost i actualitzar les quotes contingudes en aquestes.

Article 88

Els ajuntaments poden incrementar les quotes mínimes fixades en les tarifes de l'impost mitjançant l'aplicació sobre aquestes d'un coeficient únic per a totes les activitats exercides en els seus respectius termes municipals, d'acord amb l'escala següent:

	Escala
A) Municipis amb una població de dret de fins a 5.000 habitants	Fins a 1,4
B) Municipis amb una població de dret de 5.001 a 20.000 habitants	Fins a 1,6
C) Municipis amb una població de dret de 20.001 a 50.000 habitants	Fins a 1,7
D) Municipis amb una població de dret de 50.001 a 100.000 habitants	Fins a 1,8
E) Municipis amb una població de dret superior a 100.000 habitants	Fins a 2

Article 89

A més del coeficient regulat a l'article anterior, els ajuntaments poden establir sobre les quotes mínimes o, si s'escau, sobre les quotes incrementades per aplicació de l'esmentat coeficient, una escala d'índexs que ponderi la situació física de l'establiment dins de cada terme municipal, atenent la categoria del carrer on radiqui. L'índex mínim de la referida escala no pot ser inferior a u i el màxim no pot excedir de dos.

Període impositiu i meritació

Article 90

1. El període impositiu coincideix amb l'any natural, excepte quan es tracti de declaracions d'alta, cas en què es compta des de la data de començament de l'activitat fins al final de l'any natural.

2. L'impost es merita el primer dia del període impositiu i les quotes són irreductibles, llevat que, en els casos de declaració d'alta, el dia de començament de l'activitat no coincideixi amb l'any natural, cas en què les quotes es calculen proporcionalment al nombre de trimestres naturals que resten per finalitzar l'any, inclòs el del començament de l'exercici de l'activitat.

3. Tractant-se d'espectacles, quan les quotes estiguin establertes per actuacions aïllades, la meritació es produeix per la realització de cadascuna d'aquestes, i s'han de presentar les corresponents declaracions en la forma que s'estableixi per reglament.

Gestió

Article 91

1. L'impost es gestiona a partir de la matrícula d'aquest. La matrícula es forma anualment per a cada terme i està constituïda per censos comprensius de les activitats econòmiques, subjectes passius, quotes mínimes i, si s'escau, del recàrrec provincial. La matrícula està a disposició del públic en els respectius ajuntaments.

2. Els subjectes passius estan obligats a presentar les corresponents declaracions d'alta en la matrícula, en els terminis i termes que s'estableixin per reglament.

Així mateix, els subjectes passius estan obligats a comunicar les variacions d'ordre físic, econòmic o jurídic que es produeixin en l'exercici de les activitats gravades i que tinguin transcendència als efectes de la seva tributació per aquest impost, i a formalitzar-les en els terminis i termes que s'estableixin per reglament.

3. La inclusió, exclusió o alteració de les dades contingudes en els censos, resultants de les actuacions d'inspecció tributària o de la formalització d'altres i comunicacions, es consideren acte administratiu, i comporten la modificació del cens. Qualsevol modificació de la matrícula que es refereixi a dades que consten en els censos requereix, inexcusablement, la prèvia alteració d'aquests últims en el mateix sentit.

Article 92

1. La formació de la matrícula de l'impost l'ha de portar a terme l'Administració tributària de l'Estat. En tot cas, la qualificació de les activitats econòmiques, així com l'assenyalament de les quotes corresponents l'ha de portar a terme, igualment, l'Administració tributària de l'Estat, i el coneixement de les reclamacions que s'interposin contra els actes de qualificació d'activitats i assenyalament de quotes correspon als tribunals economicoadministratius de l'Estat.

2. La liquidació i recaptació, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària d'aquest impost, la porten a terme els ajuntaments i comprèn les funcions de concessió i denegació d'exempcions, realització de les liquidacions conduents a la determinació dels deutes tributaris, emissió dels instruments de cobrament, resolució dels expedients de devolució d'ingressos indeguts, resolució dels recursos que s'interposin contra els esmentats actes i actuacions per a la informació i assistència al contribuent referides a les matèries compreses en aquest paràgraf.

La concessió i denegació d'exempcions requereixen, en tot cas, l'informe tècnic previ de l'òrgan competent de

l'Administració tributària de l'Estat, amb posterior trasllat a aquest de la resolució que s'adopti.

3. La inspecció d'aquest impost l'han de portar a terme, en tot cas, els òrgans competents de l'Administració tributària de l'Estat, sense perjudici de les fórmules de col·laboració que s'estableixin amb els ajuntaments i, si s'escau, amb les diputacions provincials, cabildos o consells insulars, d'acord amb aquests.

Subsecció 4a Impost sobre vehicles de tracció mecànica Naturalesa i fet imposable

Article 93

1. L'impost sobre vehicles de tracció mecànica és un tribut directe que grava la titularitat dels vehicles d'aquesta naturalesa, aptes per circular per les vies públiques, sigui quina sigui la classe i categoria.

2. Es considera vehicle apte per a la circulació el que hagi estat matriculat en els registres públics corresponents i mentre no hagi causat baixa en aquests. Als efectes d'aquest impost, també es consideren aptes els vehicles proveïts de permisos temporals i matrícula turística.

3. No estan subjectes a aquest impost els vehicles que havent estat donats de baixa en els registres per antiguitat del seu model, puguin ser autoritzats per circular excepcionalment en ocasió d'exhibicions, certàmens o carreres limitades als d'aquesta naturalesa.

Exempcions i bonificacions

Article 94

1. Estan exempts de l'impost:

a) Els vehicles oficials de l'Estat, comunitats autònomes i entitats locals adscrites a la defensa nacional o a la seguretat ciutadana.

b) Els vehicles de representacions diplomàtiques, oficines consulars, agents diplomàtics i funcionaris consulars de carrera acreditats a Espanya, que siguin súbdits dels respectius països, externament identificats i amb la condició de reciprocitat en la seva extensió i grau.

Així mateix, els vehicles dels organismes internacionals amb seu o oficina a Espanya i dels seus funcionaris o membres amb estatut diplomàtic.

c) Les ambulàncies i altres vehicles directament destinats a l'assistència sanitària, que pertanyin a la Creu Roja.

d) Els cotxes d'invàlids o els adaptats per a la seva conducció per disminuïts físics, sempre que no superin els 12 cavalls fiscals i pertanyin a persones invàlides o disminuïdes físicament.

e) Els autobusos urbans adscrits al servei de transport públic en règim de concessió administrativa atorgada pel municipi de la imposició.

f) Els tractors, remolcs, semiremolcs i maquinària proveïts de la cartilla d'inspecció agrícola.

2. Per poder gaudir de les exempcions a què es refereixen les lletres d) i f) de l'apartat 1 d'aquest article els interessats han d'instar-ne la concessió indicant les característiques del vehicle, la matrícula i causa del benefici. Declarada aquesta per l'Administració municipal, s'ha d'expedir un document que n'acrediti la concessió.

Subjectes passius

Article 95

Són subjectes passius d'aquest impost les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària, a nom de les quals consti el vehicle en el permís de circulació.

Quota

Article 96

1. L'impost s'exigeix d'acord amb el quadre de tarifes següent:

Potència i classe de vehicle	Quota: Pessetes
A). Turismes:	
De menys de 8 cavalls fiscals	2.000
De 8 a 12 cavalls fiscals	5.400
De més de 12 fins a 16 cavalls fiscals	11.400
De més de 16 cavalls fiscals	14.200
B). Autobusos:	
De menys de 21 places	13.200
De 21 a 50 places	18.800
De més de 50 places	23.500
C). Camions:	
De menys de 1.000 quilograms de càrrega útil	6.700
De 1.000 a 2.999 quilograms de càrrega útil	13.200
De més de 2.999 a 9.999 quilograms de càrrega útil	18.800
De més de 9.999 quilograms de càrrega útil	23.500
D). Tractors:	
De menys de 16 cavalls fiscals	2.800
De 16 a 25 cavalls fiscals	4.400
De més de 25 cavalls fiscals	13.200
E). Remolcs i semiremolcs arrossegats per vehicles de tracció mecànica:	
De menys de 1.000 quilograms de càrrega útil	2.800
De 1.000 a 2.999 quilograms de càrrega útil	4.400
De més de 2.999 quilograms de càrrega útil	13.200
F). Altres vehicles:	
Ciclomotors	700
Motocicletes fins a 125 c.c.	700
Motocicletes de més de 125 fins a 250 c.c.	1.200
Motocicletes de més de 250 fins a 500 c.c.	2.400
Motocicletes de més de 500 fins a 1.000 c.c.	4.800
Motocicletes de més de 1.000 c.c.	9.600

2. El quadre de quotes pot ser modificat per la Llei de pressupostos generals de l'Estat.

3. S'ha de determinar per reglament el concepte de les diverses classes de vehicles i les regles per a l'aplicació de les tarifes.

4. Els ajuntaments poden incrementar les quotes fixades a l'apartat primer d'aquest article mitjançant l'aplicació sobre aquestes dels coeficients que a continuació s'indiquen:

Coeficients

A). Municipis amb una població de dret fins a 5.000 habitants	Fins a 1,4
B). Municipis amb una població de dret de 5.001 a 20.000 habitants	

	Coeficients
C). Municipis amb una població de dret de 20.001 a 50.000 habitants.	Fins a 1,7
D). Municipis amb una població de dret de 50.001 a 100.000 habitants.	Fins a 1,8
E). Municipis amb una població de dret superior a 100.000 habitants.	Fins a 2

5. En cas que els ajuntaments no facin ús de la facultat a què es refereix l'apartat anterior, l'impost s'ha d'exigir d'acord amb les quotes del quadre de tarifes.

Període impositiu i meritació

Article 97

1. El període impositiu coincideix amb l'any natural, llevat del cas de primera adquisició dels vehicles. En aquest cas el període impositiu comença el dia en què es produeixi l'adquisició.

2. L'impost es merita el primer dia del període impositiu.

3. L'import de la quota de l'impost es prorrataja per trimestres naturals en els casos de primera adquisició o baixa del vehicle.

Gestió

Article 98

La gestió, liquidació, inspecció i recaptació, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària correspon a l'ajuntament del domicili que consti en el permís de circulació del vehicle.

Article 99

1. Els ajuntaments poden exigir aquest impost en règim d'autoliquidació.

2. En les respectives ordenances fiscals els ajuntaments han de disposar la classe d'instrument acreditatiu del pagament de l'impost.

Article 100

1. Els qui sol·licitin davant la Direcció Provincial de Trànsit la matriculació, la certificació d'aptitud per circular o la baixa definitiva d'un vehicle, han d'acreditar, prèviament, el pagament de l'impost.

2. A la mateixa obligació estan subjectes els titulars dels vehicles quan comuniquin a la Direcció Provincial de Trànsit la reforma d'aquests, sempre que n'alteri la classificació als efectes d'aquest impost, com també en els casos de transferència i de canvi de domicili que consti en el permís de circulació del vehicle.

3. Les direccions provincials de Trànsit no han de tramitar els expedients de baixa o transferència de vehicles si no s'acredita prèviament el pagament de l'impost.

Subsecció 5a Impost sobre construccions, instal·lacions i obres

Naturalesa i fet imposable

Article 101

L'impost sobre construccions, instal·lacions i obres és un tribut indirecte el fet imposable del qual està constituït per la realització, dins del terme municipal, de qualsevol construcció, instal·lació o obra per a la qual s'exigeix l'obtenció de la corresponent llicència d'obres o urbanística,

s'hagi obtingut o no la llicència, sempre que l'expedició correspongui a l'ajuntament de la imposició.

Subjectes passius

Article 102

1. Són subjectes passius d'aquest impost, a títol de contribuent, les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària, propietàries dels immobles sobre els quals es realitzin les construccions, instal·lacions o obres sempre que siguin propietaris de les obres: en els altres casos es considera contribuent qui tingui la condició de propietari de l'obra.

2. Tenen la consideració de subjectes passius substituïts del contribuent els qui sol·licitin les corresponents llicències o realitzin les construccions, instal·lacions o obres, si no són els mateixos contribuents.

Base imposable, quota i meritació

Article 103

1. La base imposable de l'impost està constituïda pel cost real i efectiu de la construcció, instal·lació o obra.

2. La quota d'aquest impost és el resultat d'aplicar a la base imposable el tipus de gravamen.

3. El tipus de gravamen és el 2 per 100, si bé els ajuntaments poden incrementar-lo fins als límits següents:

	Límits - Percentatge
A) Municipis amb una població de dret de fins a 5.000 habitants.	2,40
B) Municipis amb una població de dret de 5.001 a 20.000 habitants.	2,80
C) Municipis amb una població de dret de 20.001 a 50.000 habitants.	3,20
D) Municipis amb una població de dret de 50.001 a 100.000 habitants.	3,60
E) Municipis amb una població de dret de més de 100.000 habitants.	4,00

4. L'impost es merita en el moment d'iniciar-se la construcció, instal·lació o obra, encara que no s'hagi obtingut la corresponent llicència.

Gestió

Article 104

1. Quan es concedeixi la llicència preceptiva s'ha de practicar una liquidació provisional; la base imposable es determina en funció del pressupost presentat pels interessats, sempre que aquest hagi estat visat pel col·legi oficial corresponent; altrament, la base imposable ha de ser determinada pels tècnics municipals, d'acord amb el cost estimat del projecte.

2. A la vista de les construccions, instal·lacions o obres efectivament realitzades i del cost real efectiu d'aquestes, l'ajuntament, mitjançant l'oportuna comprovació administrativa, ha de modificar, si s'escau, la base imposable a què es refereix l'apartat anterior practicant la corresponent liquidació definitiva, i exigint al subjecte passiu o reintegrant-li, si s'escau, la quantitat que correspongui.

3. Els ajuntaments poden exigir aquest impost en règim d'autoliquidació.

Subsecció 6a Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana

Naturalesa i fet imposable

Article 105

1. L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana és un tribut directe que grava l'increment de valor que experimentin els terrenys i es posi de manifest a conseqüència de la transmissió de la propietat d'aquests per qualsevol títol o de la constitució o transmissió de qualsevol dret real de gaudi, limitador del domini, sobre aquests terrenys.

2. No està sotmès a aquest impost l'increment de valor que experimentin els terrenys que tinguin la consideració de rústics a efectes de l'impost sobre béns immobles.

Article 106

1. Estan exempts d'aquest impost els increments de valor que es manifestin a conseqüència dels actes següents:

a) Les aportacions de béns i drets realitzades pels cònjuges a la societat conjugal, les adjudicacions que es realitzin a favor seu i en pagament d'aquestes, i les transmissions que es facin als cònjuges en pagament dels havers comuns.

b) La constitució i la transmissió de qualssevol drets de servitud.

c) Les transmissions de béns immobles entre cònjuges o a favor dels fills, com a conseqüència del compliment de sentències en els casos de nul·litat, separació o divorci matrimonial.

2. Així mateix, estan exempts d'aquest impost els increments de valor corresponents quan l'obligació de satisfer el dit impost recaigui sobre les següents persones o entitats:

a) L'Estat, les comunitats autònomes i les entitats locals, a les quals pertanyi el municipi, així com els seus respectius organismes autònoms de caràcter administratiu.

b) El municipi de la imposició i altres entitats locals integrades o en les quals s'integri el municipi i els seus organismes autònoms de caràcter administratiu.

c) Les institucions que tinguin la qualificació de benèfiques o beneficodocents.

d) Les entitats gestores de la Seguretat Social i de mutualitats i monts de pietat constituïts de conformitat amb el que preveu la Llei 33/1984, de 2 d'agost.

e) Les persones o entitats a favor de les quals s'hagi reconegut l'exempció en tractats o convenis internacionals.

f) Els titulars de concessions administratives revertibles respecte als terrenys afectes a aquestes.

g) La Creu Roja Espanyola.

3. Tenen una bonificació de fins al 99 per 100 de les quotes que es meritin en les transmissions que es realitzin en les operacions de fusió o escissió d'empreses a què es refereix la Llei 76/1980, de 26 de desembre, sempre que ho acordi l'ajuntament respectiu.

Si els béns la transmissió dels quals va donar lloc a la bonificació són alienats dins els cinc anys següents a la data de la fusió o escissió, l'import de la bonificació ha de ser satisfet a l'ajuntament respectiu, sense perjudici del pagament de l'impost que correspongui per l'alienació.

Aquesta obligació recau sobre la persona o entitat que va adquirir els béns a conseqüència de l'operació de fusió o escissió.

Subjectes passius

Article 107

És subjecte passiu de l'impost:

a) En les transmissions de terrenys o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitadors del domini a títol lucratiu, l'adquirent del terreny o la persona a favor de la qual es constitueixi o es transmeti el dret real de què es tracti.

b) En les transmissions de terrenys o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitadors del domini a títol oneros, el transmissor del terreny o la persona que constitueixi o transmeti el dret real de què es tracti.

Base imposable i quota

Article 108

1. La base imposable d'aquest impost està constituïda per l'increment real del valor dels terrenys de naturalesa urbana posat de manifest en el moment de la meritació i experimentat al llarg d'un període màxim de vint anys.

2. Per determinar l'import de l'increment real s'aplica sobre el valor del terreny en el moment de la meritació el percentatge que resulti del quadre següent:

Quadre de percentatges anuals per determinar l'increment de valor

Població de dret	Període d'un fins a cinc anys		Període de fins a deu anys		Període de fins a quinze anys		Període de fins a vint anys	
	Percentatge anual		Percentatge anual		Percentatge anual		Percentatge anual	
	Màxim	Mínim	Màxim	Mínim	Màxim	Mínim	Màxim	Mínim
Fins a 50.000 habitants	2,6	2,2	2,4	2,0	2,5	2,1	2,6	2,2
De 50.001 a 100.000	2,7	2,3	2,5	2,1	2,6	2,2	2,7	2,3
De 100.001 a 500.000	2,8	2,4	2,6	2,2	2,7	2,3	2,8	2,4
De 500.000 a 1.000.000	2,9	2,5	2,7	2,3	2,8	2,4	2,9	2,5
Més d'1.000.000	3,0	2,6	2,8	2,4	2,9	2,5	2,9	2,5

Per determinar el percentatge a què es refereix el paràgraf primer d'aquest apartat s'apliquen les regles següents:

Primera. Els ajuntaments poden fixar, dins els límits màxim i mínim assenyalats en el quadre per a cada període, i segons la seva població de dret, el percentatge anual que considerin convenient. A aquests efectes, en els municipis que siguin capital de província o de comunitat autònoma, els ajuntaments respectius poden fixar l'esmentat percentatge anual, dins els límits màxim i mínim assenyalats per als municipis compresos en el tram de població de dret immediatament superior.

Segona. L'increment de valor de cada operació gravada per l'impost es determina d'acord amb el percentatge anual fixat per l'ajuntament per al període que compregui el nombre d'anys al llarg dels quals s'ha posat de manifest l'increment.

Tercera. El percentatge a aplicar sobre el valor del terreny en el moment de la meritació és el resultat de multiplicar el percentatge anual aplicable a cada cas concret pel nombre d'anys al llarg dels quals s'ha posat de manifest l'increment del valor.

Quarta. Per determinar el percentatge anual aplicable a cada operació concreta de conformitat amb la regla segona, i per determinar el nombre d'anys pels quals s'ha de multiplicar l'esmentat percentatge anual conforme a la regla tercera, només es consideren els anys complets que integrin el període de posada de manifest de l'increment de valor, sense que a aquests efectes es puguin considerar les fraccions d'anys de l'esmentat període.

Els percentatges anuals continguts en el quadre anterior poden ser modificats per les lleis de pressupostos generals de l'Estat.

3. En les transmissions de terrenys, el valor d'aquests en el moment de la meritació és el que tingui fixat en aquest moment a efectes de l'impost sobre béns immobles.

4. En la constitució i transmissió de drets reals de gaudi limitadors del domini, el quadre de percentatges anuals, contingut a l'apartat 2 d'aquest article, s'aplica sobre la part del valor definit a l'apartat anterior que representi, respecte d'aquest, el valor dels referits drets calculat mitjançant l'aplicació de les normes fixades a efectes de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

5. En la constitució o transmissió del dret a elevar una o més plantes sobre un edifici o terreny, o del dret de realitzar la construcció sota sòl sense implicar l'existència d'un dret real de superfície, el quadre de percentatges anuals, contingut a l'apartat 2 d'aquest article, s'aplica sobre la part del valor definit a l'apartat 3 que representa, respecte d'aquest, el mòdul de proporcionalitat fixat en l'escriptura de transmissió o, si no, el que resulti d'establir la proporció entre la superfície o volum de les plantes a construir en volada o subsòl i la total superfície o volum edificats una vegada construïdes aquelles.

6. En els casos d'expropiació forçosa, el quadre de percentatges anuals, contingut a l'apartat 2 d'aquest article, s'aplica sobre la part del preu just que correspongui al valor del terreny.

Article 109

1. La quota d'aquest impost és el resultat d'aplicar a la base imposable els tipus corresponents de l'escala de gravamen.

2. L'escala de gravamen ha de ser fixada per l'ajuntament sense que el tipus mínim pugui ser inferior ni el tipus màxim pugui ser superior als que a continuació s'assenyalen per a cada cas:

	Tipus	
	Mínim — Percentatge	Màxim — Percentatge
A) Municipis amb una població de dret de fins a 5.000 habitants.	16	26
B) Municipis amb una població de dret de 5.001 a 20.000 habitants	17	27
C) Municipis amb una població de dret de 20.001 a 50.000 habitants	18	28
D) Municipis amb una població de dret de 50.001 a 100.000 habitants	19	29
E) Municipis amb una població de dret superior a 100.000 habitants	20	30

3. Dins els límits assenyalats a l'escala continguda a l'apartat anterior, els ajuntaments poden fixar un sol tipus de gravamen, o un per a cada un dels períodes de generació de l'increment de valor indicats en el quadre comprès a l'apartat 2 de l'article anterior.

Meritació

Article 110

1. L'impost es merita:

a) Quan es transmeti la propietat del terreny, ja sigui a títol oneros o gratuït, entre vius o per causa de mort, en la data de la transmissió.

b) Quan es constitueixi o transmeti qualsevol dret real de gaudi limitador del domini, en la data en què tingui lloc la constitució o transmissió.

2. Quan es declari o reconegui judicialment o administrativament per resolució ferma que ha tingut lloc la nul·litat, rescissió o resolució de l'acte o contracte determinant de la transmissió del terreny o de la constitució o transmissió del dret real de gaudi sobre aquest, el subjecte passiu té dret a la devolució de l'impost satisfet, sempre que l'acte o contracte no li hagi produït efectes lucratius i que en reclami la devolució en el termini de cinc anys des que la resolució va quedar ferma, entenent-se que existeix efecte lucratiu quan no es justifiqui que els interessats hagin d'efectuar les recíproques devolucions a què es refereix l'article 1.295 del Codi civil. Encara que l'acte o contracte no hagi produït efectes lucratius, si la rescissió o resolució es declara per incompliment de les obligacions del subjecte passiu de l'impost, no pertoca cap devolució.

3. Si el contracte queda sense efecte per mutu acord de les parts contractants, no és procedent la devolució de l'impost satisfet i es considera com un acte nou subjecte a tributació. Com a mutu acord s'estima l'avenença en acte de conciliació i el simple aplanament a la demanda.

4. En els actes o contractes en què hi hagi alguna condició, la seva qualificació s'ha de fer d'acord amb les prescripcions contingudes en el Codi civil. Si és suspensiva, no s'ha de liquidar l'impost fins que aquesta es compleixi. Si la condició és resolutòria, s'ha d'exigir l'impost des del moment, a reserva, quan la condició es compleixi, de fer l'oportuna devolució segons la regla de l'apartat anterior.

Gestió

Article 111

1. Els subjectes passius estan obligats a presentar davant de l'ajuntament corresponent la declaració que

determini l'ordenança respectiva, contenint els elements de la relació tributària imprescindible per practicar la liquidació procedent.

2. La declaració ha de ser presentada en els següents terminis, a comptar de la data en què es produeixi la mericació de l'impost:

a) Si es tracta d'actes entre vius, el termini és de trenta dies hàbils.

b) Si es tracta d'actes per causa de mort, el termini és de sis mesos prorrogables fins a un any a sol·licitud del subjecte passiu.

3. A la declaració s'hi ha d'adjuntar el document en el qual constin els actes o contractes que originen la impositió.

4. Estan facultats els ajuntaments per establir el sistema d'autoliquidació pel subjecte passiu, que comporta l'ingrés de la quota resultant d'aquesta dins els terminis previstos a l'apartat 2 d'aquest article. Respecte a les dites autoliquidacions, l'ajuntament corresponent només pot comprovar que s'han efectuat mitjançant l'aplicació correcta de les normes reguladores de l'impost, sense que s'hi puguin atribuir valors, bases o quotes diferents de les resultants d'aquestes normes.

5. Quan els ajuntaments no estableixin el sistema d'autoliquidació, les liquidacions de l'impost s'han de notificar íntegrament als subjectes passius amb indicació del termini d'ingrés i expressió dels recursos procedents.

6. Amb independència del que disposa l'apartat primer d'aquest article, també estan obligats a comunicar a l'ajuntament la realització del fet imposable en els mateixos terminis que els subjectes passius:

a) En els supòsits previstos a la lletra a) de l'article 107 d'aquesta Llei, sempre que s'hagin produït per negoci jurídic entre vius, el donant o la persona que constitueixi o transmeti el dret real de què es tracti.

b) En els supòsits previstos a la lletra b) de l'esmentat article, l'adquirent o la persona a favor de la qual es constitueixi o es transmeti el dret real de què es tracti.

7. Així mateix, els notaris estan obligats a remetre a l'ajuntament respectiu, dins de la primera quinzena de cada trimestre, la relació o índex comprensiu de tots els documents autoritzats per ells el trimestre anterior, en els quals es continguin fets, actes o negocis jurídics que posin de manifest la realització del fet imposable d'aquest impost, amb excepció dels actes d'últimes voluntats. També estan obligats a remetre, dins el mateix termini, la relació dels documents privats comprensius dels mateixos fets, actes o negocis jurídics, que els hagin estat presentats per a coneixement o legitimació de signatures. El que preveu aquest apartat s'entén sense perjudici del deure general de col·laboració establert a la Llei general tributària.

CAPÍTOL III

Participació en tributs de l'Estat

Article 112

1. Durant el quinquenni 1989-1993, la participació dels municipis en els tributs de l'Estat es determina d'acord amb les normes contingudes en aquesta Llei.

2. Per al quinquenni esmentat a l'apartat anterior, els municipis disposen d'un percentatge de participació en els tributs de l'Estat que s'aprovarà, provisionalment, per la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a 1990, en funció del finançament inicial definitiu fixat per la disposició addicional desena i de les previsions de recaptació de l'Estat per a 1989, pels conceptes als quals es refereix el número 1 de l'article 113.

Liquidats els pressupostos generals de l'Estat de 1989, s'ha de fixar el percentatge de participació definitiu dels municipis en els tributs de l'Estat per al quinquenni 1989-1993, segons la recaptació realment obtinguda per l'Estat pels conceptes esmentats al paràgraf precedent, i s'aprovarà per la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a 1991.

Article 113

1. Anualment els pressupostos generals de l'Estat han d'incloure els crèdits corresponents a la participació dels municipis en els tributs de l'Estat, que es determina, per aplicació de la fórmula següent:

$$PIEN = PPI \times ITAE^* \times IE$$

On:

PIEN = participació dels municipis en els tributs de l'Estat de l'any N.

PPI = percentatge de participació dels municipis.

ITAE* = ingressos de l'Estat de l'exercici 1989, definits com la suma de la recaptació líquida obtinguda pels capítols I i II del pressupost d'ingressos de l'Estat, exclosos els conceptes susceptibles de cessió a les comunitats autònomes i els que constitueixen recursos de la CEE, més la recaptació líquida obtinguda per cotitzacions a la Seguretat Social i a la desocupació.

IE = índex d'evolució que prevalgui, segons les regles de l'article 114, següent, determinat segons les previsions pressupostàries i econòmiques.

2. Liquidats els pressupostos generals de l'Estat de cada exercici econòmic, s'ha de procedir a efectuar la liquidació definitiva de la participació dels municipis en els tributs de l'Estat.

Amb aquesta finalitat, s'aplica la fórmula continguda al número 1 precedent, utilitzant els valors reals de cadascun dels termes del segon membre.

Article 114

Per determinar l'índex d'evolució a què es refereix l'article 113, apartat 1, s'han de tenir en compte les regles següents:

A) Com a norma general, l'índex d'evolució és el quocient entre els ingressos de l'Estat de l'any a què es refereix la participació i els de l'exercici 1989 definits com expressa el número 1 de l'article 113.

B) Com a excepcions a la norma general, s'estableixen els següents límits d'increment del finançament:

a) El creixement del finançament ha de ser, com a màxim, igual a l'increment del producte interior brut, en termes nominals, entre els anys esmentats a l'apartat a) anterior, llevat dels previstos a l'apartat b) següent.

b) En qualsevol cas, l'increment del finançament mai ha de ser inferior al que experimenti la despesa equivalent de l'Estat entre els esmentats anys.

Article 115

1. L'import de la participació dels municipis en els tributs de l'Estat s'ha de distribuir anualment entre aquests d'acord amb el que disposin les respectives lleis de pressupostos generals de l'Estat, de conformitat amb les regles següents:

A) Als municipis de Madrid i Barcelona se'ls assigna una quantitat igual a la que resulti d'aplicar a la seva participació l'any en què entri en vigor aquesta Llei l'índex d'evolució que prevalgui, segons el que preveu l'article 114 anterior.

B) La resta de la participació dels municipis, una vegada sostrets els imports corresponents a l'apartat a)

precedent, s'ha de distribuir entre tots els municipis, excepte Madrid i Barcelona, d'acord amb els criteris següents:

a) El 70 per 100 en funció del nombre d'habitants de dret de cada municipi, segons l'últim padró municipal oficialment aprovat, ponderat pels següents coeficients multiplicadors segons estrats de població:

Grup	Nombre d'habitants	Coeficients
1	De més de 500.000	1,85
2	De 100.001 a 500.000	1,50
3	De 20.001 a 100.000	1,30
4	De 5.001 a 20.000	1,15
5	Que no excedeixi els 5.000	1,00

b) El 25 per 100 en funció del nombre d'habitants de dret, ponderat segons l'esforç fiscal mitjà de cada municipi en l'exercici anterior a aquell a què es refereix la participació en ingressos.

A aquests efectes s'entén per esforç fiscal mitjà de cada municipi el que per a cada exercici determinin les lleis de pressupostos generals de l'Estat en funció de l'aplicació que els municipis facin dels tributs continguts en aquesta Llei i d'altres paràmetres deduïts de dades corresponents a tributs de l'Estat que afectin els diferents municipis.

c) El 5 per 100 restant, en funció del nombre d'unitats escolars d'educació general bàsica, preescolar i especial, existents en centres públics en què els immobles pertanyin als municipis, o per atendre les despeses de conservació i manteniment que han d'anar a càrrec d'aquests. Amb aquesta finalitat s'han de tenir en compte les unitats escolars en funcionament al final de l'exercici anterior a aquell a què es refereixi la participació.

Article 116

Quan un municipi, amb la utilització de les normes financeres regulades en aquesta Llei, no pugui prestar adequadament els serveis públics municipals obligatoris, els pressupostos generals de l'Estat poden establir, amb especificació de la seva destinació i distribució, una assignació complementària, la finalitat de la qual és la de cobrir insuficiències financeres manifestes.

CAPÍTOL IV

Preus públics

Article 117

Els ajuntaments poden establir i exigir preus públics per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència i per la utilització privativa o l'aprofitament especial dels béns del domini públic municipal, segons les normes contingudes en el capítol VI del títol I d'aquesta Llei.

CAPÍTOL V

Prestació personal i de transport

SECCIÓ 1a NORMES COMUNES

Article 118

1. Els ajuntaments amb població de dret no superior a cinc mil habitants poden imposar la prestació personal i de transport per a la realització d'obres de la competència

municipal o que hagin estat cedides o transferides per altres entitats públiques.

2. Les prestacions personal i de transport són compatibles entre si, i poden ser aplicables simultàniament, de manera que, quan es doni la simultaneïtat, els obligats a la de transport poden realitzar la personal amb els seus mateixos elements de transport.

3. La falta de concurrència a la prestació, sense la prèvia redempció, obliga, llevat de cas de força major, al pagament de l'import d'aquesta més una sanció de la mateixa quantia; els dos conceptes s'exigeixen per la via executiva per a la seva recaptació.

4. L'ajuntament ha de tenir en compte per fixar els períodes de la prestació que aquests no coincideixin amb l'època de més activitat laboral en el terme municipal.

5. La imposició i l'ordenació de les prestacions a què es refereix aquest article s'ha d'ajustar a les prescripcions d'aquesta Llei en matèria de recursos tributaris.

SECCIÓ 2a PRESTACIÓ PERSONAL

Article 119

1. Estan subjectes a la prestació personal els residents del municipi respectiu, excepte els següents:

- Menors de divuit anys i majors de cinquanta-cinc.
- Disminuïts físics, psíquics i sensorials.
- Reclusos en establiments penitenciaris.
- Mossos mentre romanguin a files en compliment del servei militar.

2. L'ajuntament de la imposició cobreix el risc per accidents que es puguin esdevenir als obligats a aquesta prestació.

3. La prestació personal no ha d'excedir els quinze dies a l'any ni els tres consecutius i pot ser redimida en metàl·lic per un import del doble del salari mínim interprofessional.

SECCIÓ 3a PRESTACIÓ DE TRANSPORT

Article 120

1. L'obligació de la prestació de transport és general, sense cap excepció, per a totes les persones físiques o jurídiques, residents o no en el municipi, que tinguin elements de transport en el terme municipal afectes a explotacions empresarials radicades en aquest.

2. La prestació de transports, que pot ser reduïda a metàl·lic, per un import de tres vegades el salari mínim interprofessional, no ha d'excedir, per als vehicles de tracció mecànica, els cinc dies a l'any, sense que pugui ser consecutiu cap d'aquests. En els altres casos la durada no ha de ser superior a deu dies a l'any ni a dos de consecutius.

TÍTOL III

Recursos de les províncies

CAPÍTOL PRIMER

Enumeració

Article 121

La Hisenda de les províncies està constituïda pels recursos expressats a l'article 2 d'aquesta Llei en els termes i amb les especialitats que es recullen en el present títol.

CAPÍTOL II

Recursos tributaris

SECCIÓ 1a TAXES

Article 122

Les diputacions provincials poden establir i exigir taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la competència provincial, segons les normes que conté la secció 3a del capítol III del títol I d'aquesta Llei.

SECCIÓ 2a CONTRIBUTIONS ESPECIALS

Article 123

Les diputacions provincials poden establir i exigir contribucions especials per la realització d'obres o per l'establiment o ampliació de serveis, segons les normes contingudes a la secció 4a del capítol III del títol I d'aquesta Llei.

SECCIÓ 3a RECÀRRECS DE LES PROVÍNCIES

Article 124

1. Les diputacions provincials poden establir un recàrrec sobre l'impost sobre activitats econòmiques.

2. El recàrrec s'exigeix als mateixos subjectes passius i en els mateixos casos previstos a la normativa reguladora de l'impost i consisteix en un percentatge únic que recau sobre les quotes mínimes i el seu tipus no pot ser superior al 40 per 100.

3. La gestió del recàrrec, la porta a terme, juntament amb l'impost sobre el qual recau, l'entitat que tingui atribuïda la gestió d'aquest.

4. L'import de la recaptació del recàrrec provincial s'ha de lliurar a les respectives diputacions en la forma que es determini per reglament, tenint en compte la fórmula de gestió de l'impost sobre activitats econòmiques.

CAPÍTOL III

Participació en tributs de l'Estat*Article 125*

1. Durant el quinquenni 1989-1993, la participació de les províncies en els tributs de l'Estat es determina d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

2. Per al quinquenni esmentat a l'apartat anterior, les províncies disposen d'un percentatge de participació en els tributs de l'Estat que es determina en funció del finançament inicial definitiu per a 1989 fixat a la disposició addicional onzena, i s'aprova, tant provisionalment com definitivament, amb el mateix mètode i iguals cursos formals que els establerts per a la participació dels municipis en els tributs de l'Estat al número 2 de l'article 112 d'aquesta Llei.

3. Anualment els pressupostos generals de l'Estat han d'incloure els crèdits corresponents a la participació de les províncies en els tributs de l'Estat, que s'han de determinar d'acord amb el que disposen els articles 113 i 114 d'aquesta Llei.

Article 126

1. L'import de la participació de les províncies en els tributs de l'Estat s'ha de distribuir entre aquestes de conformitat amb el estableixin les lleis de pressupostos generals de l'Estat sobre la base dels criteris següents:

a) El nombre d'habitants de dret de la respectiva província o illa, segons els últims padrons municipals oficialment aprovats.

b) La superfície.

c) El nombre d'habitants de dret dels municipis inferiors a 20.000 habitants en relació amb el total d'habitants de la província o illa.

d) La inversa de la renda per càpita.

e) Altres criteris que s'estimin procedents.

2. En cap cas, les províncies i illes poden percebre per aquesta distribució, singularment considerades, una quantitat inferior a la que per tots els conceptes hagin percebut com a participació ordinària i extraordinària en els ingressos de l'Estat en l'exercici en què entri en vigor aquesta Llei.

Article 127

Quan una província, amb la utilització dels recursos financers regulats en aquesta Llei, no pugui exercir adequadament les competències a què es refereixen les lletres a), b), c) i d) de l'apartat 1 de l'article 36 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, els pressupostos generals de l'Estat poden establir, amb especificació de la seva destinació i distribució, una assignació complementària, amb la finalitat de cobrir insuficiències financeres manifestes.

CAPÍTOL IV

Subvencions*Article 128*

1. S'inclouen entre les subvencions acordades per l'Estat i les comunitats autònomes, conforme a l'article 40 d'aquesta Llei, a favor de les diputacions, les destinades a finançar els plans provincials de cooperació a les obres i serveis de competència municipal, a què es refereix l'article 36.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril.

2. Participen de la naturalesa de les subvencions les participacions que les diputacions provincials tenen actualment en les apostes mútues esportives de l'Estat.

CAPÍTOL V

Preus públics*Article 129*

Les diputacions provincials poden establir i exigir preus públics per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència i per la utilització privativa o l'aprofitament especial de béns del domini públic provincial segons les normes contingudes en el capítol VI del títol I d'aquesta Llei, llevat del que disposa el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 45.

CAPÍTOL VI

Altres recursos*Article 130*

1. Quan les diputacions provincials gestionin serveis propis de les comunitats autònomes, aquestes, d'acord amb la seva legislació, poden fixar mòduls de funcionament i finançament i nivells de rendiment mínim, i han d'atorgar sobre això les corresponents dotacions econòmiques. Les diputacions provincials poden millorar aquests mòduls i nivells utilitzant les seves pròpies disponibilitats pressupostàries.

2. Quan les diputacions provincials assumeixin per compte dels ajuntaments del seu àmbit territorial la recaptació dels impostos sobre béns immobles i sobre activitats econòmiques, regulats en el títol II d'aquesta Llei, poden concertar, amb qualssevol entitats de les esmentades a l'article 49, operacions especials de tresoreria amb l'exclusiu objecte d'anticipar als ajuntaments, anualment, fins al 75 per 100 de l'import de les presumibles recaptacions pels esmentats tributs.

Les operacions a què es refereix el paràgraf anterior han de quedar cancel·lades abans de finalitzar cada exercici, no han de suposar cap càrrega financera per a les diputacions i no es computen als efectes dels límits previstos a l'article 52 d'aquesta Llei.

TÍTOL IV

Recursos d'altres entitats locals

CAPÍTOL PRIMER

Recursos de les entitats supramunicipals

SECCIÓ 1a NORMES COMUNES

Article 131

1. Constitueixen recursos de les entitats supramunicipals els previstos en les seves respectives normes de creació i els establerts en aquesta Llei i en les disposicions que la despleguin.

2. És aplicable a les entitats supramunicipals el que disposa aquesta Llei respecte als recursos dels ajuntaments, amb les especialitats que siguin procedents en cada cas.

Article 132

1. En els supòsits d'establiment de contribucions especials per les entitats supramunicipals amb motiu de la realització d'obres o de l'establiment o ampliació de serveis que afectin un o diversos termes municipals, l'òrgan superior de govern d'aquelles, en determinar les zones afectades per l'obra o concretar el benefici especial que representa per a cada una de les esmentades zones, pot distingir entre l'interès directe dels contribuents i el que sigui comú en un terme municipal o en diversos.

2. En aquest cas, els ajuntaments afectats que estiguin integrats en aquestes entitats tenen el caràcter de contribuent a l'objecte del pagament de les quotes individuals corresponents, que han de ser recaptades per aquests, d'acord amb les normes reguladores d'aquest tribut municipal.

3. Les quotes assenyalades als ajuntaments, en qualitat de contribuents, són compatibles amb les que els mateixos ajuntaments puguin imposar amb motiu de les despeses ocasionades per les subvencions, auxilis o qualssevol altra forma de cooperació que hagin prestat a les obres públiques, instal·lacions o serveis de les entitats a què pertanyin.

Article 133

1. Les comarques, àrees metropolitanes, entitats municipals associatives i altres entitats supramunicipals poden establir i exigir taxes, contribucions especials i preus públics, de conformitat amb el que preveuen les respectives normes de creació i en els termes establerts en aquesta Llei i disposicions que la despleguin.

2. El règim financer de les entitats supramunicipals no altera el propi dels ajuntaments que les integren.

SECCIÓ 2a ÀREES METROPOLITANES

Article 134

1. Les àrees metropolitanes poden disposar dels recursos següents:

a) Les àrees metropolitanes poden establir un recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles situats en el territori de l'entitat. Aquest recàrrec s'exigeix als mateixos subjectes passius i en els mateixos casos previstos a la normativa reguladora d'aquest impost, i consisteix en un percentatge únic que recau sobre la base imposable d'aquest i el seu tipus no pot ser superior al 0,2 per 100.

b) Les subvencions de caràcter finalista, que es poden fixar en els pressupostos generals de l'Estat per al finançament dels serveis específics que constitueixin l'objecte de les àrees metropolitanes i la quantia, el receptor i la forma de distribució dels quals es determina anualment.

2. Les lleis de les comunitats autònomes que, d'acord amb el que disposin en els seus estatuts, creïn en el seu territori àrees metropolitanes, han de determinar els recursos de les seves respectives hisendes d'entre els esmentats al paràgraf a) de l'apartat anterior d'aquest article i a l'article 133.

SECCIÓ 3a ENTITATS MUNICIPALS ASSOCIATIVES

Article 135

Les mancomunitats i altres entitats municipals associatives disposen, a més dels recursos esmentats a l'article 132, de les aportacions dels municipis que integren o formen part d'aquestes, determinades d'acord amb el que estableixen els estatuts de creació respectius.

SECCIÓ 4a COMARQUES I ALTRES ENTITATS SUPRAMUNICIPALS

Article 136

1. Les comarques no poden exigir cap dels impostos i recàrrecs regulats en aquesta Llei ni percebre participació en els tributs de l'Estat.

2. Les lleis de les comunitats autònomes que, d'acord amb el que disposin els seus estatuts, creïn en el seu territori comarques o altres entitats que agrupin diversos municipis han de determinar els recursos econòmics que se'ls assignin.

CAPÍTOL II

Recursos de les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi

Article 137

1. Les entitats locals d'àmbit territorial inferior al municipi no poden tenir impostos propis ni participació en els tributs de l'Estat, però sí en els del municipi al qual pertanyin.

2. Les lleis de les comunitats autònomes sobre règim local que regulin les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi han de determinar els recursos que integren les seves respectives hisendes, d'entre els previstos en aquesta Llei per als municipis, fins i tot la prestació personal i de transport, llevat que la tingui acordada l'ajuntament amb caràcter de generalitat.

3. Són aplicables als recursos esmentats en els apartats anteriors les disposicions d'aquesta Llei corresponents a la Hisenda municipal, amb les adaptacions derivades del caràcter d'ingressos propis de les seves entitats titulars.

TÍTOL V

Règims especials

CAPÍTOL PRIMER

Balears

Article 138

Els consells insulars de les Illes Balears disposen dels mateixos recursos que en aquesta Llei es reconeixen a les diputacions provincials.

CAPÍTOL II

Canàries

Article 139

Les entitats locals canàries disposen dels recursos regulats en aquesta Llei sense perjudici de les peculiaritats previstes a la legislació del règim econòmic fiscal de les Canàries. A aquests efectes, els cabildos insulars de les Illes Canàries tenen el mateix tractament que les diputacions provincials.

CAPÍTOL III

Ceuta i Melilla

Article 140

1. Les ciutats de Ceuta i Melilla disposen dels recursos previstos en els seus respectius règims fiscals especials.

2. Les quotes tributàries corresponents als impostos municipals regulats en aquesta Llei són objecte d'una bonificació del 50 per 100.

3. La participació de Ceuta i Melilla en els tributs de l'Estat es determina aplicant les normes d'aquesta Llei reguladores de la participació dels municipis i de les províncies en aquests. A aquests efectes, l'esforç fiscal a què es refereix l'article 115, a), d'aquesta Llei es calcula tenint en compte les quotes íntegres dels impostos municipals determinades abans d'aplicar la bonificació prevista a l'apartat anterior.

CAPÍTOL IV

Madrid

Article 141

El municipi de Madrid té un règim financer especial, del qual és supletori el que disposa aquesta Llei.

CAPÍTOL V

Barcelona

Article 142

El municipi de Barcelona té un règim financer especial, del qual és supletori el que disposa aquesta Llei.

TÍTOL VI

Pressupost i despesa pública

CAPÍTOL PRIMER

Dels pressupostos

SECCIÓ 1a CONTINGUT I APROVACIÓ

Article 143

Els pressupostos generals de les entitats locals constitueixen l'expressió xifrada conjunta i sistemàtica de les

obligacions que, com a màxim, poden reconèixer l'entitat i els seus organismes autònoms, i dels drets que prevegin liquidar durant el corresponent exercici, així com de les previsions d'ingressos i despeses de les societats mercantils el capital social de les quals pertanyi íntegrament a l'entitat local corresponent.

Article 144

L'exercici pressupostari ha de coincidir amb l'any natural i s'hi imputen:

- a) Els drets liquidats en aquest, sigui quin sigui el període de què derivin; i
- b) Les obligacions reconegudes durant aquest.

Article 145

1. Les entitats locals han d'elaborar i aprovar anualment un pressupost general en el qual s'han d'integrar:

- a) El pressupost de la mateixa entitat.
- b) Els dels organismes autònoms que en depenen.
- c) Els estats de previsió de despeses i ingressos de les societats mercantils el capital social de les quals pertanyi íntegrament a l'entitat local.

2. Els organismes autònoms de les entitats locals es classifiquen, als efectes del seu règim pressupostari i comptable, de la manera següent:

- a) Organismes autònoms de caràcter administratiu.
- b) Organismes autònoms de caràcter comercial, industrial, financer o anàleg.

Les normes de creació de cada organisme autònom han d'indicar expressament el caràcter d'aquest.

Article 146

1. El pressupost general ha de contenir per a cada un dels pressupostos que s'hi integren:

- a) Els estats de despeses, en els quals s'han d'incloure, amb la deguda especificació, els crèdits necessaris per atendre el compliment de les obligacions.
- b) Els estats d'ingressos, en els quals han de figurar les estimacions dels diferents recursos econòmics a liquidar durant l'exercici.

Així mateix, ha d'incloure les bases d'execució, que han de contenir l'adaptació de les disposicions generals en matèria pressupostària a l'organització i circumstàncies de la mateixa entitat, així com aquelles altres necessàries per a la seva encertada gestió, amb l'establiment de totes les prevencions que es considerin oportunes o convenients per realitzar més bé les despeses i recaptació dels recursos, sense que puguin modificar el que estigui legislat per a l'administració econòmica ni incloure preceptes d'ordre administratiu que requereixin legalment procediment i solemnitats específiques diferents del que està previst per al pressupost.

2. Els recursos de l'entitat local i de cadascun dels seus organismes autònoms i societats mercantils s'han de destinar a satisfer el conjunt de les seves respectives obligacions, llevat del cas d'ingressos específics afectats a fins determinats.

3. Els drets liquidats i les obligacions reconegudes s'apliquen als pressupostos pel seu import íntegre, i queda prohibit atendre obligacions mitjançant minoració dels drets a liquidar o ja ingressats, llevat que la Llei ho autoritzi de manera expressa.

S'exceptuen d'això les devolucions d'ingressos que es declari indeguts pel tribunal o autoritat competents.

4. Cadascun dels pressupostos que s'integrin en el pressupost general s'ha d'aprovar sense dèficit inicial.

Article 147

1. Al pressupost general s'hi ha d'adjuntar com a annexos:

a) Els plans i programes d'inversió i finançament que, per a un termini de quatre anys, poden formular els municipis i altres entitats locals d'àmbit supramunicipal.

b) Els programes anuals d'actuació, inversions i finançament de les societats mercantils del capital social de les quals sigui titular únic o partícip majoritari l'entitat local.

c) L'estat de consolidació del pressupost de la mateixa entitat amb el de tots els pressupostos i estats de previsió dels seus organismes autònoms i societats mercantils.

2. El pla d'inversions que s'ha de coordinar, si s'escau, amb el programa d'actuació i plans d'etapes de planejament urbanístic, s'ha de completar amb el programa financer, que ha de contenir:

a) La inversió prevista a realitzar en cadascun dels quatre exercicis.

b) Els ingressos per subvencions, contribucions especials, càrregues d'urbanització, recursos patrimonials i altres ingressos de capital que es prevegi obtenir en els esmentats exercicis, així com una projecció de la resta dels ingressos previstos en aquest període.

c) Les operacions de crèdit que siguin necessàries per completar el finançament, amb indicació dels costos que hagin de generar.

3. Dels plans i programes d'inversió i finançament, se n'ha de donar compte, si s'escau, al Ple de la corporació coincidint amb l'aprovació del pressupost, que ha de ser objecte de revisió anual, afegint un nou exercici a les seves previsions.

Article 148

1. El Ministeri d'Economia i Hisenda ha d'establir amb caràcter general l'estructura dels pressupostos de les entitats locals tenint en compte la naturalesa econòmica dels ingressos i de les despeses, les finalitats o objectius que amb aquests últims es proposin aconseguir i d'acord amb els criteris que s'estableixen en els següents apartats d'aquest article.

2. Les entitats locals poden classificar les despeses i els ingressos atenent la seva pròpia estructura d'acord amb els seus reglaments o decrets d'organització.

3. Els estats de despeses dels pressupostos generals de les entitats locals han d'aplicar les classificacions funcional i econòmica d'acord amb els criteris següents:

a) La classificació funcional, en la qual ha d'estar integrada, si s'escau, la de per programes, consta de tres nivells: el primer relatiu al grup de funció, el segon a la funció i el tercer a la subfunció. Aquesta classificació es pot ampliar en un o dos nivells, relatius al programa i subprograma respectivament.

En tot cas, els nivells de grup de funció i funció han de ser els mateixos que els establerts per a l'Administració de l'Estat.

b) La classificació econòmica ha de presentar amb separació les despeses corrents i les despeses de capital, d'acord amb els criteris següents:

– En els crèdits per a despeses corrents s'han d'incloure les de funcionament dels serveis, les d'interessos i les transferències corrents.

– En els crèdits per a despeses de capital, les d'inversions reals, les transferències de capital i les variacions d'actius i passius financers.

c) La classificació econòmica ha de constar de tres nivells, el primer relatiu al capítol, el segon a l'article i el tercer al concepte. Aquesta classificació es pot ampliar en un o dos nivells, relatius al subconcepte i la partida respectivament.

En tot cas, els nivells de capítol i article han de ser els mateixos que els establerts per a l'Administració de l'Estat.

4. La partida pressupostària l'expressió xifrada de la qual constitueix el crèdit pressupostari ha d'estar definida, almenys, per la conjunció de les classificacions funcional i econòmica, a nivell de subfunció i concepte, respectivament.

En cas que l'entitat local opti per utilitzar la classificació orgànica, aquesta ha d'integrar així mateix la partida pressupostària.

El control comptable de les despeses s'ha de fer sobre la partida pressupostària abans definida i el fiscal sobre el nivell de vinculació determinat de conformitat amb el que disposa l'article 153, 2, d'aquesta Llei.

5. Les entitats locals de menys de 5.000 habitants poden presentar i executar els seus pressupostos a nivell de grup de funció i article.

Article 149

1. El pressupost de l'entitat local, l'ha de formar el president i s'hi ha d'adjuntar la documentació següent:

a) Memòria explicativa del contingut i de les principals modificacions que presenta en relació amb el vigent.

b) Liquidació del pressupost de l'exercici anterior i avanç de la del corrent, referit, almenys, a sis mesos d'aquest.

c) Annex de personal de l'entitat local.

d) Annex de les inversions a realitzar en l'exercici.

e) Un informe economicofinancer, en el qual s'exposin les bases utilitzades per a l'avaluació dels ingressos i de les operacions de crèdit previstes, la suficiència dels crèdits per atendre el compliment de les obligacions exigibles i les despeses de funcionament dels serveis i, en conseqüència, l'efectiu anivellament del pressupost.

2. El pressupost de cadascun dels organismes autònoms integrant del general, proposat inicialment per l'òrgan competent d'aquests, ha de ser remès a l'entitat local de la qual depenguin abans del 15 de setembre de cada any, juntament amb la documentació detallada a l'apartat anterior.

3. Les societats mercantils, fins i tot d'aquelles en el capital de les quals sigui majoritària la participació de l'entitat local, han de remetre a aquesta, abans del dia 15 de setembre de cada any, les previsions de despeses i ingressos, així com els programes anuals d'actuació, inversions i finançament per a l'exercici següent.

4. Sobre la base dels pressupostos i estats de previsió a què es refereixen els apartats 1 i 2 anteriors, el president de l'entitat ha de formar el pressupost general i l'ha de remetre, informat per la Intervenció i amb els annexos i documentació complementària detallats a l'apartat 1 de l'article 147 i en el present article, al Ple de la corporació abans del dia 15 d'octubre per a la seva aprovació, esmena o devolució.

5. L'acord d'aprovació, que és únic, ha de detallar els pressupostos que integren en pressupost general, i no es pot aprovar cap d'aquests separatament.

Article 150

1. Aprovat inicialment el pressupost general, s'ha d'exposar al públic, previ anunci en el butlletí oficial de la província o, si s'escau, de la comunitat autònoma uniprovincial, per quinze dies, durant els quals els interessats

poden examinar-los i presentar reclamacions davant el Ple. El pressupost es considera definitivament aprovat si durant aquest termini no s'han presentat reclamacions; en cas contrari, el Ple disposa d'un termini d'un mes per resoldre-les.

2. L'aprovació definitiva del pressupost general pel Ple de la corporació s'ha de fer abans del dia 31 de desembre de l'any anterior al de l'exercici en què s'hagi d'aplicar.

3. El pressupost general, definitivament aprovat, ha de ser inserit en el butlletí oficial de la corporació, si en té i, resumit per capítols de cadascun dels pressupostos que ho integren, en el de la província o, si s'escau, de la comunitat autònoma uniprovincial.

4. Del pressupost general definitivament aprovat, se n'ha de remetre una còpia a l'Administració de l'Estat i a la corresponent comunitat autònoma. La tramesa s'ha de fer simultàniament a l'enviament al butlletí oficial a què es refereix l'apartat anterior.

5. El pressupost entra en vigor, en l'exercici corresponent, una vegada publicat en la forma prevista a l'apartat 3 d'aquest article.

6. Si en iniciar-se l'exercici econòmic no ha entrat en vigor el pressupost corresponent, es considera automàticament prorrogat el de l'anterior, amb els seus crèdits inicials, sense perjudici de les modificacions que es realitzin de conformitat amb el que disposen els articles 158, 159 i 160, i fins a l'entrada en vigor del nou pressupost. La pròrroga no afecta els crèdits per a serveis o programes que hagin de concloure en l'exercici anterior o que estiguin finançats amb crèdit o altres ingressos específics o afectats.

7. La còpia del pressupost i les seves modificacions ha d'estar a disposició del públic, a efectes informatius, des de la seva aprovació definitiva fins a la finalització de l'exercici.

Article 151

1. Als efectes del que disposa l'apartat 1 de l'article anterior, tenen la consideració d'interessats:

- Els habitants en el territori de la respectiva entitat local.
- Els que resultin directament afectats, encara que no visquin en el territori de l'entitat local.
- Els col·legis oficials, cambres oficials, sindicats, associacions i altres entitats legalment constituïdes per vetllar pels interessos professionals o econòmics i veïnals, quan actuïn en defensa dels que els són propis.

2. Únicament es poden entaular reclamacions contra el pressupost:

- Pel fet de no haver-se ajustat la seva elaboració i aprovació als tràmits establerts en aquesta Llei.
- Pel fet d'ometre el crèdit necessari per al compliment d'obligacions exigibles a l'entitat local, en virtut d'un precepte legal o de qualsevol altre títol legítim.
- Pel fet de ser de manifesta insuficiència els ingressos amb relació a les despeses pressupostades, o bé d'aquestes respecte a les necessitats per a les quals està previst.

Article 152

1. Contra l'aprovació definitiva del pressupost es pot interposar directament recurs contenciós administratiu, en la forma i els terminis que estableixen les normes de l'esmentada jurisdicció.

2. El Tribunal de Comptes ha d'emetre informe de la resolució del recurs quan la impugnació afecti l'anivellament pressupostari o s'hi refereixi.

3. La interposició de recursos no suspèn per si sola l'aplicació del pressupost definitivament aprovat per la corporació.

SECCIÓ 2a DELS CRÈDITS I LES SEVES MODIFICACIONS

Article 153

1. Els crèdits per a despeses s'han de destinar exclusivament a la finalitat específica per a la qual han estat autoritzats en el pressupost general de l'entitat local o per les seves modificacions degudament aprovades.

2. Els crèdits autoritzats tenen caràcter limitador i vinculant. Els nivells de vinculació són els que estiguin establerts en cada moment per a la legislació pressupostària de l'Estat, llevat que es disposi una altra cosa per reglament.

Article 154

1. Les obligacions de pagament només són exigibles de la Hisenda local quan resultin de l'execució dels seus respectius pressupostos, amb els límits assenyalats a l'article anterior, o de sentència judicial ferma.

2. Els tribunals, jutges i autoritats administratives no poden despatxar manaments d'execució ni dictar providències d'embargament contra els drets, fons, valors i béns en general de la Hisenda local ni exigir fiances, dipòsits i caucions a les entitats locals.

3. El compliment de les resolucions judicials que determinin obligacions a càrrec de les entitats locals o dels seus organismes autònoms correspon exclusivament a aquestes, sense perjudici de les facultats de suspensió o inexecució de sentències previstes a les lleis.

4. L'autoritat administrativa encarregada de l'execució ha d'acordar el pagament en la forma i amb els límits del respectiu pressupost. Si per al pagament és necessari un crèdit extraordinari o un suplement de crèdit, s'ha de sol·licitar al Ple un o altre dins els tres mesos següents al dia de la notificació de la resolució judicial.

5. No es poden adquirir compromisos de despeses per una quantia superior a l'import dels crèdits autoritzats en els estats de despeses, i són nuls de ple dret els acords, les resolucions i els actes administratius que infringeixin aquesta norma, sense perjudici de les responsabilitats que pertoquin.

Article 155

1. L'autorització o realització de les despeses de caràcter plurianual se subordina al crèdit que per a cada exercici autoritzin els respectius pressupostos.

2. Es poden adquirir compromisos per despeses que s'hagin d'estendre a exercicis posteriors a aquell en què s'autoritzi, sempre que la seva execució s'iniciï en el mateix exercici i que, a més, es trobin en algun dels casos següents:

- Inversions i transferències de capital.
- Contractes de subministrament, d'assistència tècnica i científica, de prestació de serveis, d'execució d'obres de manteniment i d'arrendament d'equips que no puguin ser estipulats o resultin antieconòmics per un any.
- Arrendament de béns immobles.
- Càrregues financeres dels deutes de l'entitat local i dels seus organismes autònoms.

3. El nombre d'exercicis a què es poden aplicar les despeses referides als apartats a) i b) del paràgraf anterior no ha de ser superior a quatre. Així mateix, en els casos inclosos a l'apartat a), la despesa que s'imputi a cadascun dels exercicis futurs autoritzats no pot excedir la quantitat que resulti d'aplicar al crèdit corresponent de l'any en què l'operació es va comprometre els següents percentatges: en l'exercici

immediatament següent, el 70 per 100; en el segon exercici, el 60 per 100, i en el tercer i quart, el 50 per 100.

4. Amb independència del que estableixen els apartats anteriors, per als programes i projectes d'inversió que taxativament s'especifiquin en les bases d'execució del pressupost, es poden adquirir compromisos de despeses que s'hagin d'estendre a exercicis futurs fins a l'import que per a cada una de les anualitats es determini.

A aquests efectes, quan en els crèdits pressupostaris hi estiguin inclosos projectes de les característiques assenyalades anteriorment, els percentatges a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article s'apliquen sobre els esmentats crèdits una vegada deduïda l'anualitat corresponent als esmentats projectes.

5. En casos excepcionals, el Ple de la corporació pot ampliar el nombre d'anualitats i elevar els percentatges a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article.

6. Els compromisos a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article han de ser objecte d'una adequada i independent comptabilització.

Article 156

Els crèdits per a despeses que l'últim dia de l'exercici pressupostari no estiguin afectats al compliment d'obligacions ja reconegudes queden anul·lats de ple dret, sense altres excepcions que les assenyalades a l'article 163 d'aquesta Llei.

Article 157

1. Amb càrrec als crèdits de l'estat de despeses de cada pressupost només es poden contraure obligacions derivades d'adquisicions, obres, serveis i altres prestacions o despeses en general que es realitzin l'any natural del mateix exercici pressupostari.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, s'han d'aplicar als crèdits del pressupost vigent, en el moment del seu reconeixement, les obligacions següents:

a) Les que resultin de la liquidació d'endarreriments a favor del personal que percebi les seves retribucions amb càrrec als pressupostos generals de l'entitat local.

b) Les derivades de compromisos de despeses degudament adquirides en exercicis anteriors, prèvia incorporació dels crèdits en el supòsit establert a l'article 163.3.

Article 158

1. Quan s'hagi de realitzar alguna despesa que no es pugui demorar fins a l'exercici següent, i en el pressupost de la corporació no hi hagi crèdit o el consignat sigui insuficient o no ampliable, el president de la corporació ha d'ordenar la incoació de l'expedient de concessió de crèdit extraordinari, en el primer cas, o de suplement de crèdit, en el segon.

2. L'expedient, que ha de ser prèviament informat per la Intervenció, s'ha de sotmetre a l'aprovació del Ple de la corporació, amb subjecció als mateixos tràmits i requisits que els pressupostos. També hi són aplicables les normes sobre informació, reclamacions i publicitat dels pressupostos a què es refereix l'article 150 d'aquesta Llei.

3. Si la inexistència o insuficiència de crèdit es produeix en el pressupost d'un organisme autònom, l'expedient de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit proposat inicialment per l'òrgan competent de l'organisme autònom a què aquell correspongui, ha de ser remès a l'entitat local per a la seva tramitació de conformitat amb el que disposa l'apartat anterior.

4. L'expedient ha d'especificar la partida pressupostària concreta a incrementar i el mitjà o recurs que ha de finançar l'augment que es proposa.

L'augment s'ha de finançar amb càrrec al romanent líquid de tresoreria, amb nous o superiors ingressos recaptats sobre els totals previstos en el pressupost corrent, i mitjançant anul·lacions o baixes de crèdits de despeses d'altres partides del pressupost vigent no compromesos, les dotacions dels quals s'estimin reductibles sense pertorbació del respectiu servei. En l'expedient s'ha d'acreditar que els ingressos previstos en el pressupost s'efectuen amb normalitat, llevat que tinguin caràcter finalista.

5. Excepcionalment, i per acords adoptats amb el quòrum establert per l'article 47.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, es consideren recursos efectivament disponibles per finançar noves o superiors despeses, per operacions corrents, que expressament es declarin necessàries i urgents, els procedents d'operacions de crèdit en què es donin conjuntament les condicions següents:

– Que el seu import total anual no superi el 5 per 100 dels recursos per operacions corrents del pressupost de l'entitat.

– Que la càrrega financera total de l'entitat, inclosa la derivada de les operacions projectades, no superi el 25 per 100 dels recursos.

– Que les operacions quedin cancel·lades abans que es procedeixi a la renovació de la corporació que les conporti.

6. Els acords de les entitats locals que tinguin per objecte l'habilitació o suplement de crèdits en casos de calamitats públiques o de naturalesa anàloga d'excepcional interès general, són immediatament executius, sense perjudici de les reclamacions que contra aquests es promoguin, que s'han de substanciar dins els vuit dies següents a la presentació, i s'entenen desestimades si no se'n notificar la resolució al recurrent dins d'aquest termini.

Article 159

No obstant el que disposa l'apartat 2 de l'article 153 d'aquesta Llei, tenen la condició d'ampliables els crèdits que de manera taxativa i degudament explicitats es relacionin a les bases d'execució del pressupost i, en virtut d'això, pot ser incrementada la seva quantia, previ el compliment dels requisits exigits per via reglamentària, en funció de l'efectivitat dels recursos afectats.

Article 160

1. Les entitats locals han de regular a les bases d'execució del pressupost el règim de transferències i establir, en cada cas, l'òrgan competent per autoritzar-les.

2. En tot cas, l'aprovació de les transferències de crèdit entre diferents grups de funció correspon al Ple de la corporació llevat que les baixes i les altes afectin crèdits de personal.

3. Els organismes autònoms poden fer operacions de transferències de crèdit amb subjecció al que disposen els apartats anteriors.

4. Les modificacions pressupostàries a què es refereix aquest article, quan siguin aprovades pel Ple, han de seguir les normes sobre informació, reclamacions, recursos i publicitat a què es refereixen els articles 150, 151 i 152 de la Llei.

Article 161

1. Les transferències de crèdits de qualsevol classe estan subjectes a les limitacions següents:

a) No afecten els crèdits ampliables ni els extraordinaris concedits durant l'exercici.

b) No es poden minorar els crèdits que hagin estat incrementats amb suplementos o transferències, llevat que afectin crèdits de personal, ni els crèdits incorporats com

a conseqüència de romanents no compromesos procedents de pressupostos tancats.

c) No incrementen crèdits que com a conseqüència d'altres transferències hagin estat objecte de minoració, excepte quan afectin crèdits de personal.

2. Aquestes limitacions no afecten les transferències de crèdit que es refereixen als programes d'imprevistos i funcions no classificades, ni són aplicables si es tracta de crèdits modificats com a conseqüència de reorganitzacions administratives aprovades pel Ple.

Article 162

Poden generar crèdit en els estats de despeses dels pressupostos, en la forma que s'estableixi per reglament, els ingressos de naturalesa no tributària derivats de les operacions següents:

a) Aportacions o compromisos fermes d'aportació de persones físiques o jurídiques per finançar, juntament amb l'entitat local o amb algun dels seus organismes autònoms, despeses que per la seva naturalesa estan compreses en els fins o objectius d'aquests.

b) Alienacions de béns de l'entitat local o dels seus organismes autònoms.

c) Prestació de serveis.

d) Reemborsaments de préstecs.

e) Reintegraments de pagaments indeguts amb càrrec al pressupost corrent, quant a reposició del crèdit en la quantia corresponent.

Article 163

1. No obstant el que disposa l'article 156 d'aquesta Llei, es poden incorporar als corresponents crèdits dels pressupostos de despeses de l'exercici immediatament següent, sempre que hi hagi els recursos financers suficients:

a) Els crèdits extraordinaris i els suplementos de crèdits, així com les transferències de crèdit, que hagin estat concedits o autoritzats, respectivament, l'últim trimestre de l'exercici.

b) Els crèdits que emparin els compromisos de despesa a què fa referència el paràgraf 2, b), de l'article 157 d'aquesta Llei.

c) Els crèdits per operacions de capital.

d) Els crèdits autoritzats en funció de l'efectiva recaptació de drets afectats.

2. Els romanents incorporats segons el que preveu l'apartat anterior poden ser aplicats tan sols dins l'exercici pressupostari en què s'acordi la incorporació i, en el cas del punt a) de l'esmentat apartat, per a les mateixes despeses que en van motivar, en cada cas, la concessió i autorització.

3. Els crèdits que emparin projectes finançats amb ingressos afectats s'han d'incorporar obligatòriament, llevat que es desisteixi totalment o parcialment d'iniciar o continuar l'execució de la despesa.

SECCIÓ 3a EXECUCIÓ I LIQUIDACIÓ

Article 164

L'execució dels crèdits consignats en el pressupost de despeses de les entitats locals s'ha d'efectuar de conformitat amb el que disposa aquesta secció i, complementàriament, per les normes que dicti cada entitat i quedin plasmades a les bases d'execució del pressupost.

Article 165

1. La gestió del pressupost de despeses s'ha de fer en les fases següents i el contingut ha d'establir per reglament:

- a) Autorització de despesa.
- b) Disposició o compromís de despesa.
- c) Reconeixement o liquidació de l'obligació.
- d) Ordenació de pagament.

2. Les entitats locals poden incloure, en la forma que s'estableixi per reglament en un sol acte administratiu dues o més fases d'execució de les esmentades a l'apartat anterior.

Article 166

1. Dins de l'import dels crèdits autoritzats en els pressupostos, correspon l'autorització i disposició de les despeses al president o al Ple de l'entitat d'acord amb l'atribució de competències que estableixi la normativa vigent.

2. Correspon al president de la corporació el reconeixement i la liquidació de les obligacions derivades de compromisos de despesa legalment adquirits.

3. Les facultats a què es refereixen els apartats anteriors es poden desconcentrar o delegar en els termes previstos per l'article 23 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, que s'ha de recollir per a cada exercici, en les bases d'execució del pressupost.

4. En els organismes autònoms les facultats indicades s'han d'exercir en els termes exposats anteriorment, i correspon als òrgans d'aquests als quals els estatuts atribueixin les esmentades competències.

Article 167

1. Són competència del president de l'entitat local les funcions d'ordenació de pagaments.

2. El Ple de l'entitat local, a proposta del president, pot crear una unitat d'ordenació de pagaments que, sota la superior autoritat d'aquest, exerceixi les funcions administratives de l'ordenació de pagaments.

3. El Ple de les entitats locals de més de 500.000 habitants de dret, a proposta del president, pot crear també una unitat central de tresoreria que, sota la superior autoritat d'aquest, exerceixi les funcions de l'ordenació de pagaments.

4. L'ordenació de pagaments en els organismes autònoms, l'ha d'exercir l'òrgan d'aquests que, per estatuts, la tingui atribuïda.

Article 168

L'expedició de les ordres de pagament s'ha d'ajustar al pla de disposició de fons de la tresoreria que estableixi el president que, en tot cas, ha de recollir la prioritat de les despeses de personal i de les obligacions concretes en exercicis anteriors.

Article 169

Els ordenadors de despeses i de pagaments, en tot cas, i els interventors de les entitats locals, quan no adverteixin per escrit la seva improcedència, són personalment responsables de tota despesa que autoritzin i de tota obligació que reconeixin, liquidin o paguin sense crèdit suficient.

Article 170

1. Prèviament a l'expedició de les ordres de pagament amb càrrec als pressupostos de l'entitat local i dels seus organismes autònoms s'ha d'acreditar documentalment davant l'òrgan que hagi de reconèixer les obligacions la realització de la prestació o el dret del creditor de conformitat amb els acords que al seu moment van autoritzar i van comprometre la despesa.

2. Els perceptors de subvencions concedides amb càrrec als pressupostos de les entitats locals i dels organismes autònoms estan obligats a acreditar, abans de la seva percepció, que estan al corrent de les seves obligacions fiscals amb l'entitat, així com, posteriorment, a justificar l'aplicació dels fons rebuts.

Article 171

1. Les ordres de pagament dels documents de les quals no es puguin acompanyar en el moment de la seva expedició, segons preveu l'article anterior, tenen el caràcter d'«a justificar» i s'apliquen als corresponents crèdits pressupostaris.

2. Les bases d'execució del pressupost poden establir, amb l'informe previ de la Intervenció, les normes que regulin l'expedició d'ordres de pagament a justificar amb càrrec als pressupostos de despeses, determinant els criteris generals, els límits quantitius i els conceptes pressupostaris als quals siguin aplicables.

Els perceptors d'aquestes ordres de pagament estan obligats a justificar l'aplicació de les quantitats percebudes en el termini màxim de tres mesos, i subjectes al règim de responsabilitats que estableix la normativa vigent.

En cap cas es poden expedir noves ordres de pagament «a justificar», pels mateixos conceptes pressupostaris, a perceptors que tinguin fins i tot en el seu poder fons pendents de justificació.

3. Per a les atencions de caràcter periòdic o repetitiu, els fons lliurats a justificar poden tenir el caràcter d'avànçaments de caixa fixa. Els perceptors d'aquests fons estan obligats a justificar l'aplicació de les quantitats percebudes al llarg de l'exercici pressupostari en què es va constituir l'avànçament.

Article 172

1. El pressupost de cada exercici s'ha de liquidar quant a la recaptació de drets i al pagament d'obligacions el 31 de desembre de l'any natural corresponent, i són a càrrec de la tresoreria local els ingressos i pagaments pendents, segons les seves respectives contraccions.

2. Les obligacions reconegudes i liquidades no satisfetes l'últim dia de l'exercici, els drets pendents de cobrament i els fons líquids a 31 de desembre configuren el romanent de tresoreria de l'entitat local. La quantificació del romanent de tresoreria s'ha de realitzar tenint en compte els possibles ingressos afectats i minorant d'acord amb el que s'estableixi per reglament els drets pendents de cobrament que es considerin de difícil o impossible recaptació.

3. Les entitats locals han de confeccionar la liquidació del seu pressupost abans del primer dia de març de l'exercici següent.

L'aprovació de la liquidació del pressupost correspon al president de l'entitat local, amb l'informe previ de la Intervenció.

Article 173

1. La liquidació dels pressupostos dels organismes autònoms s'ha d'ajustar al que disposa l'apartat 1 de l'article anterior. S'han de regular per reglament les operacions de tancament de l'exercici econòmic i de liquidació dels pressupostos, atenent el caràcter dels esmentats organismes.

2. La liquidació dels pressupostos dels organismes autònoms informada per la Intervenció corresponent i proposada per l'òrgan competent d'aquests, ha de ser remesa a l'entitat local per a la seva aprovació pel president d'aquesta i als efectes previstos a l'article següent.

Article 174

1. En cas de liquidació del pressupost amb romanent de tresoreria negatiu, el Ple de la corporació o l'òrgan competent de l'organisme autònom, segons correspongui, han de procedir, a la primera sessió que celebrin, a la reducció de despeses del nou pressupost per una quantia igual al dèficit produït. La reducció només es pot revocar per acord del Ple, a proposta del president, i amb l'informe previ de l'interventor, quan el desenvolupament normal del pressupost i la situació de la tresoreria ho consentin.

2. Si la reducció de despeses no és possible, es pot acudir al concert d'operació de crèdit pel seu import, sempre que es donin les condicions assenyalades a l'article 158.5 d'aquesta Llei.

3. Si no s'adopta cap de les mesures previstes en els dos apartats anteriors, el pressupost de l'exercici següent s'ha d'aprovar amb un superàvit inicial d'una quantia no inferior al dèficit esmentat.

4. De la liquidació de cadascun dels pressupostos que integren el pressupost general i dels estats financers de les societats mercantils que depenen de l'entitat, una vegada realitzada l'aprovació, se n'ha de donar compte al Ple a la primera sessió que celebri.

5. Les entitats locals han de remetre una còpia de la liquidació dels seus pressupostos a l'Administració de l'Estat i a la comunitat autònoma abans de finalitzar el mes de març de l'exercici següent al que correspongui.

La falta de tramesa de la liquidació en el termini assenyalat faculta l'Administració per utilitzar com a actuals, a qualsevol efecte, les dades que conegui relatives a l'entitat de què es tracti.

CAPÍTOL II

De la tresoreria de les entitats locals

Article 175

1. Constitueixen la tresoreria de les entitats locals tots els recursos financers, siguin diners, valors o crèdits, de l'entitat local, tant per operacions pressupostàries com extrapressupostàries.

2. Els preceptes que conté el present capítol són aplicables, així mateix, als organismes autònoms.

3. La tresoreria de les entitats locals es regeix pel que disposa el present capítol i, en tot el que els sigui aplicable, per les normes del títol V de la Llei general pressupostària.

Article 176

Les disponibilitats de la tresoreria i les seves variacions estan subjectes a Intervenció i al règim de la comptabilitat pública.

Article 177

1. Són funcions encomanades a la tresoreria de les entitats locals:

- a) Recaptar els drets i pagar les obligacions.
- b) Servir al principi d'unitat de caixa, mitjançant la centralització de tots els fons i valors generats per operacions pressupostàries i extrapressupostàries.
- c) Distribuir en el temps les disponibilitats dineràries per a la puntual satisfacció de les obligacions.
- d) Respondre dels avals contrets.
- e) Realitzar les altres que derivin o es relacionin amb les esmentades anteriorment.

2. Les funcions esmentades a l'apartat anterior, les ha d'exercir, si s'escau, la Unitat Central de Tresoreria a què fa referència l'article 167 d'aquesta Llei.

Article 178

1. Les entitats locals poden concertar els serveis financers de la seva tresoreria amb entitats de crèdit i estalvi, mitjançant l'obertura dels següents tipus de comptes:

- a) Comptes operatius d'ingressos i pagaments.
- b) Comptes restringits de recaptació.
- c) Comptes restringits de pagaments.
- d) Comptes financers de col·locació d'excedents de tresoreria.

2. Així mateix les entitats locals poden autoritzar l'existència de caixes d'efectiu, per als fons de les operacions diàries, les quals estan subjectes a les limitacions que s'estableixin per reglament.

Article 179

1. Les entitats locals poden dictar regles especials per a l'ingrés del producte de la recaptació dels recursos que es poden fer a les caixes d'efectiu o a les entitats de crèdit col·laboradores mitjançant efectiu, transferències, xecs o qualsevol altre mitjà o document de pagament, siguin o no bancaris, que s'estableixin.

2. Les entitats locals també poden pagar les seves obligacions per qualsevol dels mitjans a què es refereix l'apartat anterior.

Article 180

1. Les entitats locals, d'acord amb el que estableix l'article 52 d'aquesta Llei, poden concertar, amb qualssevol entitats financeres, operacions de tresoreria per cobrir déficits temporals de liquiditat derivats de les diferències de venciments dels seus pagaments i ingressos.

2. Igualment, les entitats locals poden rendibilitzar els seus excedents temporals de tresoreria mitjançant inversions que reuneixin les condicions de liquiditat i seguretat.

CAPÍTOL III

De comptabilitat

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 181

1. Les entitats locals i els seus organismes autònoms estan sotmesos al règim de comptabilitat pública en els termes establerts en aquesta Llei.

2. Les societats mercantils en el capital de les quals tinguin participació total o majoritària les entitats locals també estan sotmeses al règim de comptabilitat pública, sense perjudici que s'adaptin a les disposicions del Codi de comerç i altra legislació mercantil i al Pla general de comptabilitat vigent per a les empreses espanyoles.

Article 182

La subjecció al règim de comptabilitat pública comporta l'obligació de retre comptes de les respectives operacions, sigui quina sigui la seva naturalesa, al Tribunal de Comptes.

Article 183

L'exercici comptable coincideix amb l'exercici pressupostari.

Article 184

1. Correspon al Ministeri d'Economia i Hisenda a proposta de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat:

- a) Aprovar les normes comptables de caràcter general a les quals s'han d'ajustar l'organització de la comptabilitat dels ens locals i els seus organismes autònoms.

- b) Aprovar el Pla general de comptes per a les entitats locals, de conformitat amb el Pla general de comptabilitat pública.

- c) Establir els llibres que, com a regla general i amb caràcter obligatori, s'han de portar.

- d) Determinar l'estructura i justificació dels comptes, estats i altres documents relatius a la comptabilitat pública.

2. Les entitats locals l'àmbit territorial de les quals tingui una població inferior als 5.000 habitants han de ser objecte, als efectes indicats a l'apartat anterior, d'un tractament especial simplificat.

Article 185

1. A la Intervenció de les Entitats Locals li correspon portar i desenvolupar la comptabilitat financera i el seguiment, en termes financers, de l'execució dels pressupostos d'acord amb les normes generals i les dictades pel Ple de la corporació.

2. Així mateix, és competència de la Intervenció la inspecció de la comptabilitat dels organismes autònoms i de les societats mercantils que depenen de l'entitat local, d'acord amb els procediments que estableixi el Ple.

Article 186

La comptabilitat dels ens locals està organitzada al servei dels fins següents:

- a) Establir el balanç de l'entitat local, posant de manifest la composició i la situació del seu patrimoni, així com les seves variacions.

- b) Determinar els resultats des d'un punt de vista economicopatrimonial.

- c) Determinar els resultats analítics posant de manifest el cost i el rendiment dels serveis.

- d) Registrar l'execució dels pressupostos generals de l'entitat, posant de manifest els resultats pressupostaris.

- e) Registrar els moviments i la situació de la tresoreria local.

- f) Proporcionar les dades necessàries per a la formació del compte general de l'entitat, així com dels comptes, estats i documents que s'hagin d'elaborar o remetre al Tribunal de Comptes.

- g) Facilitar la informació necessària per a la confecció d'estadístiques economicofinanceres per part del Ministeri d'Economia i Hisenda.

- h) Facilitar les dades i altres antecedents que siguin necessaris per a la confecció dels comptes econòmics del sector públic i els nacionals d'Espanya.

- i) Retre la informació econòmica i financera que sigui necessària per a la presa de decisions, tant en l'ordre polític com en el de gestió.

- j) Possibilitar l'exercici dels controls de legalitat, financer i d'eficàcia.

- k) Possibilitar l'inventari i el control de l'immobilitzat material, immaterial i financer, el control de l'endeutament i el seguiment individualitzat de la situació deutora o creditor dels interessats que es relacionin amb l'entitat local.

Article 187

1. La comptabilitat pública s'ha de portar en llibres, registres i comptes segons els procediments tècnics que siguin més convenients per l'índole de les operacions i de les situacions que s'hi hagin d'anotar i de manera que faciliti el compliment dels fins assenyalats a l'article anterior.

2. En aquests llibres, registres i comptes, s'hi ha de comptabilitzar la totalitat dels actes o les operacions de caràcter administratiu, civil o mercantil, amb repercussió financera, patrimonial o econòmica en general.

Article 188

La Intervenció de l'Entitat Local ha de remetre al Ple de l'entitat, per conducte de la presidència, informació de l'execució dels pressupostos i del moviment de la tresoreria per operacions pressupostàries independents i auxiliars del pressupost i de la seva situació, en els terminis i amb la periodicitat que el Ple estableixi.

SECCIÓ 2a ESTATS I COMPTES ANUALS DE LES ENTITATS LOCALS**Article 189**

Les entitats locals, a la terminació de l'exercici pressupostari, han de formar i elaborar els estats i comptes anuals que es regulen en aquesta secció, els quals han de comprendre totes les operacions pressupostàries, independents i auxiliars, patrimonials i de tresoreria portades a terme durant l'exercici.

Article 190

1. Les entitats locals han de formar un compte general integrat per:

- a) El de la mateixa entitat.
- b) El dels organismes autònoms.
- c) Els de les societats mercantils de capital íntegrament propietat d'aquestes.

2. Els comptes i estats a què es refereixen les lletres

a) i b) de l'apartat anterior han de constar de les parts següents:

- a) Balanç de situació.
- b) Compte de resultats.
- c) Quadre de finançament anual.
- d) Liquidació del pressupost.
- e) Estat demostratiu dels drets a cobrar i obligacions a pagar procedents de pressupostos tancats.

f) Estat dels compromisos de despesa adquirits amb càrrec a exercicis futurs a l'empara de l'autorització continguda a l'article 155 d'aquesta Llei.

g) Estat de tresoreria que posi de manifest la situació del Tresor local i les operacions realitzades per aquest durant l'exercici.

h) Estat del deute.

3. Els comptes esmentats a la lletra c) de l'apartat 1 han de constar de les parts següents:

- a) Balanç de situació.
- b) Compte d'explotació.
- c) Altres comptes de resultats de l'exercici.
- d) Quadre de finançament anual.

4. Les entitats locals han d'adjuntar al compte general, si s'escau, els estats integrats i consolidats dels diferents comptes que es determini per reglament.

5. Per als ens locals la població dels quals sigui inferior a 5.000 habitants s'ha d'establir un model simplificat de compte general.

Article 191

L'estructura i el contingut dels estats i comptes a què es refereix l'article anterior, així com la dels annexos que s'hi hagin d'adjuntar, l'ha d'establir el Ministeri d'Economia i Hisenda.

Article 192

Els municipis de més de 50.000 habitants i les altres entitats locals d'àmbit superior han d'adjuntar al compte general:

a) Una memòria justificativa del cost i el rendiment dels serveis públics.

b) Una memòria demostrativa del grau en què s'han complert els objectius programats amb indicació dels previstos i assolits amb el cost d'aquests.

Article 193

1. Els estats i els comptes de l'entitat local els ha de retre el seu president abans del dia 15 de maig de l'exercici següent a aquell al qual corresponguin. Els dels organismes autònoms i societats mercantils el capital dels quals pertanyi íntegrament a aquella, retudes i proposades inicialment pels òrgans competents d'aquests, s'han de remetre a l'entitat local dins el mateix termini.

2. El compte general format per la Intervenció ha de ser sotmès abans del dia u de juny a informe de la Comissió Especial de Comptes de l'entitat local, que ha d'estar constituïda pels membres dels diferents grups polítics que integren la corporació.

3. El compte general amb l'informe de la Comissió Especial a què es refereix l'apartat anterior s'ha d'exposar al públic pel termini de quinze dies, durant els quals i vuit més els interessats hi poden presentar reclamacions, objeccions o observacions. Examinats aquests per la Comissió Especial i practicades per aquesta totes les comprovacions que consideri necessàries, ha d'emetre un nou informe.

4. Juntament amb els informes de la Comissió Especial i de les reclamacions i les objeccions formulades, el compte general s'ha de sotmetre al Ple de la corporació perquè, si s'escau, pugui ser aprovat abans del dia 1 d'octubre.

5. Les entitats locals han de retre al Tribunal de Comptes el compte general degudament aprovat.

CAPÍTOL IV**Control i fiscalització****Article 194**

S'han d'exercir a les entitats locals amb l'extensió i els efectes que es determina en els articles següents les funcions de control intern respecte a la gestió econòmica d'aquestes, dels organismes autònoms i de les societats mercantils que en depenen, en la seva triple accepció de funció interventora, funció de control financer i funció de control d'eficàcia.

Article 195

1. La funció interventora té com a objecte fiscalitzar tots els actes de les entitats autònomes locals i dels seus organismes autònoms que donin lloc al reconeixement i liquidació de drets i obligacions o despeses de contingut econòmic, els ingressos i pagaments que d'aquells derivin, i la recaptació, inversió i aplicació, en general, dels cabals públics administrats, amb la finalitat que la gestió s'ajusti a les disposicions aplicables en cada cas.

2. L'exercici d'aquesta funció comprèn:

a) La intervenció crítica o prèvia de tot acte, document o expedient susceptible de produir drets o obligacions de contingut econòmic o moviment de fons de valors.

b) La intervenció formal de l'ordenació del pagament.

c) La intervenció material del pagament.

d) La intervenció i comprovació material de les inversions i de l'aplicació de les subvencions.

Article 196

Si en l'exercici de la funció interventora l'òrgan interventor es manifesta en desacord amb el fons o amb la

forma dels actes, documents o expedients examinats, ha de formular-hi les objeccions per escrit abans de l'adopció de l'acord o resolució.

Article 197

1. Quan la disconformitat es refereixi al reconeixement o liquidació de drets a favor de les entitats locals o els seus organismes autònoms, l'oposició s'ha de formalitzar en una nota d'objecció que, en cap cas, suspèn la tramitació de l'expedient.

2. Si l'objecció afecta la disposició de despeses, el reconeixement d'obligacions o l'ordenació de pagaments, se suspèn la tramitació de l'expedient fins que aquell sigui solucionat en els casos següents:

- a) Quan es basi en la insuficiència de crèdit o el proposat no sigui adequat.
- b) Quan no hagin estat fiscalitzats els actes que van donar origen a les ordres de pagament.
- c) En els casos d'omissió en l'expedient de requisits o tràmits essencials.
- d) Quan l'objecció derivi de comprovacions materials d'obres, subministraments, adquisicions i serveis.

Article 198

1. Quan l'òrgan a què afecti l'objecció no hi estigui d'acord, correspon al president de l'entitat local resoldre la discrepància, i la seva resolució és executiva. Aquesta facultat no és delegable en cap cas.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, correspon al Ple la resolució de la discrepància quan les objeccions:

- a) Es basin en insuficiència o inadequació de crèdit.
- b) Es refereixin a obligacions o despeses l'aprovació de les quals sigui de la seva competència.

Article 199

L'òrgan interventor ha d'eleva un informe al Ple de totes les resolucions adoptades pel president de l'entitat local contràries a les objeccions efectuades, així com un resum de les principals anomalies detectades en matèria d'ingressos.

Article 200

1. No estan sotmeses a intervenció prèvia les despeses de material no inventariable, subministraments menors, així com les de caràcter periòdic i altres de tracte successiu, una vegada intervinguda la despesa corresponent al període inicial de l'acte o contracte del qual derivin o les seves modificacions.

2. En els ajuntaments amb una població superior als 50.000 habitants i altres entitats locals d'àmbit superior, el Ple pot acordar, a proposta del president i amb l'informe previ de l'òrgan interventor, que la intervenció prèvia es limiti a comprovar els aspectes següents:

- a) L'existència de crèdit pressupostari i que el proposat és l'adequat a la naturalesa de la despesa o obligació que es proposi contraure.

En els casos en què es tracti de contraure compromisos de despeses de caràcter plurianual s'ha de comprovar, a més, si es compleix el que preveu l'article 163 d'aquesta Llei.

- b) Que les obligacions o despeses es generen per l'òrgan competent.

c) Els altres aspectes que, per la seva transcendència en el procés de gestió, determini el Ple a proposta del president.

L'òrgan interventor pot formular les observacions complementàries que consideri convenient, sense que aquestes tinguin, en cap cas, efectes suspensius en la tramitació dels expedients corresponents.

3. Les obligacions o despeses sotmeses a la fiscalització limitada a què es refereix el número 2 d'aquest article han de ser objecte d'una altra plena amb posterioritat, exercida sobre una mostra representativa dels actes, documents o expedients que van donar origen a la referida fiscalització, mitjançant l'aplicació de tècniques de mostreig o auditoria, amb la finalitat de verificar que s'ajusten a les disposicions aplicables en cada cas i determinar el grau del compliment de la legalitat en la gestió dels crèdits.

Els òrgans de control intern que realitzin les fiscalitzacions amb posterioritat han d'emetre un informe escrit en el qual facin constar totes les observacions i conclusions que es dedueixin d'aquestes. Aquests informes s'han de remetre al Ple amb les observacions que hagin efectuat els òrgans gestors.

4. Les entitats locals poden determinar, mitjançant acord del Ple, la substitució de la fiscalització prèvia de drets per la inherent a la presa de raó en comptabilitat i per actuacions comprovatòries posteriors mitjançant la utilització de tècniques de mostreig o auditoria.

Article 201

1. El control financer té per objecte comprovar el funcionament en l'aspecte economicofinancer dels serveis de les entitats locals, dels seus organismes autònoms i de les societats mercantils que en depenen.

2. Aquest control té per objecte informar sobre l'adequada presentació de la informació financera, del compliment de les normes i directrius que hi siguin aplicables i del grau d'eficàcia i eficiència en la consecució dels objectius previstos.

3. El control financer s'ha de fer per procediments d'auditoria d'acord amb les normes d'auditoria del sector públic.

4. Com a resultat del control efectuat s'ha d'emetre un informe escrit en el qual es faci constar totes les observacions i conclusions que es dedueixin de l'examen practicat. Els informes, conjuntament amb les al·legacions efectuades per l'òrgan auditat, han de ser enviats al Ple per al seu examen.

Article 202

El control d'eficàcia té per objecte la comprovació periòdica del grau de compliment dels objectius, així com l'anàlisi del cost de funcionament i del rendiment dels respectius serveis o inversions.

Article 203

Els funcionaris que tinguin al seu càrrec la funció interventora així com els que es designin per portar a terme els controls financer i d'eficàcia, han d'exercir la seva funció amb plena independència i poden recollir tots els antecedents que considerin necessaris, efectuar l'examen i la comprovació dels llibres, comptes i documents que considerin necessaris, verificar arxius i els recomptes i sol·licitar de qui correspongui, quan la naturalesa de l'acte, document o expedient que hagi de ser intervingut ho requereixi, els informes tècnics i assessorament que considerin necessaris.

Article 204

1. La fiscalització externa dels comptes i de la gestió econòmica de les entitats locals i de tots els organismes i societats que en depenen és funció pròpia del Tribunal de Comptes,

amb l'abast i les condicions que estableix la Llei orgànica reguladora d'aquest i la seva Llei de funcionament.

2. A aquest efecte, les entitats locals han de retre a l'esmentat Tribunal, abans del dia 15 d'octubre de cada any, el compte general a què es refereix l'article 190 d'aquesta Llei, corresponent a l'exercici econòmic anterior.

3. Una vegada fiscalitzats els comptes pel Tribunal, s'ha de sotmetre a la consideració de l'entitat local la proposta de correcció de les anomalies observades i l'exercici de les accions procedents, sense perjudici, tot això, de les actuacions que puguin correspondre al Tribunal en els casos d'exigència de responsabilitat comptable.

4. El que estableix el present article s'entén sense detriment de les facultats que, en matèria de fiscalització externa de les entitats locals, tinguin atribuïdes pels seus estatuts les comunitats autònomes.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

1. Es modifica l'article 107.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, que queda redactat en els termes següents:

«Article 107.1. Les ordenances fiscals reguladores dels tributs locals es comencen a aplicar en el moment de la seva publicació definitiva en el butlletí oficial de la província o, si s'escau, de la comunitat autònoma uniprovincial, llevat que en aquestes s'assenyali una altra data.»

2. Es modifica l'article 111 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, que queda redactat en els termes següents:

«Article 111. Els acords d'establiment, supressió i ordenació de tributs locals, així com les modificacions de les corresponents ordenances fiscals, han de ser aprovats, publicats i entren en vigor, d'acord amb el que disposen les normes especials reguladores de la imposició i ordenació de tributs locals, sense que els sigui aplicable el que preveu l'article 70.2 en relació amb el 65.2, tots dos d'aquesta Llei.»

Segona

En els termes municipals on es fixin, revisin o modifiquin successivament i no simultàniament els valors cadastrals, els ajuntaments respectius poden establir, en els termes assenyalats a l'article 73 d'aquesta Llei, tipus de gravamen de l'impost sobre béns immobles diferenciats segons es tracti de béns amb nous valors cadastrals o no.

Tercera

L'article 16.2, b) de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, queda redactat de la manera següent:

«b) Tractant-se de béns urbans inclosos a la lletra b) del número 1 anterior, els interessos de capitals aliens invertits en l'adquisició o millora dels béns de què els esmentats rendiments procedeixen i les quotes i recàrrecs, llevat del de constrenyiment, meritats per l'impost sobre béns immobles.»

Quarta

1. Els cadastres immobiliaris rústic i urbà estan constituïts per un conjunt de dades i descripcions dels béns immobles rústics i urbans, amb expressió de superfícies, situació, contigus, conreus o aprofitaments, qualitats, valors i altres circumstàncies físiques, econòmiques i jurídiques que donin a conèixer la propietat territorial i la defineixin en els diferents aspectes i aplicacions.

2. La formació, conservació, renovació, revisió i altres funcions inherents als cadastres immobiliaris són de competència exclusiva de l'Estat i s'exerceixen pel Centre de

Gestió Cadastral i Cooperació Tributària, directament o a través dels convenis de col·laboració que se subscriuguin amb els ajuntaments o, si s'escau, diputacions provincials, cabildos o consells insulars a petició d'aquests en els termes que s'estableixin per reglament. Tot això sense perjudici de la configuració dels esmentats cadastres immobiliaris com a base de dades utilitzable tant per l'Administració de l'Estat com per l'autonòmica i la local.

Cinquena

1. De conformitat amb l'article 6.3 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, aquestes poden establir i exigir un impost sobre la matèria imposable gravada per l'impost sobre vehicles de tracció mecànica.

2. La comunitat autònoma que exerceixi aquesta potestat ha d'establir les compensacions oportunes a favor dels municipis compresos en el seu àmbit territorial que han de revestir una o diverses de les fórmules següents:

a) Subvencions incondicionades.

b) Participació en els tributs de la comunitat autònoma de què es tracti, diferent de les previstes a l'article 142 de la Constitució.

3. Les compensacions a què es refereix l'apartat anterior no poden suposar minoració dels ingressos que obtinguin els ajuntaments per l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, ni minva en les seves possibilitats de creixement futur pel dit impost.

4. L'exercici de la potestat a què es refereix l'apartat 1 d'aquesta disposició addicional suposa la creació d'un tribut nou, propi de la comunitat autònoma corresponent i, la supressió de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica regulat en aquesta Llei respecte als municipis compresos en l'àmbit territorial d'aquella.

5. En els casos en què les comunitats autònomes suprimeixin l'impost propi que han establert a l'empara del que disposa aquesta disposició addicional, els ajuntaments integrats en els territoris respectius d'aquelles estan obligats a exigir automàticament l'impost sobre vehicles de tracció mecànica.

Sisena

Els ajuntaments poden establir taxes per la realització d'actuacions singulars de regulació i control del trànsit urbà, tendents a facilitar la circulació de vehicles i diferents a les habituals de senyalització i ordenació del trànsit per la policia municipal; com també poden exigir preus públics per l'estacionament de vehicles de tracció mecànica a les vies dels municipis dins de les zones que a aquest efecte es determinin i amb les limitacions que es puguin establir; tot això de conformitat amb el que disposen la secció 3a del capítol III i el capítol V del títol I d'aquesta Llei, respectivament.

Setena

1. Es fa una nova redacció de l'apartat quatre de la lletra f) de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, que queda redactat en els termes següents:

«Quatre: el 75 per 100 de la quota de l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana, satisfet en l'exercici.»

El que disposa aquest apartat és aplicable a partir de la data prevista al paràgraf primer de la disposició transitòria cinquena d'aquesta Llei.

2. S'afegeix un apartat cinc a la lletra f) de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, amb la redacció següent:

«Cinc: l'import de les retencions i pagaments a compte previstos a l'article 36 de la Llei, sense perjudici del que estableix la Llei 14/1985, de 29 de maig, sobre règim fiscal de determinats actius financers.»

3. Es fa una nova redacció dels dos últims paràgrafs de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, que queden redactats en els termes següents:

«En general, les deduccions que preveu aquest article no són aplicables als contribuents per obligació real, excepte quan obtinguin rendiments per mitjà d'un establiment permanent a Espanya, cas en què els és aplicable el que preveu l'apartat cinc de la lletra f) d'aquest article.

No obstant això, si durant l'exercici el subjecte passiu passa a tributar per obligació real, té dret a la devolució de l'excés de les retencions practicades sobre els rendiments del treball personal, respecte al percentatge establert amb caràcter únic i definitiu per a aquesta categoria de rendiments, quan siguin obtinguts per persones físiques no residents.»

Vuitena

1. Es fa una nova redacció de l'article tercer de la Llei 15/1987, de 30 de juliol, de tributació de la Compañía Telefónica Nacional de España, que queda redactat en els termes següents:

«Article 3

Respecte als tributs locals, la Compañía Telefónica Nacional de España està subjecta a l'impost sobre béns immobles corresponent als béns de naturalesa rústica i urbana de la seva titularitat, d'acord amb la legislació tributària de l'Estat i a les normes reguladores de l'esmentat impost.»

2. Es fa una nova redacció de l'apartat 1 de l'article quart de la Llei 15/1987, de 30 de juliol, de tributació de la Compañía Telefónica Nacional de España, que queda redactat en els termes següents:

«1. Pel que fa als altres tributs de caràcter local i als preus públics de la mateixa naturalesa, els deutes tributaris o les contraprestacions que per la seva exacció o exigència puguin correspondre a la Compañía Telefónica Nacional de España se substitueixen per una compensació en metàl·lic de periodicitat anual.»

Novena

1. A partir del 31 de desembre de 1989 queden suprimits tots els beneficis fiscals que estiguin establerts en els tributs locals, tant de forma genèrica com específica, en tota mena de disposicions diferents de les de règim local, sense que la seva actual vigència pugui ser invocada respecte a cap dels tributs regulats en aquesta Llei; això s'entén sense perjudici del que estableixen l'apartat 2 de la disposició transitòria segona, l'apartat 2 de la disposició transitòria tercera i el paràgraf tercer de la disposició transitòria quarta.

2. Les lleis de pressupostos generals de l'Estat poden establir beneficis fiscals en els tributs locals regulats en aquesta Llei, sense perjudici del que disposa l'apartat segon de l'article 9 d'aquesta.

Desena

El finançament inicial definitiu dels municipis per la seva participació en els tributs de l'Estat és de 433.000 milions de pessetes.

Onzena

El finançament inicial definitiu de les províncies per la seva participació en els tributs de l'Estat és de 280.000 milions de pessetes.

El finançament inicial regulat al paràgraf anterior, als efectes del que disposa l'apartat 2 de l'article 126 d'aquesta Llei, i de la distribució regulada a l'apartat 1 del mateix article, es divideix en dues quantitats: una participació ordinària de 24.000 milions de pessetes i una altra d'extraordinària de 256.000 milions de pessetes, compensatòria dels ingressos que deixin de percebre per la supressió de recursos tributaris. En la primera hi participen totes les províncies i en la segona únicament les de règim comú.

De la participació extraordinària se n'ha de desglossar la quantitat necessària per donar compliment al que disposen l'article 79.2 i la disposició transitòria primera de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Dotzena

Als efectes previstos a l'article 115 d'aquesta Llei, s'entén per despesa equivalent de l'Estat la suma dels corresponents als capítols I, II i VI, inclosos els de les inversions conjuntes amb la Comunitat Econòmica Europea, dels departaments ministerials d'Economia i Hisenda; Obres Públiques i Urbanisme; Treball i Seguretat Social; Indústria i Energia; Agricultura, Pesca i Alimentació; Administracions Públiques; Transports, Turisme i Comunicacions (excepte comunicacions); Cultura, i Sanitat i Consum, i dels organismes autònoms següents: Institut per a la Conservació de la Naturalesa, Institut Nacional de Reforma i Desenvolupament Agrari, Institut Nacional d'Investigacions Agràries i Servei d'Extensió Agrària.

Tretzena

En el període establert a l'article 112.1 d'aquesta Llei, els municipis que han integrat les àrees metropolitanes de Madrid i Barcelona continuen percebent, amb càrrec a la participació global dels municipis en els tributs de l'Estat, la dotació compensatòria prevista a l'article 113.2, c) de la Llei 33/1987, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1988.

Les quantitats totals, els ens locals perceptors i la fórmula de distribució en cada exercici han de ser fixades per la respectiva Llei de pressupostos generals de l'Estat, d'acord amb el que preveu l'article 113 d'aquesta Llei.

Catorzena

L'Estat pot retenir les quantitats el pagament de les quals s'ordini amb càrrec a la participació dels municipis en els tributs de l'Estat per compensar deutes fermes concrets amb aquest, els seus organismes autònoms, la Seguretat Social o la Mutualitat Nacional de Previsió de l'Administració Local.

Quinzena

Els pressupostos generals de l'Estat de cada any han d'incloure un crèdit a favor de les entitats locals que, sigui quina sigui la forma de gestió, tinguin al seu càrrec el servei de transport col·lectiu urbà.

La distribució del crèdit, que està determinada per les corresponents lleis, es pot efectuar a través d'alguna de les fórmules següents:

- Establiment de contractes programa.
- Subvencions destinades al finançament d'inversions d'infraestructura de transport.
- Subvencions finalistes per al sosteniment del servei, atorgades en funció del nombre d'usuaris d'aquest i del seu àmbit territorial específic.

Setzena

El Ministeri d'Economia i Hisenda ha de modificar tant l'estructura dels pressupostos de les entitats locals com els criteris de classificació a què fa referència l'article 148

d'aquesta Llei per tal d'adaptar-los als establerts per al sector públic estatal en cada moment.

Dissetena

Les previsions establertes en aquesta Llei per a les diputacions són aplicables a les comunitats autònomes uniprovincials, mentre no s'oposin al que estableix el seu estatut d'autonomia.

Divuitena

Els territoris històrics del País Basc continuen conservant el règim especial en matèria municipal pel que fa al règim econòmic financer en els termes de la Llei del Concert Econòmic, sense que això pugui significar un nivell d'autonomia de les corporacions locals basques inferior al que tinguin les altres corporacions locals, sense perjudici de l'aplicació del que disposa la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i de les competències que sobre això puguin correspondre a la comunitat autònoma.

Dinovenena

Qualsevol dotació o aportació empresarial per a la cobertura de previsió del personal realitzada entre el 29 de juny de 1987 i la data de formalització d'un pla de pensions, és deduïble en la imposició personal de l'empresari, sempre que aquest es comprometi davant el Ministeri d'Economia i Hisenda, d'acord amb el procediment que aquest estableixi, a acollir-se als requisits i altres condicions establerts a la disposició transitòria primera del Reglament de plans i fons de pensions. És requisit ineludible que el pla de pensions estigui formalitzat en un termini no superior a vint-i-quatre mesos des de l'entrada en vigor de l'abans esmentat Reglament.

Si no hi ha la integració efectiva dels fons així constituïts en el sistema de fons de pensions, o davant l'incompliment de les condicions compromeses, queden sense efecte els beneficis fiscals derivats del compromís inicial des del moment en què aquest es va efectuar.

Als efectes de la present disposició addicional, no són imputables fiscalment als potencials participis o beneficiaris les quantitats que s'ajustin al que preveuen els números 3, 5 i 6 de la disposició transitòria primera del referit Reglament de plans i fons de pensions.

A partir de l'entrada en vigor del Reglament de plans i fons de pensions es pot aplicar als potencials participis el que preveu l'article 64 de l'esmentat Reglament.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

Abans del dia 1 de gener de 1990, les entitats locals han d'adoptar els acords necessaris d'imposició i ordenació de tributs per tal de poder exigir taxes i contribucions especials d'acord amb les normes contingudes en aquesta Llei. Així mateix, i abans d'aquesta data, les respectives corporacions han d'adoptar els acords necessaris per poder exigir preus públics d'acord amb les normes contingudes en aquesta Llei. Mentrestant, i fins a la data indicada, les entitats locals poden continuar exigint taxes i contribucions especials d'acord amb les normes contingudes en el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local, aprovat pel Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril.

Segona

1. L'impost sobre béns immobles, es començarà a exigir en tot el territori nacional, a partir del dia 1 de gener de 1990. Respecte als béns immobles de naturalesa

urbana, l'impost s'exigirà aplicant els valors cadastrals vigents en la data indicada als efectes de la contribució territorial urbana, fins que no es procedeixi a la fixació d'aquests d'acord amb les normes contingudes en aquesta Llei. Respecte als béns immobles de naturalesa rústica, i fins que no es produeixi aquesta última circumstància, l'impost s'exigirà aplicant com a valor cadastral dels béns el resultat de capitalitzar al 3 per 100 l'import de les bases liquidables vigents a la mateixa data als efectes de la contribució territorial rústica i pecuària.

Fins a la data indicada a l'apartat anterior es continuen exigint les contribucions territorials rústica i pecuària i urbana, i fins a la mateixa data els ajuntaments poden continuar exigint l'impost municipal sobre solars.

2. Els qui en la data de començament d'aplicació de l'impost sobre béns immobles gaudeixin de qualsevol classe de benefici fiscal en la contribució territorial rústica i pecuària o en la contribució territorial urbana, continuen gaudint d'aquests a l'impost esmentat en primer lloc, fins a la data de la seva extinció i, si no tenen terme de gaudi, fins al 31 de desembre de 1992, inclusivament.

Els edificis construïts fins al 31 de desembre de 1992, a l'empara de la legislació d'habitatges de protecció oficial, gaudeixen d'una bonificació del 50 per 100 de la quota de l'impost sobre béns immobles, durant tres anys comptats a partir de la data de terminació de la construcció.

3. El termini de gaudi de la bonificació establerta a l'article 74 d'aquesta Llei, quan les obres d'urbanització i construcció a què es refereix l'apartat 3 de l'esmentat article s'hagin iniciat amb anterioritat al començament de l'aplicació de l'impost sobre béns immobles, s'ha de reduir en el nombre d'anys transcorreguts entre la data d'inici de les obres i la d'entrada en vigor de l'impost esmentat.

4. Fins a la data assenyalada a l'apartat 1 d'aquesta disposició transitòria, la referència feta a l'impost sobre béns immobles a l'article 16.2, b), de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, en la nova redacció que en fa la disposició addicional tercera d'aquesta Llei, s'entén realitzada a la contribució territorial urbana.

Tercera

1. L'impost sobre activitats econòmiques es comença a exigir en tot el territori nacional a partir del dia 1 de gener de 1991.

Si s'escau, i perquè puguin tenir efectes a partir del dia 1 de gener de 1991, els ajuntaments han de fixar, abans d'aquesta data, els coeficients i els índexs a aplicar sobre les quotes mínimes contingudes en les tarifes de l'impost. Així mateix, els recàrrecs que estableixin les diputacions sobre les quotes mínimes, que han de ser exigits a partir del dia 1 de gener de 1991 s'han de fixar abans d'aquesta data.

Fins al dia 1 de gener de 1991, es continuaran exigint les llicències fiscals d'activitats comercials i industrials i d'activitats professionals i d'artistes, així com els recàrrecs existents sobre aquestes. Igualment, i fins a la mateixa data, els ajuntaments poden continuar exigint els impostos municipals sobre radicació, publicitat i despeses sumptuàries.

2. Els qui en la data de començament d'aplicació de l'impost sobre activitats econòmiques gaudeixin de qualsevol benefici fiscal en la llicència fiscal d'activitats comercials i industrials o en la llicència fiscal d'activitats professionals i d'artistes, en continuen gaudint en l'impost esmentat en primer lloc fins a la data de la seva extinció i, si no tenen termini de gaudi, fins al 31 de desembre de 1993, inclusivament.

Quarta

L'impost sobre vehicles de tracció mecànica es començarà a exigir en tot el territori nacional a partir del dia 1 de gener de 1990.

Fins a la data indicada al paràgraf anterior, es continuarà exigint l'impost municipal sobre circulació de vehicles.

Els qui en la data de començament d'aplicació de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica gaudeixin de qualsevol classe de benefici fiscal en l'impost municipal sobre circulació de vehicles, en continuen gaudint en l'impost esmentat en primer lloc fins a la data de la seva extinció i, si no tenen termini de gaudi, fins al 31 de desembre de 1992, inclusivament.

Cinquena

1. L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana es començarà a exigir, si s'escau, a partir del dia 1 de gener de 1990.

Fins a la data indicada al paràgraf anterior, es continuarà exigint l'impost municipal sobre l'increment de valor dels terrenys. A aquests efectes, el període impositiu de la modalitat b) de l'article 350.1 del text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local, aprovat pel Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, finalitza, en tot cas, el 31 de desembre de 1989, encara que no s'hagin complert els deu anys, i, per tant, en aquesta data es produirà la meritació per aquesta modalitat; en aquell moment s'ha de practicar la corresponent liquidació pel nombre d'anys que hagin transcorregut del decenni en curs. Això també s'aplica als municipis de Madrid i Barcelona es refereix, a la taxa d'equivalència regulada a l'article 516 de la Llei de règim local, text refós de 24 de juny de 1955.

2. A partir de la data indicada al paràgraf primer de l'apartat anterior, i als efectes del que preveu l'apartat 3 de l'article 108 d'aquesta Llei, s'aplicarà el que estableix el paràgraf primer de l'apartat 1 de la disposició transitòria segona de la referida Llei.

Sisena

La supressió dels actuals recursos de les entitats locals a conseqüència de l'aplicació d'aquesta Llei, així com la derogació de les disposicions per les quals es regeixen els esmentats recursos, s'entén sense perjudici del dret de la Hisenda pública a exigir, d'acord amb les referides disposicions, els deutes meritats amb anterioritat.

Setena

Les entitats locals, en el termini màxim de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, han de classificar els seus organismes autònoms d'acord amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 145.

Vuitena

Fins que el Ministeri d'Economia i Hisenda estableixi l'estructura pressupostària i realitzi el desplegament normatiu previst en el títol VI d'aquesta Llei, les entitats locals es continuen regint per la normativa actual.

L'establiment de l'estructura i el desenvolupament de la normativa a què fa referència el paràgraf anterior han de tenir lloc en el termini màxim d'un any.

Novena

Les entitats locals han d'adequar els seus pressupostos i comptabilitat al que preveu aquesta Llei en el termini de dos anys comptats a partir del moment del seu complet desplegament en matèria pressupostària i comptable. L'adequació ha de tenir lloc per exercicis complets i, com a màxim, en el que comenci l'1 de gener de 1992.

Desena

Mentre no s'aprovin les lleis a què es refereixen els articles 141 i 142, són d'aplicació directa als municipis de

Madrid i Barcelona els preceptes que conté aquesta Llei.

Onzena

1. Durant els dos primers anys d'aplicació dels impostos sobre béns immobles i sobre activitats econòmiques, les competències que en relació amb aquests atribueixen als ajuntaments els articles 78 i 92 d'aquesta Llei, respectivament, poden ser exercides per l'Administració tributària de l'Estat, quan l'ajuntament interessat ho sol·liciti en la forma i els terminis que s'estableixin per reglament.

2. A partir del període indicat a l'apartat anterior, els consells insulars, cabildos insulars, diputacions provincials i comunitats autònomes uniprovincials, assumiran l'exercici de les competències en aquest ressnyades, quan així ho sol·liciti l'ajuntament interessat en la forma i els terminis que s'estableixin per reglament.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

1. A partir de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, queden derogades les disposicions següents:

a) El títol tercer, i disposicions concordants, del text articulat de la Llei especial per a la ciutat de Barcelona, aprovat pel Decret 1166/1960, de 23 de maig.

b) El títol tercer, i disposicions concordants, del text articulat de la Llei especial per al municipi de Madrid, aprovat pel Decret 1674/1963, d'11 de juliol.

c) Disposició addicional tretzena de la Llei 9/1983, de 13 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a 1983.

d) Títol VIII, disposició transitòria vuitena, disposicions finals primera, segona, tercera, quarta, cinquena, incís final i setena, apartat 2, del text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local, aprovat pel Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril.

e) Llei 2/1987, de 17 de març, sobre fiscalitat municipal en l'ordenació del trànsit urbà.

f) Llei 26/1987, d'11 de desembre, per la qual es regulen els tipus de gravamen de les contribucions rústica i pecuària i urbana, llevat de les disposicions addicionals segona i tercera d'aquesta.

Així mateix, queden derogades totes les altres disposicions de rang legal que s'oposin als preceptes d'aquesta Llei, els contradiguin o siguin incompatibles.

2. Igualment queden derogades totes les disposicions de rang reglamentari que regulin, en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, les matèries objecte de les disposicions compreses a l'apartat anterior.

3. El que disposen els dos apartats anteriors s'entén sense perjudici del que preveuen les disposicions transitòries primera a sisena, totes dues inclusivament, i vuitena d'aquesta Llei.

DISPOSICIÓ FINAL

1. S'autoritza el Govern de la nació per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

2. Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 28 de desembre de 1988.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ